"Selamat Datang. Salam Sejahtera. Xin Chao. Arun Sursdy.
Ni Hao. Mingalar Ba. Sawasdee. Sabai dee. Kumusta.
Magandang Umaga. Bondia. Good Morning. How are you?
Selamat Datang. Salam Sejahtera. Xin Chao. Arun Sursdy.
Ni Hao. Mingalar Ba. Sawasdee. Sabaidee. Kumusta.
Magandang Umaga. Bondia. Good Morning. How are you? Selamat
Datang. Salam Sejahtera. Xin Chao. Arun Sursdy. Ni Hao.
Mingalar Ba. Sawasdee. Sabaidee. Kumusta. Magandang
Umaga. Bondia. Good Morning. How are you? Selamat
Datang. Salam Sejahtera. Xin Chao. Arun Sursdy. Ni Hao.
Mingalar Ba. Sawasdee. Sabaidee. Kumusta. Magandang Umaga.
Bondia. Good Morning. How are you?"

ครูไทยไปพบครูเทศ

การเดินทางไปพบครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีรุ่น 2 พ.ศ. 2560

สาธารณรัฐสิงคโปร์ ครูสะรับจิต คอร์ บุตรีฮาร์ดิป ซิงห์

(27- 28 มิถุนายน 2560)

ราชอาณาจักรบรูไน ดารุสสาลาม ครูลิม ซง โหว

(1-2 สิงหาคม 2560)

ราชอาณาจักรกัมพูชา ครูดี โสพอน

(4-5 สิงหาคม 2560)

มาดามสะรับจิต คอร์ บุตรีฮาร์ดิป ซิงห์ ประเทศสิงคโปร์

ครูสะรับจิต เป็นครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนประถมแอนเดอสัน อายุ 47 ปี จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรด้านภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จาก National Institute on Education และระดับปริญญาตรีสาขาเดียวกันจาก Nanyang Technological University มีประสบการณ์เป็นครู 16 ปี เป็นครูผู้นำวิชาวิทยาศาสตร์ สอนนักเรียนหลากหลายระดับชั้นทำให้พบว่าเด็กที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนมักจะเชื่อมั่นตนเองน้อย แม้จะรู้ดีว่าครูเชื่อมั่นว่าเขาจะเรียนจนจบได้ การมองแง่บวกของครูจะเปลี่ยนทัศนคติต่อการเรียนของเด็กได้ ครูสะรับจิตเชื่อมั่นว่าการชี้แนะที่ถูกทางและทัศนคติที่ดี จะส่งผลให้เด็กทุกคนแสดงศักยภาพที่จะเรียนรู้และไปถึงจุดสูงสุดได้

ครูสะรับจิต มีบทบาทในการบ่มเพาะการเรียนรู้ทางบวกแก่ครูและนักเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ การยกระดับการเรียนรู้ของเด็กที่มีผลการเรียนต่ำทำให้เธอต้องใช้ยุทธวิธีแบบมีประสบการณ์ซึ่งเน้นการเรียนรู้แบบใช้คำถามเป็นฐานและทักษะการสื่อสารในวิชาวิทยาศาสตร์ รวมทั้งกระตุ้นแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้นสำหรับโปรแกรมการเรียนภาษาอังกฤษและการอ่าน เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนแก่เด็กประถมต้นซึ่งจะช่วยให้พวกเขาเรียนวิชานี้อย่างสบาย ๆ ในระดับประถมปลายอีก 3 ปีได้ นอกจากนี้ เธอยังมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินโปรแกรมขยายผลการเรียนรู้ระดับประถม 4 เพื่อพัฒนาทักษะแก่ผู้เรียนแบบก้าวหน้าด้วย

นอกจากนี้ ครูสะรับจิต มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังให้เกิดความร่วมมือและผลสะท้อนจากการฝึกปฏิบัติการสอนและการเรียนรู้ในโรงเรียน เธอเป็นผู้นำทีมครูเก่งในการวางแผน และดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินผลในชุมชนโดยกำหนดยุทธวิธีกับครูที่มีทักษะเพื่อให้ทีมงานเข้าใจประโยชน์และเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกันได้ นอกจากนี้ได้ทำงานร่วมกับครู

อาวุโส 3 คนในกลุ่มเพื่อทำวิจัยโดยใช้หลัก Appreciative Inquiry ป้อนคำถามเชิงบวกเพื่อกระตุ้นผู้เรียน หาจุดแข็งและศักยภาพ ซึ่งวิสัยทัศน์เชิงบวกจะส่งเสริมให้เกิดทัศนคติการเรียนรู้เชิงบวกในกลุ่มเด็ก เรื่องที่ได้ค้นพบนี้ได้มีการแลกเปลี่ยนในการประชุมต่าง ๆ ด้วย ในฐานะที่เป็นครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ ครูสะรับจิตทำงานกับครูพี่เลี้ยงคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเพื่อจัดโปรแกรมการให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ครูรุ่นใหม่ที่เพิ่งเริ่มงานสอน เป็นการช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน อีกทั้งยังช่วยจัดงานสำคัญๆ แก่ครูฝึกสอน ส่งเสริมให้เพื่อนร่วมงานได้เป็นครูอาวุโสที่มีศักยภาพทั้งในและนอกโรงเรียน รวมถึงการแนะนำขั้นตอนการสร้างแฟ้มสะสมงานด้วย

ครูสะรับจิตเป็นครูผู้อุทิศตนและเอาใจใส่การสอนอย่างมาก สนใจความต้องการของเด็ก ไม่ว่าการเรียนหรือพฤติกรรม จะใช้แนวทางแก้ไขอย่างมียุทธวิธีและมีเป้าหมาย จึงเป็นครูที่เข้าถึงจิตใจเด็ก ผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงาน เธอได้รับรางวัลมากมาย คือ Teacher Training Award (2541-2545) รางวัล The Efficiency Medal ปี 2554 รางวัล Long Service Award ปี 2555 และ Excellent Service Award ปี 2557

วันอังคารที่ 27 มิถุนายน 2560

ตอนที่ 1

วันนี้เป็นการเดินทางครั้งแรกของทีมมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี เริ่มเดินทางเพื่อไปพบครูที่ได้รางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีรุ่นที่สอง รุ่นปี 2560 เราเดินทางไปพบครูรางวัลฯจากสิงคโปร์ คนที่สอง ชื่อครูสะรับจิต คอร์(Sarabjeet Kaur) เป็นครูผู้หญิง สอนวิชาวิทยาศาสตร์ มีประสบประการณ์เป็นครู 16 ปี จบการศึกษามีประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จาก National Institute of Education จบปริญญาตรีจาก Nanyang Technological University

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศแรกในสิบประเทศของการเดินทางรอบที่สอง ครั้งนี้มีกรรมการมูลนิธิและกรรมการวิชาการเดินทางไปด้วยแปดคน คืออาจารย์เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า อาจารย์จุไรรัตน์ แสงบุญนำ อาจารย์สีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล อาจารย์ทินสิริ ศิริโพธิ์ อาจารย์สันติ เจริญพรพัฒนา คุณอุดม องค์สิงห์ และ ผม

ไปครั้งนี้ เราจะไปกระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์ สถานเอกราชทูตไทย พบนักธุรกิจไทยที่สิงคโปร์ และไปโรงเรียนครูที่รับพระราชทานรางวัล

การทำงานเกี่ยวกับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีกับกระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์ในหนึ่งปีที่ผ่านมา ผมเห็นข้าราชการสิงคโปร์ทำงานอย่างมีระบบ มีการวางแผน ดูได้จากเมื่อเดือนเมษายน 2560 มูลนิธิจัดประชุมวิชาการ “Princess Maha Chakri Award Forum” เชิญครูที่ได้รับพระราชทานรางวัลรุ่นแรกปี 2558 จำนวน 11 ท่าน 11 ประเทศ มาถอดบทเรียน ผู้เข้าประชุมเป็นครูขวัญศิษย์ ครูยิ่งคุณ คุณาทร ที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่การพิจารณารับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีของไทยปี 2558 นักเรียนครูในโครงการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ(สควค) ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักวิชาการการศึกษาไทยและระหว่างประเทศ โดยมีกิจกรรมสำคัญคือ

: การอภิปรายและสนทนา (panel discussion session) ถอดบทเรียนชีวิตและงาน

: การแลกเปลี่ยนความถนัดเฉพาะด้าน (show and share session)

: การบรรยายด้านนโยบาย การจัดการการศึกษา การเรียนรู้จากห้าประเทศ

ตลอดเดือนมีนาคมจนถึงเมษายน 2560 มีการติดต่อกับทุกกระทรวงศึกษาธิการของสิบประเทศ พบว่าสิงคโปร์มีคำถามมากที่สุด ประเทศอื่นไม่ถามเลยหลังจากเราส่งข้อมูลให้ตลอดเวลา

กระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์ถามมาตอนเช้า เราตอบตอนเย็น ถามมาเย็น เราตอบเช้า เราตอบไปแล้วก็ถามมาอีก ผมเรียกว่า "ร้อยคำถามของสิงคโปร์"

ตัวอย่างคำถาม ทำให้เห็นวิธีคิด ทำงาน ของข้าราชการสิงคโปร์ชัดเจน เช่น

: ผู้ฟังการอภิปราย บรรยาย คือใคร จำนวนเท่าใด ต้องเตรียมเอกสารอะไรไปแจกหรือไม่ ควรเตรียมสื่ออะไร

แสดงว่าครูของสิงคโปร์ต้องพร้อมที่จะออกงานระหว่างประเทศมากที่สุด กระทรวงจะเตรียมตัวให้ ไม่ปล่อยครูไปแสดงความไม่พร้อม เงอะๆงงๆ ในการประชุมต่างประเทศที่จะมีผู้มาประชุมสิบกว่าประเทศ ผู้แทนประเทศคือหน้าตา คือศักดิ์ศรี

เวลาที่ไทยส่งครูไปพูดในต่างประเทศ ผมไม่แน่ใจว่าเราได้พยายามเตรียมความพร้อมให้ครูไทยถึงขนาดนี้

: เนื่องจากช่วงการประชุมวิชาการประเทศไทย เรายังอยู่ในช่วงไว้ทุกข์ให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่เก้า เราแนะนำเรื่องการแต่งกายไว้ทุกข์ ไม่ได้บังคับ แต่แนะนำ

สิงคโปร์ยังถามมาว่าการแต่งกายในแต่ละsession เหมือนกันหรือไม่

รวมทั้งคำถามที่ผมว่าแน่มากๆคือ สไลด์ที่ใช้บรรยายจะต้องมีโทนสีเรียบๆหรือไม่ กล่าวคือ แม้แต่การบรรยายจะต้องมีบรรยากาศของการไว้ทุกข์หรือไม่

: โปรแกรมทัศนศึกษาให้ครูรางวัลพระราชทาน คู่สมรสไปได้หรือไม่

สรุปแล้วก่อนประชุมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์ส่งมาร้อยคำถาม (ไม่ถึง ก็ใกล้เคียง)

ตอนที่ 2

ผมมาสิงคโปร์ครั้งสุดท้ายเมื่อธันวาคม 2559 มาประชุมทางวิชาการ มาครั้งนี้ห่างกันหกเดือน สิ่งที่เปลี่ยนไปคือความเข้มงวดในการตรวจใช้เวลาครึ่งชั่วโมงกว่าจะผ่านตรวจคนเข้าเมือง และการตรวจตัวอย่างละเอียด คงรับมือการก่อการร้าย ตั้งแต่กลุ่มไอเอสยึดเมือง Marawi ที่เกาะมินดาเนาของฟิลิปปินส์ต้นปี 2560 เมื่ออาทิตย์ที่แล้วมีข่าวประชุมเจ้าหน้าที่ข่าวกรองระหว่างสิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

สนามบินชางงีให้ความสะดวกสะบายต่อผู้โดยสารดีมาก มีที่นั่งแบบสบายๆ แบบนั่งทำงาน มีอินเทอเนตทุกที่ อาหารราคาไม่ต่างจากข้าวนอก ในขณะที่สนามบินนานาชาติของไทยมองข้ามเรื่องแบบนี้ ที่นั่งสบายมีไม่มาก ที่นั่งทำงานไม่มี ปลักไฟให้ใช้กับคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือจำกัดมาก อินเทอเนตฟรีน้อยมาก อาหารแพงกว่าภายนอกสามสี่เท่า แม้แต่ของร้านสะดวกซื้อก็แพงกว่าภายนอก อาจจะมีมโนทัศน์(เก่าแก่)ว่า คนมีเงินเท่านั้นการเดินทางทางเครื่องบิน ความเป็นนานาชาติของสนามบินยังต่างระดับมาก

ที่สนามบิน เห็นคนสูงวัยทำงานมากขึ้นเหมือนญี่ปุ่น ผมแวะไปทักคนทำความสะอาดในห้องน้ำ และขอถ่ายรูป ถามว่าอายุเท่าใด บอกว่าเจ็ดสิบ ลุงแก(อายุอ่อนกว่าผมอีก) ถามว่ามาจากไหน ผมบอกว่าเมืองไทยและเดินออกมาจากห้องน้ำ แกตามหาและพูดว่า" หลวงพ่อคูณ" พร้อมทั้งควักพระหลวงพ่อคูณออกมาถ่ายรูป แน่มาก คนเก็บจานชามร้านอาหารที่สนามบินก็เป็นคนสูงวัย ชีวิตคนสูงวัยทั้งในสิงคโปร์และไทยคงต้องหางานทำ ทั้งสองประเทศเป็นสังคมสูงวัยแล้ว หลังอายุหกสิบแล้ว ยังไม่ตาย อยู่อีกนาน และทำงานได้นับสิบปี

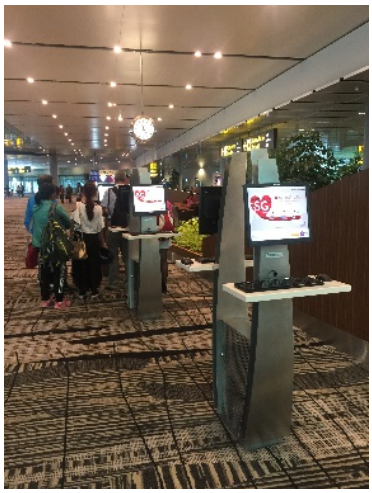

ชาวสิงคโปร์สูงวัยทำงานในสนามบิน อวดเหรียญหลวงพ่อคูณ สนามบินชางงีมีที่ให้คนนั่งทำงาน นั่งสบาย ระบบอินเทอเนตฟรีทุกที่

คนสิงคโปร์อาจโชคดีกว่าคนไทยที่ประเทศมีสภาพเศรษฐกิจดีกว่า รายได้ต่อหัว(เทียบตาม Purchasing Power Parity) สูงกว่าคนไทยราว 7-8 เท่า ดังนั้นเมื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย คนสิงคโปร์มีเงินดูแลตัวเองได้มากกว่าคนไทย ส่วนประเทศมีรายได้และเก็บภาษีสร้างระบบสวัสดิการสังคมให้ประชาชนได้ดีกว่าไทย ผมเรียกว่า “รวยแล้วจึงแก่” สิงคโปร์ใช้เครื่องมือทางการเงิน(financial instrument) ดูแลคนสูงวัยและสังคมสูงวัย ส่วนประเทศไทย ประชาชนและสังคมยังจนกว่า(โดยเปรียบเทียบ) ผมเรียกว่า “ยังจนและแก่” ทั้งคนและสังคมไม่มีเงินมากในการจัดการความแก่ ต้องใช้เครื่องมือทางสังคม (social instrument)ช่วย เช่นระบบครอบครัว ความอาทร ความเมตตากรุณา

เดินผ่านป้ายโฆษณาในสนามบิน จะเห็นเทรนด์ใหม่ของป้ายโฆษณาของธนาคารพานิชย์ที่ให้แง่คิด โดยมี theme ที่ใช้เป็นเรื่องความสำเร็จ ที่ว่า “ ความสำเร็จเริ่มจากความล้มเหลว จากการออกแรงผลักดัน จากมิตรภาพ - Where does success start? With a failure. With a push.

With a friendship” เป็นเทรนด์ใหม่ในสนามบินหลายแห่ง ที่ไม่หลับหูหลับตาโฆษณาอย่างเดียว ขายภาพพจน์ มากกว่าขายของ

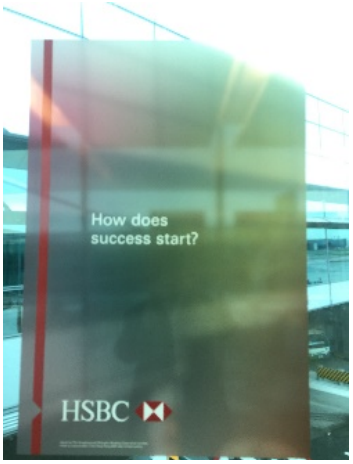

โฆษณาเพื่อภาพพจน์ มากกว่าขายของ Where does success start? With a failure. With a push. With a friendship

ตอนที่ 3

รีบกินอาหารกลางวันที่สนามบินแล้วไปกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ต้อนรับคือ Mrs. Chau Lim Yen Ching รองอธิบดีกรมการศึกษาพื้นฐานและมีตำแหน่งสำคัญคือเป็น Executive Director ของ Academy of Singapore Teachers ที่มีหน้าที่พัฒนาครูก่อน(pre service) และระหว่างทำงาน (in service) ผมเคย Mrs. Chau พบมาหนึ่งครั้งเพื่อปีที่แล้ว กระฉับกระเฉง สื่อสารดี อธิบายชัดเจน มีเจ้าหน้าที่ช่วยอีกสามสี่คน เลยได้พบตัวจริงเสียงตริงข้าราชการสองสามคนที่ถามหนึ่งร้อยคำถามเมื่อเดือนมีนาคมเมษายน

ได้ติดต่อมาก่อนว่า นอกจากจะมา update เรื่องการประชุมวิชาการ(PMCA Forum) เดือนเมษายน 2560 และพิธีพระราชทานรางวัล (PMCA Award Ceremony) เดือนตุลาคม2560 แล้ว อยากให้พูดถึงการคัดเลือกครูและพัฒนาครู

Mrs. Chau อธิบายว่า

ช่วงของการคัดเลือกครู

นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ผลการเรียนดีหนึ่งในสามบน มีสิทธิสมัครเป็นครู แต่คนที่เรียนเก่งอาจเป็นครูที่ดีไม่ได้ จะต้องมีการคัดเลือก ฝึกและทดสอบ จากผู้สมัครจะ short list มีการสัมภาษณ์พร้อมทดลองสอน 5 นาที ครูต้องสามารถพูดหน้าห้องหน้ากลุ่มคนได้

หลังจากนั้นจะถูกส่งไปอยู่โรงเรียน 6 เดือน ในฐานะครูชั่วคราวอัตราจ้าง ให้รู้ว่าสามารถเป็นครูได้หรือไม่ และตรงความต้องการของโรงเรียนหรือไม่ ช่วงนี้เป็นการตัดเชือกเพราะต้องตัดสินใจเด็ดขาดทั้งสองฝ่าย ไม่ยืดเยื้อ เวลา 6 เดือนนานพอที่จะดูว่าใครใช้ได้หรือไม่

จากนั้นจะผ่าน Compass Ceremony (ผมได้แสดงรูปเข็มทิศในเรื่องที่เขียนเมื่อมาสิงคโปร์ปี 2559) แจกเข็มทิศเพื่อเตือนใจว่าครูเหมือนเข็มทิศ เข้าสู่การเป็นครู มี pre and in service training program

ช่วงการเป็นครูฝึกสอน

ฝึกสอน 16 เดือน มีสถาบันและศูนย์(academy and center) หกแห่ง ทำ pre and in service training ครูที่ฝึกอยู่โรงเรียน 4 วัน สถาบัน/ศูนย์ 1 วัน นอกจาก Academy of Singapore Teachers (AST) มีศูนย์ Physical Education and Sports Teacher Academy (PESTA) , English Language Institute of Singapore (ELIS), Singapore Teachers Academy of aRTs (STAR), Malay Language Center of Singapore(MLCS), Umar Pulavar Tamil Language Center (UPTLC) ตรงนี้ก็เห็นความแตกต่างในการช่วยครูสิงคโปร์ที่เริ่มสอน กับครูไทยที่เริ่มสอน เราไม่มีตัวช่วยครูไทยเช่นนี้ น่าสังเกตที่ว่ากลไกช่วยครู เป็นของกระทรวงศึกษาธิการผู้ใช้ครู ไม่ใช่มหาวิทยาลัย

ในประเทศสิงคโปร์ขณะนี้ มาเลย์(Bahasa) เป็นภาษาราชการ(official language) ทั้งที่พลเมืองไม่ถึง 10% เป็นมาเลย์ เป็นเหตุผลประวัติศาสตร์เพราะประชาชนเดิมของสิงคโปร์เป็นชาติพันธุ์มาเลย์ ประเทศมีสามภาษาแม่(Mother tongue)คือ อังกฤษ จีน ทมิฬ สถาบันพัฒนาครูจึงมีสถาบันเฉพาะสามภาษา คนสิงคโปร์ต้องใช้ได้สองภาษา เดิมคนสนใจมาเลย์ ขณะนี้ภาษาหลักเป็นภาษาจีน เพราะ 70%พลเมืองมีเชื้อชาติจีน และการเติบโตของธุรกิจกับโลกตะวันออก นอกจากนั้นสิงคโปร์มีสถาบันพัฒนาครูอีกสองสถาบัน คือสถาบันทางศิลปะและสถาบันทางกีฬา จะเห็นว่าสิงคโปร์ให้ความสำคัญในการพัฒนาองค์รวมไม่ใช่เฉพาะวิชาการเท่านั้น

สิงคโปร์เน้นการคัดเลือกคนมาเป็นครู ไม่ใช่เพียงสอนหนังสือได้ คนที่เป็นครูต้องเป็นแบบอย่าง (role model) ต้องมีภาวะผู้นำ(leadership) ต้องมีจิตวิญญาณ-ความเป็นตัวตน (ethos)ของครู สิงคโปร์ใช้คำว่า ethos บ่อยครั้งมากเพื่อพูดถึงครู

Mrs. Chau, Executive Director of Singapore Teachers กับดินสอที่มอบผู้มาเยี่ยม สะท้อน Learning outcome ที่ต้องการ – Grow towards balance and positivity (เติบโตอย่างสมดุลย์และสู่สิ่งที่ดีงาม, Immerse in the joy of learning (ดื่มด่ำกับความสุขในการเรียนรู้, Revitalize and pamper yourself (สดชื่น กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวา และเอาใจใส่ตัวเอง, Embrace charity and care for others (มีชีวิตเพื่อการให้และเอื้ออาทรผู้อื่น)

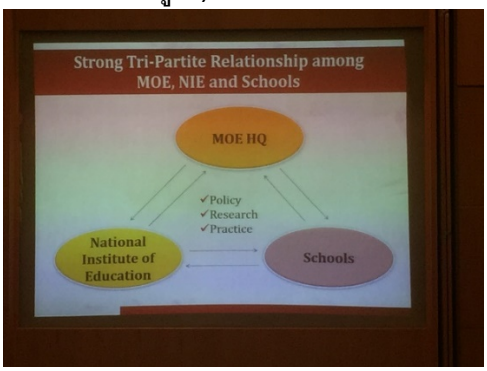

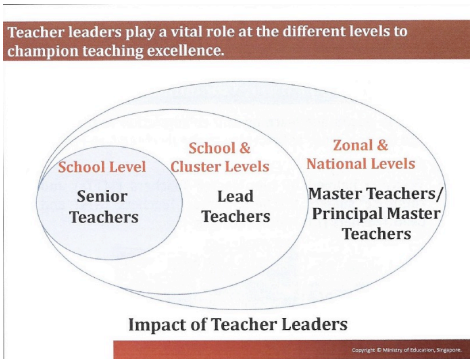

ครูสิงคโปร์จบการศึกษาปริญญาตรีทุกสาขา มาเรียนวิชาชีพครูกับ National Institute of Education (NIE) การพัฒนาครูทำร่วมแบบไตรภาคี ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน และ NIE สถานภาพทางวิชาชีพครูผูกกับความรับผิดชอบ ในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน พื้นที่และประเทศ

กลไกน่าสนใจคือการสร้างครูนำหรือ lead teacher

ในแต่ละโรงเรียน ครูมีระดับต่างกัน ตั้งแต่ระดับต้น จนถึงกูรู/ ครูอาวุโส/มาสเตอร์/ (master teacher)

ครูที่มีความสามารถสูง ถูกพัฒนาเป็นครูนำหรือ lead teacher ทั้งประเทศมีจำนวนประมาณ 16% ของครู ครูนำนอกจากนำในโรงเรียนของตัวเอง แล้วยังดูกลุ่มโรงเรียน (cluster) ส่วนครูมาสเตอร์จะดูระดับโซนและระดับชาติ

Mrs. Chau ใช้สไลด์ที่พูดถึง 21st Century Teacher Outcomes น่าสนใจ ปรกติเราเห็น 21st Century Learners โดยปรกติเราจะพูดถึงครูที่มีสมรรถนะสูง Competent Professional แต่สิงคโปร์ต้องการ

: ผู้ให้การศึกษาที่มีจริยธรรม (Ethical Educator)

: ผู้เรียนรู้อย่างรังสรรค์-ร่วมสร้าง-ร่วมมือ (Collaborative Learner)

: ผู้นำที่เปลี่ยนตนเอง เปลี่ยนนิเวศวิทยาการเรียนรู้ (Transformative Leader)

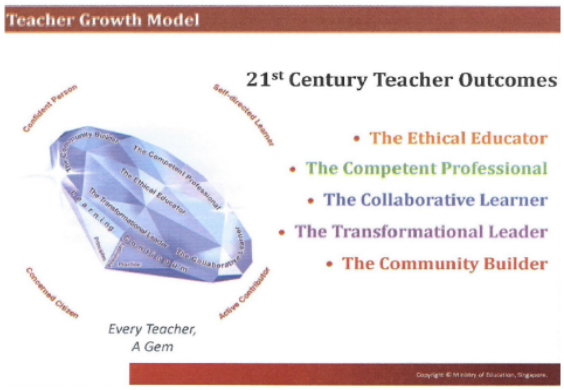

: ผู้สร้างประชาคม (Community Builder) ทั้งกายภาพในโรงเรียน สังคมรอบโรงเรียน จนถึงจิตวิญญานสังคม

ทั้งหมด เป็นคำที่หนักมาก

<u>ส่วนที่ 3</u>

Mrs. Chau ซึ่งเป็นผู้อำนวยการของ AST บอกว่า

ก) Academy ต้องดูทั้ง Professional Development และ Well being ของครู เมื่อครูเครียด ครูไปหาจิตแพทย์ได้เอง (self referral) ไม่ต้องมีใครส่งไป แม้แต่ครูใหญ่หรือส่วนกลางก็ไม่รู้

ส่วนกลางก็คือกระทรวง สิงคโปร์ใช้คำว่า HQ- headquarter (ใช้คำนี้ ฟังแล้วเหมือนกองบัญชา การทหาร แปลกหูดี)

สมัยหนึ่งจากสถิติ พบว่าครูเครียดมากเดือนเมษายน มาเข้าใจทีหลังว่า เป็นเพราะมีการประเมินผลงานเดือนมีนาคม

ข) เห็นว่าครูต้องจัดการความเครียดให้ได้ มิฉะนั้นเป็นครูไม่ได้

ครูต้องจิตสงบ (has peace with oneself) จัดการสถานะการณ์ที่ยากลำบากได้ (managing difficult situation)

ผมเห็นว่าเป็นเรื่องใหม่ที่ได้รับรู้ ผู้พัฒนาครูและบริหารครูไทย ไม่เคยพูดถึงเรื่องนี้ เราเลยเห็นข่าวครูไทยบางท่าน หยิกเด็กหรือตีเด็กจนช้ำ เอาแปรงลบกระดาน แก้วน้ำ ปาใส่เด็ก

ครูไทยก็เป็นคน ก็ต้องมีความเครียด แต่เราไม่มีกลไกช่วยป้องกัน ลด แก้ ความเครียดของครู ครูจึงมาระบายกับเด็ก มาอยู่สิงคโปร์คงไปไม่รอด

Mrs.Chau เห็นว่า ช่วงฝึกงานหกเดือนก่อนบรรจุ ถ้าดูกันใกล้ชิดเพียงพอ ก็จะรู้ว่าควรบรรจุหรือไม่ รวมทั้งฝ่ายครูเองก็รู้ว่าใช่อาชีพที่ต้องการหรือไม่

ครูไทยเมื่อเริ่มชีวิตครูใหม่ อาจมีฉันทะ ครูมีการฝึกระดับหนึ่ง แต่เทียบกับสิงคโปร์ ผมเห็นว่าห่างไกลมาก ตัวอย่างเช่น

ก) ขาดการเตรียมความพร้อม ให้รับสถานะการณ์ยาก มีตัวช่วยเช่นจิตแพทย์

ข) ไม่มีหน่วยงานเช่นAST ดูแล ถ้าครูไทยไปอยู่ในโรงเรียนที่ดี มีผู้บริหารดี ก็มีการดูแลสอนงาน สอนชีวิต หลายพื้นที่ ครูไทยเหมือนถูกโยนลงน้ำ ให้ว่ายน้ำเอง หรือว่ายน้ำท่ามกลางจรเข้

ค) ไม่มีกลไกกลางตามไปพัฒนาอย่างเป็นระบบ เฉพาะบุคคล ครูสิงคโปร์มีแผนการพัฒนาอาชีพเฉพาะคน (Personalized Professional Development Plan) ใช้หลายกลไก ส่วนการพัฒนาครูไทยใช้กลไกอบรมเป็นหลัก สอนทิศทางเดียว ทำเหมือนกันหมด (One size fits all)

ฟังสิงคโปร์แล้ว ผมพอมองออกว่าทำไมการศึกษาของสิงคโปร์จึงมีoutcomeดีกว่าไทย

อย่างน้อยสิงคโปร์เริ่มด้วยคนที่ฉลาด ถูกคัดและพัฒนาอย่างเข้มข้น จริงจังในการดูแลสนับสนุนอย่างใกล้ชิด

Mrs. Chau บอกต่อไปว่า

1) <u>HQ เป็นผู้เลือกครูไปลงโรงเรียน</u> ไม่ได้ดูแต่ผลการเรียน ใช้การสัมภาษณ์ การฝึกงาน การสังเกตอย่างเข้มข้น

ครูสิงคโปร์ต้องทำให้โรงเรียนเข้มแข็งขึ้น มากกว่าไปสอนวิชา

ในขณะที่ไทยเรา ครูเลือกโรงเรียนที่จะไปทำงาน หลายกรณีไม่มีการพิจารณาหรือไม่สามารถพิจารณาได้อย่างลึกซึ้งเพียงพอ ว่าโรงเรียนจะดีขึ้นเพราะบรรจุครูไปทำงานหรือไม่ ดูได้เพียงการขาดแคลนครู ครูได้ย้ายไปใกล้บ้าน

สรุปว่าประเทศไทยเราไม่ได้เอาผลที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นที่ตั้ง เราเอาครูเป็นตัวตั้ง

ในกรณีของไทย เขตการศึกษาที่เป็นผู้ตัดสินใจ เกือบไม่มีข้อมูลเชิงลึกแบบHQ ของสิงคโปร์เลย

2) <u>การเลื่อนระดับครู</u> นอกจากดูผลงานและความสามารถแล้ว ยังต้องดู Current Estimated Potential -CEP

CEP เป็นของใหม่ที่ผมมารับรู้เกี่ยวกับสิงคโปร์ คือมีการดูว่าจากเวลานั้นไปจนครูเกษียณ มีศักยภาพที่เห็นว่าจะทำอะไรได้ ในสภาพการและโจทย์อนาคต

แสดงว่าสิงคโปร์มองว่าการเลื่อนระดับคน ไม่ใช่การตอบแทนคน แต่เป็นการสกรีนคนไปทำงานในอนาคตที่ HQ ต้องการ ที่พอมองเห็น หรือแม้แต่อนาคตที่ไม่แน่นอน

CEPเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเพราะเป็นดัชนีของการเลือกคนเพื่ออนาคต

ไทยเราทุกที่ เลื่อนระดับเพราะผลงานในอดีต ไม่ใช่เพราะมีศักยภาพที่จะทำงานในอนาคต

3) <u>สิงคโปร์ไม่ rank โรงเรียน</u> เพราะสังคมได้ภาพที่ไม่ครบของการศึกษา พ่อแม่ สังคมและสาธารณะอาจกดดันลูกไปในทางที่ผิด ฟังแล้วนึกถึงเมืองไทย ที่

ในสังคมไทย คนกลุ่มหนึ่ง rank โรงเรียนตั้งแต่ประถมมัธยมต้น มัธยมปลาย ด้วยคะแนนโอเนท จนกระทั่งผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย เด็กเลยต้องเรียนวิชาอย่างเดียว ครูต้องสอนอย่างเดียว, ไม่เกิด learning outcome ที่บ่นกันว่าเด็กไทยขาดไป โดยเฉพาะ 21st Century Skills

นอกจากนั้น ยังกดดันสร้างค่านิยมว่า นักเรียนต้องเรียนสายวิชาการเท่านั้น ไม่ว่าเด็กจะพร้อมหรือไม่

ทั้งพ่อแม่ทั้งโรงเรียนผลักดันให้เรียนหนังสืออย่างเดียว เรียนแต่วิชาการอย่างเดียว ไม่ค่อยรู้วิชาชีพ วิชาคน

เป็นอวิชาที่ยิ่งใหญ่ เป็นการสะกดจิตหมู่ ทำให้การศึกษาไทยของโรงเรียน การเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ ไม่ตอบโจทย์เด็กที่มีสมรรถนะหลากหลาย ไม่ตอบโจทย์สังคมที่หลากหลายมีพลวัตร

สุดท้าย Mrs. Chau บอกว่าขอให้มูลนิธิเห็นใจและเข้าใจที่เชิญครูรางวัลพระราชทานสองคนไปพบเอกอัครราชทูตวันพุธ กระทรวงขอว่าครูสิงคโปร์จะไม่ออกนอกโรงเรียนในชั่วโมงเรียนและนอกประเทศในเวลาเปิดเรียน เพราะครูต้องทิ้งชั้นเรียน เพื่อนครูต้องรับภาระแทน

ฟังแล้ว เลยเห็นความต่างอันยิ่งใหญ่อีกประการหนึ่งในการศึกษาสองประเทศ

ประเทศไทยเรา ครูออกจากโรงเรียนในเวลาเรียนได้ไม่ยากนัก เราได้รับรู้ว่าครูไปราชการกระทรวง ไปฝึกอบรม ไปทำงานอื่นของรัฐบาลที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมทั้งไปต่างประเทศกันหน้าตาเฉยหลายวันในช่วงเปิดเทอม

Amazing Singapore. Amazing Thailand.

ตอนที่ 4

Anderson Primary School

ครูสะรับจิต คอร์ (Sarajeeb Kaur) ครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีสิงคโปร์ท่านที่สองทำงานที่นี่ เมื่อไปถึงโรงเรียน ครูใหญ่ Mrs. Tan Wei Pin รอรับอยู่ พร้อมกับผู้ช่วยครูใหญ่สองคน (วิชาการและบริหาร) พร้อมทั้งหัวหน้าธุรการ

โรงเรียนนี้เมื่อเริ่มตั้งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับนักเรียนหญิงจีนเมื่อ 2503 ต่อมารวมโรงเรียนสามแห่งในพื้นที่เข้าด้วยกัน คือ Ang Mo Kio North Primary, Hongdao Primary และ Lihua Primary ปัจจุบันเป็นโรงเรียนประสม สอนชั้นป.1-6 มีนักเรียน 1,300 คน 28 ห้อง มีครูใหญ่ 1 คน ผู้ช่วยครูใหญ่ 2 คน ครู 92 คน เจ้าหน้าที่สนับสนุน 12 คน

ได้พาเดินดูโรงเรียน มี vision- mission statementรวมทั้งคุณค่าที่โรงเรียนมี เขียนไว้ชัดเจนตั้งแต่ทางเข้า

ครูใหญ่อธิบายอย่างมีconviction เรื่อง beliefs, vision, mission, value

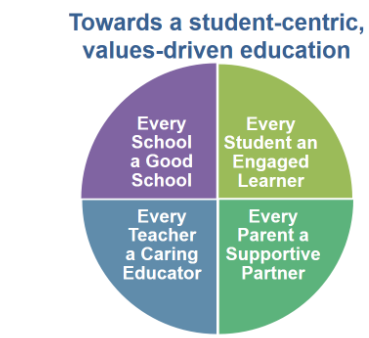

ทั้ง Vision, Mission และ Values ของโรงเรียนสิงคโปร์ ไม่เห็นบอกว่าต้องติดระดับโลก ต้องเก่งมาก

ครูใหญ่เห็นผมยิ้มๆ เมื่อเห็นตัวอักษรย่อแสดงของคุณค่าของโรงเรียนนี้คือ SPQR – Service, Passion, Quest, Respect, ตัวย่อเหมือนคำขวัญโรมโบราณ Senatus Populus Que Romanusa - The Senate and the People of Rome.

ครูใหญ่บอกว่าโรงเรียนประถมเรียนวิชาที่สอบ(examinable) 4 วิชา (และเป็นหลักฐาน) คือ เลข วิทยาศาสตร์ ภาษา อังกฤษ ภาษาแม่ (จีน, ทมิฬ, บาฮาสา) วิชาอื่นเรียน แต่ไม่สอบ

โรงเรียนนี้เน้นนวัตกรรมเชิงหลักสูตรสามเรื่อง ได้เงินจากรัฐบาลมาทำการเรียนการสอนนวัตกรรมนี้ เพื่อสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ศิลปะ (Arts integrated modules (Teaching Through the Arts Programme), คุณค่า Values Education Programme (7 Habits of Highly Effective People) และไอที (ICT-based module)

โรงเรียนมีโปรแกรมที่เด่น – Learning For Life Programme สองโปรแกรมคือ โปรแกรมศิลปะการแสดงและดนตรี (VIVACE) และโปรแกรมกีฬาและoutdoor education (ALIVE)

Learning for Life Programme - ALIVE

Andersonians **L**iving Actively through **V**alues-based **E**xperiences (ALIVE) Programme, catering to mass participation in sports activity while developing sound character in our students.

P1 : Introduction to Gymnastics
P2 : Swim Safer Programme
P3 : Programme for Healthier Body and Mind
P4 : Introduction to Outdoor Education
P5 : Outdoor Adventure Camp
P6 : Sports Pathfinder Programme

Learning for Life Programme - VIVACE

แนวคิดโปรแกรม Learning For Life Programme ด้านกีฬา – ALIVE และศิลปะ- VIVACE

3 Strategic Thrusts

Innovative & Driven Staff, Our Key

Joyful and Engaged Learning Experiences, Our Core

Holistic and Anchored Andersonians, Our Focus

Key Curriculum Innovations

- **ANDventure** – 1-hr weekly progamme for all P4-6 students. Programme aimed at nurturing confident and passionate learners with critical thinking skills and sound character.
  - *Arts integrated modules (Teaching Through the Arts Programme)*
  - *Values Education Programme (7 Habits of Highly Effective People)*
  - *ICT-based module*
- Inquiry-based seamless teaching of Science (use of smart devices during Science)

ผมชอบแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้ควรมี outcome หลายระดับ และนักเรียนมีส่วนร่วม(และพบตัวตน)ได้หลากลหายเช่น

: การเรียนรู้สร้าง<u>ความสนุกสำหรับทุกคน</u> (Enjoy by all), <u>การค้นหาให้ลึกขึ้นสำหรับบางคน</u> (Explore for some), <u>ความเป็นเลิศสำหรับบางคน</u> (Excel for few),

: นักเรียนมีส่วนร่วมและพบตัวตนระดับ ownership, craftsmanship, leadership

ครูใหญ่พาดูพื้นที่กิจกรรมของนักเรียนทั้งสนามกีฬากลางแจ้ง, สนามในร่ม, Dance studio, ห้องแสดง, ห้องซ้อมดนตรี

ห้องซ้อมดนตรี

สนามกีฬาในร่ม

รูปซ้าย Dance Studio รูปขวา SPQR – Service, Passion, Quest, Respect ของโรงเรียน ที่ไม่ใช่ SPQR ของโรมโบราณ

จากการอธิบายของครูใหญ่และการดูสถานที่ เห็นว่าสิงคโปร์พยายามสร้างการศึกษาที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ชัดเจน พัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพโดยเฉพาะสุนทรียะและสุขภาพอนามัย เด็กสิงคโปร์จึงไม่ใช่หัวโตเพราะไม่เรียนแต่หนังสือและเรื่องวิชาการ

กระบวนการที่ทำครบวงจรเห็นได้ตั้งแต่มีหกสถาบันและศูนย์ช่วยพัฒนาครูและกลไก รวมถึงด้านภาษา กีฬา และศิลปะ ตามที่ทราบตอนเช้าจาก Mrs. Chau, Executive Director of Academy of Singapore Teachers ถ่ายทอดออกมาเป็นโปรแกรมในโรงเรียน (ALIVE, VIVACE) และพื้นที่เช่น สนามกีฬากลางแจ้ง, สนามในร่ม, Dance studio, ห้องแสดง, ห้องซ้อมดนตรี ซึ่งได้งบประมาณจากรัฐทั้งงบลงทุนและงบกิจกรรม

แม้เด็กสิงคโปร์เครียดเพราะการเรียนวิชาการเข้มข้น ตามที่รับรู้มา แต่เด็กสิงคโปร์ถูกพัฒนาศักยภาพด้านอื่นควบคู่ไป ทั้งดนตรี ศิลปะและกีฬา ซึ่งทำให้เป็นมนุษย์ที่รู้รอบ เหนือ

จากนั้นดนตรี ศิลปะและกีฬา เป็นกลไกความเครียด(escape valve) ในชีวิตของมนุษย์เมื่อใช้ชีวิตจริงในโลกของงาน

ในประเทศไทย ผมยังไม่เห็นโรงเรียนรัฐและเอกชนไทยที่มีแนวคิดและจัดได้แบบนี้ แต่อาจจะมีในโรงเรียนนานาชาติเพราะเคยอ่านพบในเอกสารประชาสัมพันธ์ แต่ไม่เคยเห็นของจริง

เราคงต้องมาทบทวนการจัดการศึกษาไทยว่า เรามีแนวสร้างเด็กหัวโตเพื่อเรียนและเพราะเรียนเท่านั้น หรือการศึกษาเราจะพัฒนาเด็กไทยให้เต็มตามศักยภาพ พ่อแม่และสังคมคาดหวังเพียงโรงเรียนมีหน้าที่สอนหนังสือเพื่อให้ได้คะแนนดี เพื่อให้เรียนสูงขึ้นจนได้ปริญญา แต่ก็เห็นว่าเป็นทางตันสำหรับคนจำนวนมากของสังคม และของเด็กเอง

รูปซ้ายมือ ครู Sarabjeed Kaur รางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีสิงคโปร์ 2560
รูปกลาง คนซ้าย ครู Lim Ai-Lian (2558) ขวามือ ครู Sarabjeeb Kaur ครูใหญ่ – Mrs. Tan คนที่สองจากขวา

ครูสะรับจิต คอร์ ที่ได้รางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี เป็นชาวซิกส์ คุณแม่มาจากพาหุรัด ประเทศไทย พี่น้องฝั่งแม่ยังอยู่ที่พาหุรัด สอนหนังสือมา 16 ปี

เริ่มจากการมีลูกชายเล็กสองคน เลี้ยงลูกเต็มเวลา ทำงานบางเวลา ในโรงเรียนหญิงที่ไปสอน มีเด็กมีปัญหาร้อยแปด คิดว่าทำอย่างไรครูจึงจะเป็นที่วางใจและยอมรับของเด็ก จึงจะช่วยเด็กให้หลุดจากปัญหาได้

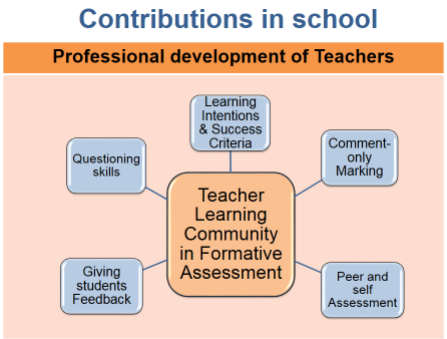

สไลด์บรรยายของครูสะรับจิต อธิบายหลักการทำงาน การสร้างกลุ่มครูเพื่อทำ Formative Assessment

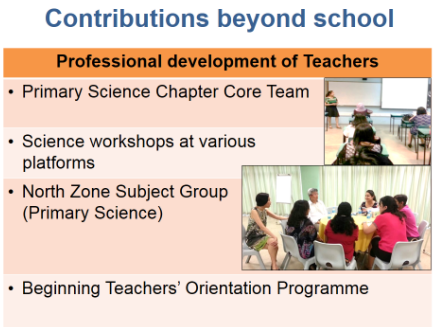

สไลด์บรรยายของครูสะรับจิต อธิบายสิ่งที่ครูทำในโรงเรียน และนอกโรงเรียน

ครูสะรับจิตบรรยายเรื่องชีวิตครู หลักการทำงาน ครูเชื่อว่าเด็กทุกคนเรียนรู้ได้ ต้องทำความเชื่อให้เกิดการปฏิบัติได้จริง(Transforming beliefs into actions)

ขณะนี้ครูสะรับจิตเป็นครูนำ (lead teacher) งานที่ทำคือ

: ขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพครู (Professional Development -PD) และเป็นmentor ของครู

: Teaching and learning ในระบบ Formative assessment

: หลักการสอนแบบ Appreciative inquiry

: นวัตกรรมในการเรียนการสอน อาทิ นำวิทยาศาสตร์เข้าสู่วิชาภาษาอังกฤษในประถมหนึ่งและสอง

นอกโรงเรียนAnderson Primary ครูสะรับจีบ ช่วยสร้างเครือข่ายด้านformative assessment

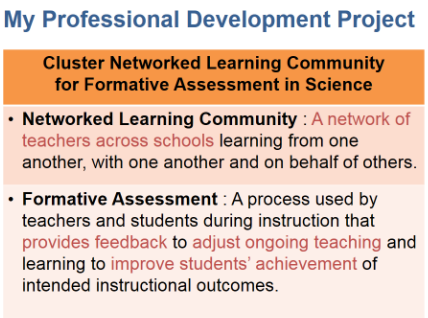

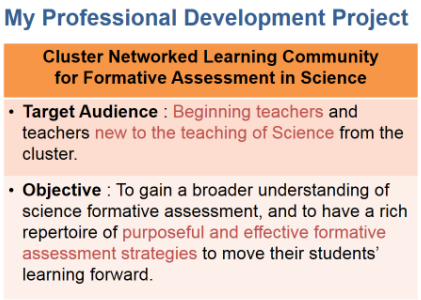

สไลด์บรรยายของครูสะรับจิต อธิบายการสร้างชุมชนการเรียนรู้เพื่อทำ Formative Assessment จะเห็นว่า lead teacher ของสิงคโปร์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาครูภายในโรงเรียนเดียวกัน และโรงเรียนอื่น

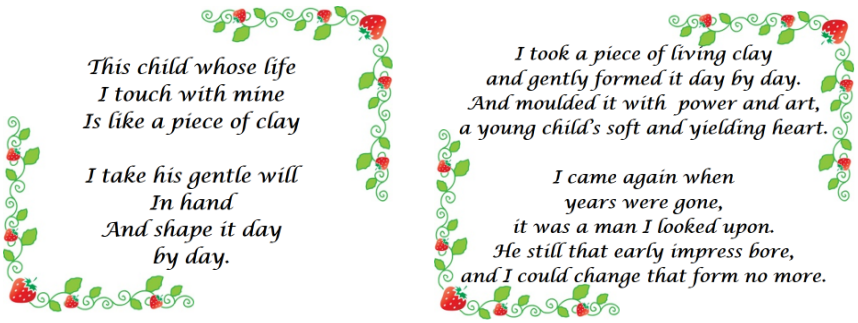

สไลด์จบคำบรรยายของครูสะรับจิต

วันพุธที่ 28 มิถุนายน 2560

ตอนที่ 5

สถานเอกอัครราชทูตไทย

วันนี้มีนัดสามนัดคือ พบท่านเอกอัครราชทูตไทย พบนักธุรกิจไทยในสิงคโปร์ และพบสื่อสิงคโปร์

ได้พบท่านเอกอัครราชทูต- ธงชัย ชาสวัสดิ์, อัครราชทูต- ชัยวัฒน์ ศิริวัฒน์ เคยได้พบท่านเอกอัครราชทูตมาแล้วเมื่อปี 2559 เลยไม่ต้องเล่าเรื่องรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี เพียงแต่update เรื่องการประชุมวิชาการเมื่อเดือนเมษายน 2569 และกำหนดการพระราชทานรางวัลเดือนตุลาคม 2560

รูปถ่ายกับท่านเอกอัครราชทูตไทย- ธงชัย ชาสวัสดิ์ และโมเดลสถานทูต ที่มีกำลังก่อสร้างศาลาไทย

มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดหลายประเด็น

1. สิงคโปร์มีความชัดเจนเรื่องเป้าหมายประเทศ สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นนโยบายและกลไกการจัดการคน/ ทรัพยากรมนุษย์

ประเทศไทยเรามีคำใหญ่ ๆเช่น 4.0, EEC รวมทั้งเมกาโปรเจ้คเช่น รถไฟความเร็วสูงไทยจีน 169 พันล้านบาท

เราพูดตาม ๆกันทั่วประเทศทั้ง 4.0และ EEC แต่ความชัดเจนในหมู่คนส่วนใหญ่ยังไม่ดี ทั้งคำใหญ่ 4.0 และ EEC พูดกันเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุน มิติเศรษฐกิจ มิติเทคโนโลยี มิติการสร้างคนไม่ได้พูดถึงมากนัก

2. สิงคโปร์ใช้กระทรวงทรัพยากรมนุษย์ ไม่ใช่กระทรวงแรงงานในการวางแผน เดินงาน กำกับ ติดตาม

สิงคโปร์ผลักคนไปสายวิชาชีพสายอาชีพมาก คนทำงานที่ส่วนใหญ่เป็นสายวิชาชีพ, แรงงาน ตามที่ผมเล่าเมื่อปีที่แล้ว

สร้างทั้งทหาร(สัญญาบัตร นายสิบ), คนเก่งมากหัวกระทิ (elite)เป็นทหารสัญยาบัตร เด็กหนุ่มทุกคนต้องเกณฑ์ทหาร (เด็กผู้ชายสิงคโปร์จึงท่าทางแข็งขัน สมาร์ท) รัฐจะแยกว่าใครไปเป็นนายสิบ ใครไปเป็นสัญญาบัตร ทหารต่างระดับมีภาระทางสังคมต่างกัน แต่ได้รับการยกย่องพอกัน สิงคโปร์สร้างทหารยุคดิจิตัล

ทหารระดับมันสมองสิงคโปร์อายุ 45 ปี ก็ให้เลิกเป็นทหาร เกษียณไปเป็นมันสมองต่อในภาครัฐบาลหรือเอกชน

ในประเทศไทย เด็กไทยที่ด้อยโอกาสจำนวนมากถูกเกณฑ์ไปเป็นทหาร ไทยจึงได้คนหนุ่มที่ไม่อยากเป็นทหาร ไปเป็นทหาร

3. ความลึกซึ้งในการจัดการท่องเที่ยว ประเทศที่ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ สามารถคิดเรื่อง ทำเรื่องขายได้เช่น Garden by the Bay ที่ปลูกดอกไม้ต้นไม้ได้ทุกภูมิอากาศทั่วโลก

สิงคโปร์ไม่ต้องประกาศว่าเป็นศูนย์/ฮับการท่องเที่ยว ไม่มีมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ แต่คนมาเที่ยวมาก ผมเห็นว่าไทยอาจคิดไม่ได้ทัน ไม่ลึกซึ้ง ตั้งแต่เดินเข้าสนามบินชางงี เช่นตัวอย่างโฆษณาที่ผมส่งไปให้ดูวันแรก และจะพูดต่อตอนท้าย

ท่านเอกอัครราชทูตอยากให้ไทยมาเรียนรู้แนวคิดของสิงคโปร์

ผมเห็นว่าการเรียนรู้วิธีคิดวิธีทำงานของคน มีความสำคัญตั้งแต่เล่าเรื่องหนึ่งร้อยคำถามจากสิงคโปร์มาแล้ว

เวลาคนไทยไปต่างประเทศ มักจะไปดูด้วยตา(เรียกว่าดูด้วยตาเนื้อ ในภาษาพระ) ไม่ได้ใช้ตาสมองเท่าใด เวลาหมดกับการซื้อของ ถ่ายรูป หรือเซลฟี่ แล้วก็จบ คนของรัฐไทยไปดูงานก็แฝงไว้กับการไปเที่ยว จนรัฐบาลต้องห้าม

4. อีกหนึ่งตัวอย่างการขายอย่างลึกซึ้งคือ การให้มีการติดตรา Michelin กับร้านอาหารทั่วไป ไม่ต้องเป็นภัตตาคารหรูราคาแพง ถ้าร้านขายอาหารริมถนนได้ตรา Michelin นักท่องเที่ยวก็อนุมาณได้ว่าร้านอาหารทั้งเกาะสะอาด อร่อย มีคุณภาพ

5. รัฐบาลกำลังสร้างรถไฟความเร็วสูงมาเลเซีย-สิงคโปร์ ใช้เวลาชั่วโมงครึ่ง เดินทางโดยเครื่องบินบินใช้เวลาสี่สิบห้านาที ถ้ารวมเวลาก่อนบินและหลังบินจะนานกว่าเดินทางโดยรถไฟ

รัฐกำลังเวนคืนสนามกอลฟเอกชนเป็นที่ตั้งเทอมินัลรถไฟความเร็วสูงด้านสิงคโปร์ การก่อสร้างที่ใหญ่ ๆในสิงคโปร์ ไม่มีการเคลื่อนไหวจากองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)ในสิงคโปร์ เพราะรัฐบาลไม่ยอมให้มีNGOเสรี นอกจากองค์กรระหว่างประเทศที่ชัดเจนเช่น กาชาดระหว่างประเทศ

ได้แลกเปลี่ยนความเห็นกเรื่องการเติบโตแพร่พันธุ์ (proliferation) ของNGO NGO สายสแกนดิเนเวีย คนที่มีเงิน มีความเชื่อ มีconviction ได้ใช้ tax incentive ที่รัฐให้NGO ผลักดันความคิดความเชื่อโดยให้เงินNGO ส่วน NGOสายอเมริกา อาจใช้องค์กรความมั่นคงของรัฐ, และกลุ่ม hedge fund ให้เงิน NGO

รัฐบาลไทยแต่ไหนแต่ไร ไม่ชอบ NGO (อ้างว่าไม่มีแนวคิด หรือจุดยืนของตนเอง) แต่รัฐไม่หาแนวทางให้ NGO ไทย ทำโจทย์ไทย ด้วยเงินของไทย สิ่งที่เราเห็นและไม่ชอบคือ องค์กรไทยจำนวนหนึ่งต้องทำโจทย์ไทยด้วยมโนทัศน์ฝรั่ง ทำด้วยเงินฝรั่ง

การพบกลุ่มธุรกิจไทยในสิงคโปร์

ตั้งแต่ตั้งมูลนิธิในปี 2557 มูลนิธิมีคณะกรรมการด้าน Social Engagement ที่มีผู้แทนภาคเอกชนและสังคม

การสนับสนุนของเอกชนไทยต่องานภาคสังคม ส่วนมากจะอยู่ในรูปบริจาค(donation) เกิดภาพที่ดีในสังคม ค่าใช้จ่ายอาจหักภาษีได้ ในช่วงหลังเป็นกลไก Corporate Social Responsibility - CSR

ขณะนี้มูลนิธิเริ่มเจรจากับนักธุรกิจไทยในต่างประเทศ โดยการประสานงานของสถานเอกอัครราชทูตไทยและคณะกรรมการด้าน Social Engagement การไปพบนักธุรกิจไทยในสิงคโปร์ครั้งนี้ ท่านทูตกฤษฎา เปี่ยมพงษ์ศานต์ อดีตทูตไทยประจำWTO ได้เดินทางไปด้วย ปัจจุบันทูตกฤษฎาทำงานอยู่กับสภาหอการค้าไทย

กลุ่มนักธุรกิจไทยที่ได้พบมาจาก Thai Bev ซึ่งมีธุรกิจหลากหลายทั้งเบียร์ น้ำดื่ม โรงแรม ธุรกิจก่อสร้าง ฯ นักธุรกิจไทยมีความเห็นว่าถ้าครูไทยและคนไทยได้มาสิงคโปร์ เห็นธุรกิจกลุ่มนี้ จะเห็นบทบาทของนักลงทุนไทยในต่างประเทศ เข้าใจ DNA ของสิงคโปร์ (คำพูดของชาวสิงคโปร์ที่ดูแล Thai Bev ที่นี่)

ทูตกฤษฎาอยากเห็นการทำงานของภาคธุรกิจกับมูลนิธิ ช่วยทำความเข้าใจเรื่องความเป็นเลิศในมิติต่างๆ ช่วยลดช่องว่าง สร้าง Social and economic movement ในการทำงานมากกว่าทำเป็นมหกรรม

หนังสือ **Good Student Make Good Eunuchs**

Ex-EDB Chairman Philip Yeo On The Flaws Of Our Civil Service

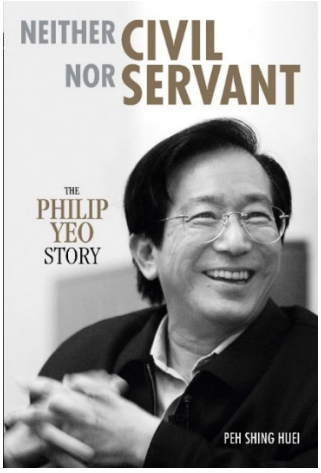

ผมสนใจการพัฒนาประเทศสิงคโปร์จากมุมของการได้ผู้นำที่ฉลาด ซื่อสัตย์ อุทิศตน เป็นคนดี มีคุณภาพสูง ผมได้อ่านผ่านตาสาระของหนังสือเล่มหนึ่งออกมาเมื่อต้นปี 2560 หนังสือเล่มนี้สร้างความฮือฮาในสิงคโปร์ เขียนโดย Philip Yeo – ฟิลิป เยียว ซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง Chairman, Economic Development Board-EDB ของสิงคโปร์ เป็นองค์กรที่เทียบเท่าสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีบทบาทสูงในการขับเคลื่อนประเทศ ส่วนตัวฟิลิป เยียว เองมีอิทธิพลทางความคิดในสิงคโปร์ มีบทบาทสำคัญขับเคลื่อนการพัฒนากำลังทหาร เศรษฐกิจ และการแพทย์ของสิงคโปร์ ได้รับการยอมรับสูง

ฟิลิป เยียว ได้เขียนหนังสือ **Neither Civil Nor Servant – ไม่ใช่ทั้งพลเมืองดี และไม่ใช่คนรับใช้** ชื่อหนังสือเล่นคำจากคำว่า “Civil Servant - ข้าราชการ” ฟิลิป เยียว พูดถึงประสบการณ์ทำงานกับรัฐบาลและข้าราชการ มีข้อสรุปที่ออกมาแรงเกี่ยวกับข้าราชการสิงคโปร์ปัจจุบัน โดยประโยคที่ว่า **Good Students Make Good Eunuchs - คนที่เชื่อฟังดีคนว่านอนสอนง่าย จะเป็นคนที่ไร้สมรรถนะ (นักเรียนดีเหมาะที่เป็นขันทีที่ดี)**

มีประเด็นสำคัญที่ฟิลิป เยียว สรุปไว้ว่า

1. I Don’t Believe People Can Change ผมไม่เชื่อว่าคนเปลี่ยนได้

ฟิลิป เยียว มีความรู้สึกเดียวกับโก๊ะ เคง สวี (Goh Keng Swee) ซึ่งเป็นผู้สร้างสิงคโปร์มาควบคู่กับประธานาธิบดีลีกวนยู ทั้งคู่ไม่เชื่อว่า ลึกๆแล้วคนจะเปลี่ยนได้ ดังนั้นเพื่อเปลี่ยน

องค์กร จำเป็นต้องเปลี่ยนคนเก่าออกไป หมายความว่าถ้าจำเป็นต้องเอาผู้บริหารทุกคนออก เขาก็จะทำ

2. Do Not Be A Eunuch อย่าเป็นขันที (คนไร้สมรรถภาพ)

ฟิลิป เยียว วิเคราะห์โครงสร้างองค์กรทั่วไปว่าเหมือนปิรามิด ประกอบด้วยคนสามประเภท จักรพรรดิ(หรือเจ้านาย)นั่งอยู่บนสุด คนทำงานอยู่ด้านล่าง และขันทีอยู่ระหว่างกลาง

ขันทีในความหมายของฟิลิป เยียว คือพวกคนที่ไม่ทำอะไร นอกจากเหลาดินสอ (pencil pushing) ร่อนกระดาษไปมา(paper shuffling) ขันทีไม่เข้าใจว่าคนทำงานกำลังทำอะไร

พวกขันทีเป็นคนที่คอยห้อมล้อมเจ้านาย ให้เจ้านายเห็นหน้า เป็นคนที่สร้างความไม่พอใจให้คนทำงาน ฟิลิป เยียวพูดถึง “โรคขันที- Eunuch disease” ว่าเป็นเนื้อร้ายขององค์กรแบบปิรามิด

3. The Best Organization Structure Is Flat โครงสร้างองค์กรแบบราบดีที่สุด

ฟิลิป เยียว ไม่ได้โทษขันทีอย่างเดียว แต่เห็นว่าโครงสร้างองค์กรแบบปิรามิดมีจุดอ่อน

ในฐานะผู้นำองค์กร ผู้นำต้องเห็นและรู้จักคนทำงานด้วยตนเอง ไม่ใช่ผ่านขันทีหรือคนกลาง ปัญหาของคนกลางคือ คนกลางมักซ่อนตัวอยู่ในการประชุม (หมายความว่าไม่ทำงานจริงอยู่แต่ในห้องประชุม) และหมกมุ่นกับการนำเสนอสไลด์ให้ผู้บริหารทราบ คนกลางหรือขันทีจึงสร้างขั้นตอนที่ไม่จำเป็นในเรื่องที่ผู้นำควรรับรู้โดยตรงจากคนทำงาน

ฟิลิป เยียว จะแนะนำให้ CEO และข้าราชการระดับสูง ไปดูแลบริษัทและหน่วยงานของตนเองโดยตรง และใช้เวลากับคนทำงานด้วย

4. If You Cannot Tell Me In One Page Or In Five Minutes, It Means You Have No Clarity Of Thought. ถ้าเขียนอธิบายไม่ได้ภายในหนึ่งหน้า แสดงว่าคุณไม่เข้าใจชัดเจน

ฟิลิป เยียว เห็นต่อไปว่ากว่าจะเป็นผู้นำ ต้องผ่านอุปสรรคหลายอย่าง การมีงานกระดาษมากมายเป็นปัญหาของทุกประเทศ แต่คนก็ว่าโทษระบบการรายงานยุ่งยากซับซ้อน

คนลืมไปว่าคนที่รับผิดชอบองค์กร อ่านเอกสารได้เอง เอกสารไม่ต้องผ่านหลายโต๊ะกว่าจะถึงผู้นำ

ฟิลิป เยียว ยกคำพูดของโก๊ะ เคง สวี ว่า ถ้าไม่สามารถเขียนเอกสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างง่ายๆ เขียนเพียงหนึ่งหน้า เป็นการเสียเวลา สู้เอาเวลาไปฟัง “นิทานเรื่องเล่าของยาย - grandmother’s story” ดีกว่า

5. There Must Be A Mix Of Obedient Kids And Troublemakers ต้องมีทั้งเด็กเรียบร้อยและเด็กที่สร้างปัญหา

องค์กรต้องสร้างสมดุลย์ระหว่างเสถียรภาพและความสับสนอลหม่าน (turmoil) ในความสับสน จะเกิดคนที่นอกคอก-ทวนกระแส (maverick) ที่คิดและทำต่างจากคนอื่น เกิดผู้นำ

ฟิลิป เยียว คิดว่าถ้าองค์กรปราศจากความสับสน จะน่าเบื่อหน่าย คนที่ซื่อตรงและน่าเคารพนับถือเป็นเหมือนเด็กเชื่อฟังว่านอนสอนง่าย มีศักยภาพที่จะเป็นขันทีที่ดี แต่กลุ่มคนนี้ก็ไม่สร้างคนทวนกระแส เกิดผู้นำ

ฟิลิป เยียว เล่าว่าตนเองเป็นเด็กที่มีปัญหาในโรงเรียน ชอบส่งเสียงดังเมื่อทำงานเสร็จถูกทำโทษให้ยืนหน้ากระดานดำ

6. Be Leaders, Not Administrators เป็นผู้นำ ไม่ใช่เป็นผู้บริหาร

ฟิลิป เยียว มองสภาพรัฐสภาสิงคโปร์ในปัจจุบัน เห็นว่าสมาชิกรัฐสภาทำตัวเป็นคนจัดการ มากกว่าผู้นำ รัฐมนตรีทำตนเองให้มีงานหนักเพราะรัฐมนตรีดูทุกเรื่องรายวัน ในขณะที่เรื่องเหล่านี้จัดการได้ด้วยผู้บริหารองค์กรระดับล่าง

การทำงานแบบนี้ส่งผลทางลบต่อนักบริหารและปลัดกระทรวง (permanent secretary) ฟิลิป เยียว เรียกปลัดกระทรวงสมัยปัจจุบันว่าเป็น temporary secretaries เพราะไม่มีประสบการณ์มากเหมือน permanent secretary สมัยก่อน เปลี่ยนตำแหน่งปลัดกระทรวงเกือบทุกปี

7. Take A Page From The "Old Guards" เอาตัวอย่างจากคนรุ่นสร้างสิงค์โปร์

ฟิลป เยียว เห็นว่าผู้นำสิงคโปร์รุ่นแรกเป็นมนุษย์ที่หาได้ยาก เป็นนักการเมืองที่สร้างประเทศจากความไม่มี ไม่หมกมุ่นรายละเอียด เรื่องหยุมหยิมเล็กน้อย

ผู้นำรุ่นแรกนี้ผลักดันขับเคลื่อนงานให้สำเร็จไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ทำให้เกิดการลงทุน สร้างงาน สร้างกองทัพป้องกันประเทศ ในยุคสร้างประเทศ การตัดสินใจใช้ความเชื่อใจ ไม่ต้องโลเลมองหาทางเลือกอื่น (หรือพูดในสำนวนอังกฤษว่า on the other hand) เพราะเมื่อตัดสินใจแล้วต้องไม่พูดซ้ำอีก

ผู้นำประเทศสิงคโปร์รุ่นแรกวาดภาพใหญ่ภาพรวมให้ทุกคนรับรู้ และให้ภาคส่วนต่าง ๆที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ทำงานต่อ เติมภาพเล็กและรายละเอียดให้สมบูรณ์

8. Singaporeans Should Think About What's Next คนสิงคโปร์ต้องถามถึงสิ่งที่จะเกิดในอนาคต

ถ้าคนสิงคโปร์จะโดดเด่นในเวทีโลก ต้องไม่รอให้คนเก่งกาจบางคนนำเราไป

ผู้นำสิงคโปร์รุ่นปัจจุบันและคนสิงคโปร์รุ่นอนาคต ต้องมีบทบาทเพื่อหาทิศทางใหม่ที่ประเทศจะได้ประโยชน์และเป็นผู้นำ เพื่อสร้างงานที่ดี งานที่ยั่งยืน

กิจกรรมใหญ่ ๆเช่นการแข่งรถฟอร์มูล่าวัน(ซึ่งสิงคโปร์จัดแข่งขัน) สร้างงานชั่วคราว ซึ่งจะหายไปเมื่อคนมาดูกลับบ้านไปแล้ว เราต้องสร้างอุตสาหกรรมที่ทำงานทุกวัน

พิพิธภัณฑ์แห่งชาติสิงคโปร์ –Exhibition on History of Singapore

พิพิธภัณฑ์แห่งชาติสิงคโปร์

Abraham Orteliu

แผนที่ Theatrum Orbis Terrarum (Theatre of the World) 1570 ถือกันว่าเป็นแผนที่สมัยใหม่ชิ้นแรก จัดทำ 50 ปีหลังการเดินเรือรอบโลกของ Ferdinand Magellan

เมื่อไปต่างประเทศ ผมชอบไปดูพิพิธภัณฑ์และหอศิลปะถ้ามีเวลา ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนของบ้านเมืองที่พัฒนา บ้านเราก็เรียกร้องกันให้มีมากขึ้น ครั้งนี้ได้ไปพิพิธภัณฑ์แห่งชาติสิงคโปร์ มีนิทรรศการใหม่จัดเรื่องประวัติของสิงคโปร์ สามารถแบ่งได้เป็นสี่ช่วงเวลา ข้อมูลและรูปที่ปรากฏในหนังสือนี้ ผมนำมาจากนิทรรศการ เอกสาร “เกาะปีนังเทมาเสก สิงหปุระ” เขียนโดยอาจารย์สุธาสินี บุญเกิด สถาบันมนุษยวิทยาสิรินธร และวิกิพีเดีย

สามารถแบ่งช่วงประวัติศาสตร์(ตามนิทรรศการ) ได้ดังนี้

ช่วงแรก –Singapura สิงหปุระ เทมาเสก (ค.ศ.1299-1818 หรือพ.ศ. 1842-2361) มีหลักฐานคนอยู่มาหลายพันปีก่อนยุคสิงหปุระ ชาวพื้นเมือง(ภูมิบุตรา)คือมาเลย์ มีคนจีนอพยพมาค้าขาย ในคริสตศตวรรษที่ 14 มีบันทึกนักเดินทางจีน Wang Dayuan ว่าสิงหปุระเป็นเมืองท่าที่เจริญ ค้าขายกับจีน สยาม อินเดีย นักเดินทางจีนเรียกดินแดนแห่งนี้ว่า Danmaxi (หรือ Temasik, Temasek, เทมาเสก) บันทึกมาเลย์ Sejaya Malayu(The Malay Annals) เรียกดินแดนนี้ว่า Singapura บันทึกมาเลย์บอกว่าเรียกคนที่ในพื้นที่ว่า"คนทะเล(Orang Laut – sea people)" และมีคนจีนอยู่ในพื้นที่ด้วยแล้ว สิงหปุระมีความสัมพันธ์กับรัฐสุลต่านมะละกาและรัฐสุลต่านโจฮอร์ บันทึกมาเลย์เล่าเหตุการณ์ราชสำนักมาเลย์ที่สิงหปุระและมะละกาในช่วงคริสศตวรรษ 14-16 จากชื่อเรียกของจีนและบันทึกมาเลย์ เราจึงได้ยินชื่อเก่าของสิงคโปร์ที่เรียกกันว่า เทมาเสก หรือ สิงหปุระ

แผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำโดยAbraham Ortelius (1527-1598) ตรงกับสมัยอยุธยาตอนกลาง คาบสมุทรมาลายูเป็นส่วนต่อของแผ่นดินใหญ่ สิงคโปร์เป็นติ่งของคาบสมุทร ถูกเรียกชื่อในแผนที่ว่า Cincapura

ประวัติศาสตร์สิงหปุระผูกกับการชิงอำนาจในการค้าเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างโปรตุเกศ ฮอลันดา และอังกฤษ โปรตุเกศมาก่อนชาติอื่นหลังการเดินทางรอบโลกของ Ferdinand Magellan โปรตุเกศยึดได้พื้นที่ตั้งเมืองท่าค้าขาย สร้างป้อมปราการได้ก่อนในคริศตวรรษที่ 16 ที่เมืองกัว(Goa) เมืองโคชิน(Cochin) ในอินเดียใต้ และมะละกาในมาเลเซีย ในขณะที่สิงหปุระบางครั้งถูกปกครองด้วยรัฐสุลต่าน (sultanate) แห่งโยโฮร์ บางครั้งด้วยสุลต่านมะละกา ตำแหน่งที่ดีของสิงคโปร์ในฐานะเมืองค้าขายทำให้ พ่อค้าชาวเฟลมมิชชื่อ Jaques de Coutres มีบันทึกเสนอกษัตริย์โปรตุเกศให้ตั้งเมืองท่าที่สิงคโปร์ในค.ศ. 1610

หุ่นในพิพิธภัณฑ์แสดงสภาพการค้าของภูมิบุตราในยุคสิงหปุระ **Sir Thomas Stamford Raffles**

รถลากในสิงคโปร์ ยุคอาณานิคมอังกฤษ **รถถังสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2**

ช่วงที่สอง Crown Colony อาณานิคมอังกฤษ (ค.ศ. 1819 – 1941 พ.ศ. 2362 – 2484)

ปีค.ศ. 1817 (พ.ศ. 2360) **Sir Stamford Raffles** และ **Major William Farquhar** จากอังกฤษตกลงกับผู้ปกครองมาเลย์ในพื้นที่ ตั้งสิงคโปร์เป็นเมืองค้าขายของบริษัท British East India Company ของอังกฤษ เพื่อ **"เปิดโอกาสให้เรือทุกชาติค้าขาย ไม่เสียภาษี"** ภายในทศวรรษ 1850 สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางค้าขายในเอเชียอาคเนย์ หลังจากบริษัทปิดกิจการในปี 1858 /2401 สิงคโปร์กลายเป็นอาณานิคม(Crown Colony) ของอังกฤษ

นักเดินเรืออังกฤษชื่อ Wilson Earl เขียนไว้เมื่อค.ศ. 1837 ถึงความหลากหลายของชาติพันธุ์ที่มาทำงานในสิงคโปร์ว่า "มีมาจากArchipelago (คือบรรดาหมู่เกาะของมาเลเซียและอินโดนีเซียปัจจุบัน) อนุทวีปอินเดีย มีทั้งจีน มาเลย์ บูกีส(จากเกาะซูลาเวซี) ชวา บาหลี คนเบงกาลี คนจากมัทราส ปาซี(Parsee) อาหรับ และอาฟริกา"

รูปบน เป็นภาพประชาชนชาติพันธุ์มาเลย์(พิธีแต่งงาน การรื่นเริง รูปร่าง จีน อินเดีย ในหนังสือ Remembrance of Singapore by the artist Schluter 1858 (พ.ศ. 2401)

อังกฤษรวมสิงคโปร์ มะละกา และปีนัง เข้าอยู่ในการดูแล เรียกรวมกันว่า " Strait Settlements" เมื่ออาณาจักรอังกฤษขยาย สิงคโปร์ก็เติบโตตาม มีคนอพยพมาจากจีน เอเชียอาคเนย์ หมู่เกาะมาเลเซีย-อินโดนีเซียปัจจุบัน คนอพยพมาทำงานในเมืองท่าสิงคโปร์ มาทำงานในสวนยางพารา เหมืองดีบุกในมาเลเซีย ยางและดีบุกจากมาเลเซียทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์การส่งออกและศูนย์การการเงินระหว่างประเทศในภูมิภาค

เมื่อสิงคโปร์มีอายุหนึ่งร้อยปี(ในค.ศ. 1919) นับจากอังกฤษเข้าปกครอง สิงคโปร์มีอู่ซ่อมเรือใหญ่เป็นที่สองของโลก มีสาธารณูปโภคทั้งไฟฟ้า โทรศัพท์ โทรเลข รถยนต์ ช่วงเวลานั้นตรงกับปลายร.6 - ต้นร. 7 เราจึงต้องเข้าใจว่าสิงคโปร์เติบโตมานานทางโครงสร้างกายภาพและมีความเข้มแข็งทางการเงิน การค้าขาย และการจัดการธุรกิจ นานก่อนไทยนานพอสมควร ความสำเร็จของสิงคโปร์จึงตั้งอยู่บนประวัติศาสตร์ที่ยาว ไม่ใช่เพิ่งเกิดหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เช่นกรณีประเทศไทย

อาจารย์สุธาสินี บุญเกิด เขียนไว้ในบทความของสถาบันมนุษยวิทยาสิรินธร เรื่อง **"เกาะปีนัง เทมาเสก สิงหปุระ"** เมื่อสิงหาคม 2559 ไว้ว่า

"..... Rafflesใช้เล่ห์เหลี่ยมสนับสนุนสุลต่านฮุสเซ็น (เป็นสุลต่านของโยโฮร์ – *คำอธิบายที่ผมเพิ่ม)* ***และช่วยกีดกันอำนาจของอับดูร์ เราะมาน (เป็นTamenggong ซึ่งเป็นตำแหน่งหัวหน้าศักดินาในโยโฮร์ ส่วนมากเป็นเชื้อพระวงศ์ ควบคุมความมั่นคง กิจการภายในรัฐสุลต่าน-*** *คำอธิบายที่ผมเพิ่ม)* ***แลกกับการตั้งสถานีการค้าในสิงคโปร์ และใช้เวลาเพียง 8 เดือนในช่วงปี ค.ศ. 1822-1823 คอยกีดกันหัวหน้า***

ชาวมลายูออกไปจากงานของชุมชนอย่างนุ่มนวลรวมทั้งหาทางเปลี่ยนเอาอำนาจตุลาการ การอ้างสิทธิ์เรื่องรายได้ และสิทธิเหนือที่ดินมาเป็นของอังกฤษ

ต่อมาจอห์น ครอว์เฟิร์ด (John Crawfurd) ชาวอังกฤษ ผู้ดูแลผลประโยชน์ของสิงคโปร์ตั้งแต่ปี ค.ศ.1823-1826 บังคับให้ชนชั้นหัวหน้า(ที่เป็นมาเลย์)ในสิงคโปร์ลงนามในสนธิสัญญามิตรภาพและความเป็นมิตรในปี ค.ศ.1824 ซึ่งเป็นสนธิสัญญาที่ตกลงว่าจะเพิ่มเงินสดและบำนาญให้แก่ชนชั้นหัวหน้าในสิงคโปร์ แลกกับการที่พวกเขายอมยกเกาะสิงคโปร์รวมทั้งเกาะนอกฝั่งให้แก่บริษัทอินเดียตะวันออกและผู้สืบทอด

.....

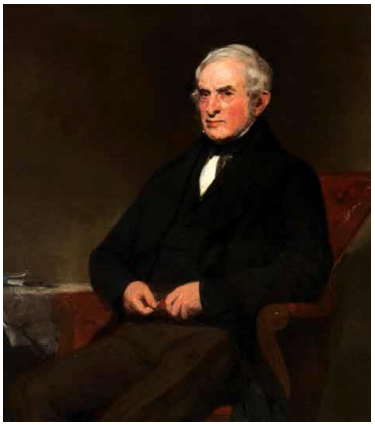

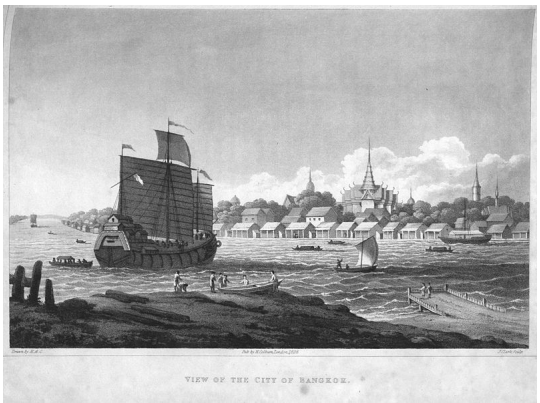

รูปซ้าย Sir John Crawfurd (ค.ศ. 1783 -1868 พ.ศ. 2326 – 2411) รูปขวาภาพกรุงเทพจากหนังสือของ John Crawfurd - Journal of an embassy from the Governor-General of India to the courts of Siam

ในประวัติศาสตร์ไทย เราได้ยินชื่อ Sir John Crawfurd เรียกตามลิ้นคนไทยว่า ยอนการะฝัด เป็นแพทย์ชาวสก๊อต ต่อมาเป็นนักปกครองอาณานิคม นักการทูต และนักเขียน เป็นผู้ที่มีบทบาทก่อตั้งสิงคโปร์ เป็น Resident of Singapore (ตำแหน่งผู้ปกครอง ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น Governor of the Strait Settlements รวมการดูแลสิงคโปร์ มะละกา ปีนัง เข้าด้วยกัน)

เมื่อพ.ศ. 2364 ตรงกับช่วงปลายรัชกาลที่ 2 ลอร์ดเฮสติ้ง(Lord Hastings) ผู้สำเร็จราชการของอังกฤษที่อินเดีย ส่งครอว์เฟิดมาสยามและโคชินไชน่า(เวียตนาม) ลอร์ดเฮสติ้งต้องการสืบข่าวนโยบายสยามรัตนโกสินทร์เกี่ยวกับรัฐมาเลย์ตอนเหนือ(ที่ติดกับไทย) และนโยบายสยามเกี่ยวกับโคชินไชน่าโดยเฉพาะความพยายามของฝรั่งเศสที่ยึดพื้นที่ในเอเชีย

ช่วงนั้นสยามเพิ่งฟื้นตัวและเติบโตได้ใหม่ไม่นานหลังการเสียกรุงศรีอยุธยาในพ.ศ.2310 และผ่านสงครามเก้าทัพ(สงครามภาคใต้คือศึกถลาง)ในช่วงรัชกาลที่หนึ่ง สงครามเก้าทัพในส่วนภาคใต้ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจระหว่างสามเส้าคือสยามรัตนโกสินทร์ นครศรีธรรมราช(ซึ่งสยามใช้เป็นกลไกควบคุมรัฐมาเลย์) และรัฐมาเลย์ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลรัตนโกสินทร์ ทำให้นำมาสู่ข้ออ้างของอังกฤษในการยึดครองรัฐมาเลย์ตอนบนต่อมา ครอว์เฟิดบันทึกว่าผู้รับผิดชอบสยามสนใจที่จะซื้ออาวุธ ผู้รับผิดชอบสยามตอนปลายรัชกาลที่ 2 ขณะนั้นคือพระบามสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะที่ยังเป็นพระโอรสดูแลบ้านเมืองแทนรัชกาลที่ 2 ครอว์เฟิดให้คำตอบว่า “ถ้า

ชาวสยามเป็นมิตรกับเพื่อนและเพื่อนบ้านของอังกฤษ สยามจะได้รับอนุญาตให้ซื้ออาวุธและดินดำที่ท่าเรือที่อังกฤษดูแล แต่ถ้าไม่ใช่มิตร สยามก็จะซื้อไม่ได้..."

อาจารย์สุธาสินี บุญเกิด (ต่อ).....

*ภายใต้การปกครองของ **Raffles** เขาได้วางรากฐานความเจริญให้แก่สิงคโปร์ โดยเลือกพ่อค้าชาวอังกฤษคนสำคัญ **12** คนมาเป็นคนตัดสินคดีความ ร่างประมวลกฎหมายชั่วคราวตามแบบกฎหมายอังกฤษ แต่มีกฎพิเศษที่เกี่ยวข้องกับประเพณีของชาวพื้นเมือง เช่น ศาสนา การแต่งงานและการสืบมรดก ร่างกฎหมายการเป็นเจ้าของที่ดิน การท่าเรือ กฎหมายห้ามการค้าทาส จัดตั้งกำลังตำรวจกำจัดแหล่งพนันและบ่อนไก่ชน ตั้งสถาบันสอนภาษาจีน และภาษาพื้นเมือง นอกจากนี้ **Raffles** ยังสนใจการพัฒนาและการวางผังเมืองใหม่อีกด้วยนโยบายการปกครองของอังกฤษ*

*จากลักษณะของสังคมที่มีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ซึ่งแบ่งได้เป็นสามกลุ่มใหญ่ ๆ คือ ชาวมลายู ชาวจีนและชาวอินเดีย ซึ่งสองกลุ่มหลังรวมเรียกว่า "ผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู" **(Non-Malays)** โดยต่างกลุ่มต่างมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จากความแตกต่างทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้นโยบายในการปกครองของอังกฤษ*

นโยบายของอังกฤษที่ใช้ในการปกครองของสิงคโปร์มีอยู่ด้วยกันสอง ประการ คือ นโยบายการแบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติและนโยบายแบ่งแยกการศึกษาตามเชื้อชาติ

***1.** นโยบายการแบ่งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจตามเชื้อชาติ*

ตั้งแต่อังกฤษเข้ามามีอำนาจในคาบสมุทรมลายูทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง ชาวต่าง-ชาติเป็นกลุ่มที่มีบทบาทางเศรษฐกิจเป็นกรรมกรและเป็นผู้ลงทุน ส่วนชาวมลายูนั้นเป็นเจ้าของที่ดินและเป็นเกษตรกร

ขณะเดียวกันอังกฤษได้ให้สิทธิชาวมลายูเข้ารับราชการและยอมให้สุลต่านปกครองประชาชนในรัฐของตน ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ทางเศรษฐกิจและสังคมตามเชื้อชาติ คือ ชาวจีนและชาวอินเดียจะมีอำนาจทางเศรษฐกิจ ส่วนมลายูจะมีอำนาจทางการเมืองและอยู่ในฐานะเจ้าของแผ่นดิน "ภูมิบุตร"

ความแตกต่างกันทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่ทำให้เกิดการไม่ยอมรับซึ่งกันและกันระหว่างชาวมลายูและผู้ที่ไม่ใช่ชาวมลายู ทั้งนี้ชาวจีนและชาวอินเดียมีวิถีชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในระบบเศรษฐกิจเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะชาวจีนเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการรวมพลังทางเศรษฐกิจด้วยการก่อตั้งสมาคมหรือหอการค้าขึ้นตามอาชีพ และมีการติดต่อของสมาคมระหว่างรัฐต่าง ๆ ชาวจีนเป็นกลุ่มมั่งคั่งและแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแบบใหม่ได้ดี ส่วนชาวมลายูจะมีบทบาททางการเมืองในฐานะเจ้าของแผ่นดิน และต่างฝ่ายต่างรักษาอำนาจและสิทธิของตนอย่างเหนียวแน่น

***2.** นโยบายแบ่งแยกการศึกษา*

การจัดการสร้างสิงคโปร์ของอังกฤษไม่เพียงจะเห็นได้จากลักษณะทางกายภาพของเมืองเท่านั้น แต่ยังมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้คนในดินแดนอาณานิคมด้วยการจัดระบบการศึกษา

*การศึกษาที่ดำเนินตามแนวทางของยุโรปมีลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งคือ การเรียนด้วยภาษาอังกฤษ ตามความความหวังของ **Raffles** ก่อนที่เขาจะเสียชีวิต เขาต้องการให้นักเรียนของเขาคือชนชั้นนำที่มีความสามารถใช้ได้สองภาษา คือ ภาษาอังกฤษกับภาษาที่ประจำเชื้อชาติเดิมของนักเรียนแต่ละคน จึงมีการตั้งสถาบันสิงคโปร์ ในปีค.ศ. **1823** ตั้ง **"Raffle Institution"** ขึ้น*

ในระยะแรกการศึกษาของอังกฤษที่ได้รับการยอมรับคือ การปฏิบัติงานของโรงเรียนของพวกมิชชันนารี ผู้คนได้ให้ความศรัทธาและความเชื่อถือ โรงเรียนของมิชชันนารีมีหลากหลายรูปแบบ

คือ บางแห่งเป็นโรงเรียนพื้นเมืองที่สอนภาษาทมิฬหรือภาษาถิ่นของจีนอันใดอันหนึ่ง บ้างก็เป็นโรงเรียนที่สอนสองภาษาแล้วก็มีการรวมภาษาอังกฤษเข้าไปอีกภาษาหนึ่ง ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าก็จะใช้หลายภาษาเป็นสื่อการเรียนการสอน โดยทั่วไปแล้วก็จะมีภาษาอังกฤษและภาษามลายู แล้วก็จะมีอีกสองถึงสามแหล่งที่สอนแต่เฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น โรงเรียนอีกประเภทที่มีลักษณะที่พิเศษคือโรงเรียนเปิด หมายถึง เปิดโอกาสให้การศึกษาสำหรับทุกชาติพันธุ์และทุกศาสนา มีการก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1834 ผู้ก่อตั้งก็คือนักบวชคริสเตียน

โดยนักเรียนรุ่นแรก ๆ ของโรงเรียนภาษาอังกฤษมิชชันนารีและโรงเรียนของสถาบัน Raffles จึงเป็นกลุ่มที่เป็นกลุ่มใหม่ทางสังคม นั่นคือกลุ่มชนชั้นนำที่เรียนภาษาอังกฤษ แต่กลุ่มชนชั้นนำเหล่านี้ก็ได้รับการดูถูกดูแคลนจากพลเมืองฝ่ายอาณานิคมเช่นกัน ทำนองว่าคนกลุ่มนี้แม้จะได้เรียนภาษาอังกฤษและมีโอกาสในการทำงาน แต่สิ่งที่คนกลุ่มนี้ทำได้ก็ไม่ได้น่าภาคภูมิใจแต่อย่างใด

ในขณะที่เกาะสิงคโปร์ได้เริ่มมีการจัดระบบสังคมที่มีความชัดเจน ด้วยการวางพื้นฐานที่เน้นไปทางการศึกษาของRaffles ภาษาอังกฤษได้มาพร้อมกับการแบ่งชนชั้น ชนชั้นปกครองคือชาวตะวันตกที่ใช้ภาษาอังกฤษ นอกจากนั้นไม่ว่าจะเป็นชาวจีน มลายูหรือชาวอินเดียก็คือชาวพื้นเมือง ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของสิงคโปร์ ชาวจีนเป็นผู้อพยพกลุ่มใหญ่และต่อมาได้มีบทบาทบนการจัดการศึกษาแบบจีน ในช่วงหลังการปฏิวัติในจีน ค.ศ.1911 เรื่องการศึกษาได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีน เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้อังกฤษที่มีอิทธิพลอยู่ก่อนรู้สึกไม่วางใจ

กลุ่มคนที่หลั่งไหลเข้ามายังคาบสมุทรมลายู ชาวจีนที่อพยพเข้ามาต่างมีความหลากหลาย เช่น ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง แต่จิ๋ว กวางสี ชาวจีนเหล่านี้พูดภาษาท้องถิ่น (dialect) และอยู่รวมกันภายในกลุ่มภาษาท้องถิ่นเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ในระยะแรกชาวจีนที่รู้จักกันนาม "บาบ๋า" (baba) เป็นกลุ่มชาวจีนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมพื้นเมืองได้ โดยพูดภาษามลายูและแต่งกายแบบชาวพื้นเมือง การที่พวกบาบ๋าพยายามปรับตัวให้เข้ากับสังคมชาวพื้นเมืองเป็นผลมาจากความต้องการทางเศรษฐกิจ ประกอบกับการอพยพของชาวจีนระยะแรก ๆ ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จังมีการแต่งงานกับผู้หญิงชาวพื้นเมือง ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมตามผู้ที่อาศัยอยู่ก่อน

การเติบโตทางการศึกษาของชาวจีนในเวลาต่อมาเป็นสิ่งที่น่าจับตามอง เพราะไปเกี่ยวข้องกับความยุ่งเหยิงทางการเมืองของประเทศจีน หลังการปฏิวัติในจีน ค.ศ. 1911 คุณภาพการศึกษาของจีนในสิงคโปร์เชื่อมโยงกับรัฐบาลจีนและได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีน ทำให้มีคุณภาพในการศึกษาสูงขึ้น มีการสอบที่มีมาตรฐานและมีการเข้ามาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอจากรัฐบาลจีน สิ่งที่สำคัญมากคือการขยายการเรียนที่เรียกว่า "เกายู" (คือ แมนดารินหรือจีนกลาง)ในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ ตรงนี้เองที่รัฐบาลอังกฤษเริ่มที่จะเห็นว่าต้องมีการลงมาควบคุม

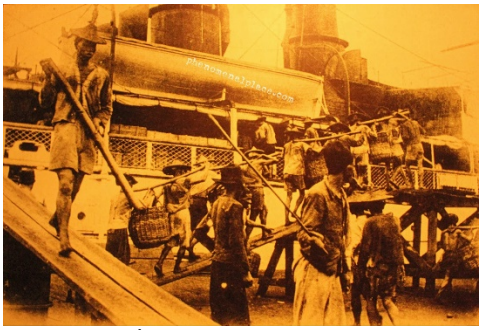

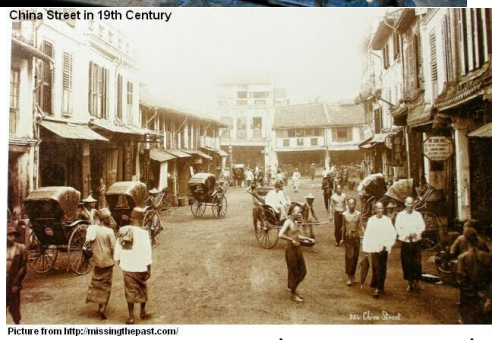

กุลี(Coolie) เป็นคนจีนอพยพแสวงโชคและหนีความจนจากจีน โดยเฉพาะช่วงครึ่งหลังคริสศตวรรษที่ 18 แต่กลายเป็นกรรมกรที่ถูกผูกมัดด้วยสัญญา/กรรมกรสัญญาจ้าง (indentured labour)ของสิงคโปร์ กุลีเหล่านี้มาทำงานแบกหาม ก่อสร้าง เกษตร การขนส่งทางเรือ เหมืองดีบุก จนถึงลากรถ ฯ นอกจากทำงานให้นายจ้างแล้ว นายจ้างอาจมีรายได้จากการให้กรรมกรสัญญาจ้างเหล่านี้ ทำงานให้บุคคลที่สาม ทั้งนี้ในประเทศไทย(และอื่น ๆ) กรรมกรส่วนมากไม่ใช่กรรมกรที่ถูกผูกมัด

รูปท่าเรือและอู่แห้งในสิงคโปร์

(ที่มาของรูป : National Museum of Singapore)

ความแตกต่างกันของโรงเรียนที่มีอยู่ในคาบสมุทรมลายูทำให้ไม่มีการรับรู้วัฒนธรรมของคนเชื้อชาติต่างกัน และไม่เอื้อต่อการประสานกลมกลืนทางวัฒนธรรม เพราะแต่ละเชื้อชาติต่างก็เรียนรู้เรื่องราวของตนและพยายามที่จะรักษาวัฒนธรรมของสังคมตนไว้ แม้ว่าจะมีโรงเรียนอังกฤษที่ทุกเชื้อชาติสามารถเข้าเรียนได้ แต่ในโรงเรียนอังกฤษก็ไม่ได้สนใจจะให้มีการผสมผสานระหว่างเชื้อชาติ การ

เรียนการสอนในโรงเรียนอังกฤษนั้นให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปทางประวัติศาสตร์ประเทศอังกฤษ และเรื่องราวความเจริญของชาวยุโรปไม่ได้เน้นการสอนเรื่องราวภายในคาบสมุทรมลายู

ลักษณะของสังคมที่แต่ละเชื้อชาติแยกกันอยู่ภายในสังคมสังคมของตน โดยมีความแตกต่างกันทางภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และการตั้งหลักแหล่งที่อยู่อาศัย ทำให้แต่ละเชื้อชาติแทบจะไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง แต่มีอังกฤษเป็นผู้คอยประสานผลประโยชน์ของคนเชื้อชาติต่าง ๆ ซึ่งมีผลทำให้ลักษณะพหุสังคมในคาบสมุทรมลายูภายใต้การปกครองของอังกฤษเกิดขึ้นอย่างเด่นชัด และ <u>เป็นปัญหาที่รัฐบาลจะต้องแก้ไขภายหลังการได้เอกราชเพื่อให้สังคมในคาบสมุทรมลายูมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน</u>

แนวปฏิบัติการแบ่งแยกแล้วปกครอง เป็นสิ่งที่อังกฤษใช้ในอาณานิคม สร้างความแตกแยกในประเทศที่เกิดใหม่หลังจากหลุดจากการเป็นอาณานิคมอังกฤษเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติ การเกิดของประเทศมาเลเซียโดยการรวมมาลายู ซาบาห์ ซาราวัค และสิงคโปร์ในพ.ศ. 2506 และการแยกตัวของสิงคโปร์ออกมาเป็นประเทศของตนเองเมื่อพ.ศ. 2508 จนถึงการปะทะหว่างคนเชื้อสายมาเลย์และเชื้อสายจีนในมาเลเซียปัจจุบัน ก็มีสาเหตุหนึ่งจากการแยกการอยู่ การเรียน การทำงานนี้

เมื่อถึงคริศตวรรษ 20 สิงคโปร์เป็นเพชรน้ำเอกของจักรวรรดิอังกฤษ รัฐบาลขยายท่าเรือและอู่ซ่อมเรือ King's Dock เป็นอู่ที่สุดทางตะวันออกของคลองสุเอซ สร้างถนน(Causeway)เชื่อมเกาะสิงคโปร์กับแผ่นดินใหญ่ที่รัฐโยโฮร์ในพ.ศ.2475 สร้างระบบป้องกันประเทศ ความรุ่งเรืองของสิงคโปร์มาจากอุตสาหกรรมยางและดีบุกของมาเลเซีย แม้สิงคโปร์ได้ผลกระทบจากเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ในค.ศ.1929 แต่ก็ฟื้นตัวได้ภายในหนึ่งทศวรรษ เมื่อทศวรรษ 1930 สิงคโปร์มีพลเมืองถึงครึ่งล้านคนรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกยุคใหม่เช่น รถยนต์ โรงภาพยนต์ วิทยุ

นวัตกรรมเหล่านี้ทำให้พลเมืองสิงคโปร์เชื้อสายเอเซีย(เช่น จีน อินเดีย) ยึดโยงกับประเทศแม่ได้ ที่สำคัญคือ ได้รับรู้การเคลื่อนไหวในประเทศแม่เรื่องการต่อต้านอาณานิคม การต่อสู้เพื่อให้ได้เอกราช พลเมืองสิงคโปร์เริ่มตั้งคำถามว่าจะภักดีต่อจักรวรรดินิยมอังกฤษหรือประเทศแม่ และจะภักดีกับใครในประเทศสิงคโปร์ที่มีแต่ผู้อพยพ

ช่วงญี่ปุ่นปกครอง Syonan -To (Light of the South) (1942-1945 / 2484 - 2488)

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 (1939/2482) อังกฤษทำ "ยุทธศาสตร์สิงคโปร์ Singapore Strategy" เพื่อป้องกันอาณานิคมอังกฤษในเอเซีย สร้างทั้งฐานทัพเรือ กำลังบิน ปืนใหญ่ชายฝั่ง จนสิงคโปร์ถูกขนานนามว่าเป็นยิบรัลตาของเอเซียอาคเนย์(Gibraltar of the Far East) เป็นป้อมปราการเหมือนฐานทัพที่ช่องแคบยิบรัลตาระหว่างมหาสมุทรแอตแลนติกและทะเลเมดิเตอเรเนียน

สงครามจีน-ญี่ปุ่นในปี 2480 สร้างความตื่นตัวให้คนสิงคโปร์เชื้อสายจีนจัดตั้งองค์กรผู้รักชาติ ระดมเงินให้จีนทำสงคราม บอยคอตธุรกิจและสินค้าจีน

ญี่ปุ่นเริ่มสงครามในคาบสมุทรมาลายาในวันที่ 7/8 ธันวาคม 2485 พร้อมๆกับการโจมตีเพิรลฮาเบอร์ กองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกชายฝั่งมาลายู(และไทย)เมื่อ 8 ธันวาคม 2484 ทหารญี่ปุ่นเคลื่อนลงมาตามแหลมมาลายู มีการต่อสู้กว่าสองเดือน จนถึงสิงคโปร์

ในการป้องกันสิงคโปร์ อังกฤษใช้ทหารอังกฤษ ออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ อินเดีย มาเลเซีย มีการต่อสู้เพียง 7 วัน กองทัพฝ่ายอังกฤษยอมจำนนเมื่อ 14 กุมพาพันธ์ 2485

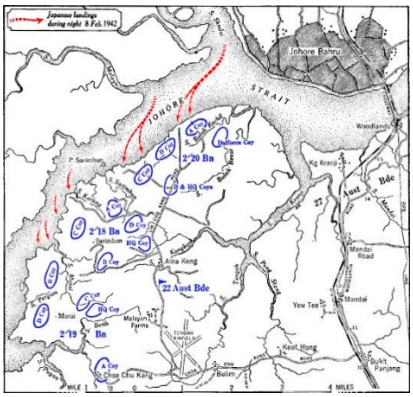

รูปซ้าย ทหารญี่ปุ่นเคลื่อนที่ผ่านมาลายูโดยรถจักรยาน รูปขวา การป้องกันสิงคโปร์ของอังกฤษคาดว่าญี่ปุ่นจะรุกเข้ามาทางทะเล ปืนใหญ่หันออกทะเล แต่กองทัพญี่ปุ่นมาทางบก มาตามคาบสมุทรมาลายูและข้ามช่องแคบโยโฮร์

รูปซ้าย กองทัพฝ่ายอังกฤษนำโดยนายพล Percival เตรียมยอมจำนนกองทัพญี่ปุ่น รูปขวา ทหารออสเตรเลียในค่ายเชลยสงครามที่ชางงี

ในช่วงสามปีที่ญี่ปุ่นยึดครองมาลายูและสิงคโปร์ มีการระบุว่าตำรวจลับญี่ปุ่นสังหารคนจีนที่ต่อต้านญี่ปุ่นนับหมื่นคน

อังกฤษวางแผนทำสงครามยึดสิงคโปร์กลับคืน แต่ญี่ปุ่นยอมยุติสงครามเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2488 หลังอเมริกาทิ้งระเบิดปรมาณูใส่เมืองฮิโรจิมาเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2488 และเมืองนางาซากิ วันที่ 9 สิงหาคม 2488 ญี่ปุ่นยอมแพ้สงครามต่ออังกฤษที่สิงคโปร์เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2488

ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง จนถึงก่อนการแยกเป็นสาธารณรัฐสิงคโปร์ (2489 – 9 สิงหาคม 2508)

โครงสร้างพื้นฐานและบ้านเมืองสิงคโปร์ถูกทำลายมากระหว่างสงคราม เกิดความอดหยาก วุ่นวาย เศรษฐกิจค่อยๆฟื้นตัวจากความต้องการยางพาราและดีบุกที่เพิ่มขึ้น

การพ่ายแพ้ของอังกฤษต่อกองทัพญี่ปุ่นเมื่อ 2485 และการอยู่ใต้ปกครองญี่ปุ่นสามปี ทำลายภาพลักษณ์ว่าอังกฤษไม่เคยแพ้ใคร สร้างความรู้สึกต่อต้านอาณานิคมและตื่นตัวเรื่องอิสรภาพ (Merdeka ในภาษามาเลย์) อังกฤษเตรียมให้การปกครองตนเองแก่มาลายูและสิงคโปร์ อังกฤษยกเลิก Strait Settlements (สิงคโปร์ มะละกา และปีนัง) สิงคโปร์กลับไปเป็นอาณานิคม (Crown Colony) อีกครั้ง ในทศวรรษ 2490 มีการจลาจลในมาลายูจากชาวจีนจำนวนหนึ่งที่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ รวมทั้งการสู้รบระหว่างรัฐบาลมาลายู ทหารอังกฤษ กับขบวนการโจรจีนคอมมิวนิสต์มาลายู

David Marshall เป็น Chief Minister ของสิงคโปร์คนแรกหลังสงคราม กระตุ้นกระแสการปกครองตนเองภายใน ไม่เห็นด้วยกับการที่อังกฤษยังดูแลความสงบภายในประเทศ ในการเลือกตั้งในสิงคโปร์ในช่วงปลาย 2490s พรรคต่าง ๆเรียกร้องอังกฤษให้สิงคโปร์มีสิทธิปกครองตนเองในกิจการภายใน ยกเว้นการป้องกันประเทศและการต่างประเทศ ในการเลือกตั้งพ.ศ.2503 พรรค People's Action Party –PAP ได้เสียงส่วนใหญ่ สิงคโปร์เป็นรัฐปกครองตนเองภายใต้อังกฤษ มี Lee Kuan Yew เป็นนายกรัฐมนตรี ยังมีผู้สำเร็จราชการที่อังกฤษแต่งตั้ง

ผู้นำPAP เชื่อว่าความมั่นคงจะดีขึ้น ถ้ารวมสิงคโปร์และสหพันธ์มาลายา Union of Malaya / สหพันธ์รัฐมาลายาFederation of Malaya ซึ่งประกอบด้วย**กลุ่ม Federated Malay States** คือรัฐ Selangor, Perak, Negeri Sembilan, Pahang, **กลุ่ม Strait Settlements** คือปีนัง มะละกา, **กลุ่ม Non-Federated Malay States** คือ รัฐ Johor, Kedah, Perlis, Kelantan, Terengganu

ผู้นำพรรค PAP เห็นว่าตลาดจะใหญ่ขึ้น จะช่วยลดการว่างงานของสิงคโปร์ได้ แต่พรรคปกครองของมาลายาขณะนั้นคือ United Malay National organization –UMNO ซึ่งมีนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ ยังกลัวอิทธิพลของกลุ่มนิยมคอมมูนิสต์ในพรรค PAP และกล่าวว่าสมดุลย์อำนาจจะเปลี่ยน เพราะมีชนชาติจีนจำนวนมากในสิงคโปร์

นายกรัฐมนตรีมาลายา ตนกูอับดุลราห์มาน (Tunku Abdul Rahman) เสนอการจัดตั้งสหพันธรัฐมาเลเซีย (Federation of Malaysia) รวมสหพันธรัฐมาลายา สิงคโปร์ บรูไน อาณานิคมอังกฤษสองแห่งบนเกาะบอร์เนียวคือ บอร์เนียวเหนือ(ต่อมาคือ ซาบาห์-Sabah) และซาราวัค (Sarawak) ทุกคนเชื่อว่าถ้ารวมกัน จะเข้มแข็งในการต่อต้านคอมมิวนิสต์

ในพ.ศ. 2505 มีการลงประชามติรวมชาติ (Merger Referendum) สิงคโปร์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสหพันธรัฐมาเลเซียเมื่อ 16 กันยายน 2506

ข่าวหนังสือพิมพ์สิงคโปร์ในพ.ศ. 2505, 2506 ถึงการรวมตัวเป็นสหพันธรัฐมาเลเซีย ข่าวพ.ศ. 2508 เรื่องการแยกตัว รูปนายกรัฐมนตรีตนกูอับดุลราห์มานและนายกรัฐมนตรีลีกวนยู ในการเจรจาแยกประเทศ ประเทศสิงคโปร์ใช้สี่ภาษาคือ อังกฤษ จีนกลาง บาฮาสามลายู ทมิฬ จึงมีหนังสือพิมพ์สี่ภาษา

การคงอยู่ของสิงคโปร์ในสหพันธรัฐมาเลเซียไม่ราบรื่น มีความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ

จากนโยบายการสนับสนุนภูมิบุตรของนักการเมืองมาเลย์ นายกรัฐมนตรีลีกวนยูวิพากษ์หลักการ “Malaysia for Malaysians หรือ Malaysian Malaysia” ที่นักการเมืองมาเลย์ใช้ ซึ่งมีนัยว่าประเทศมาเลย์เซียมีเพื่อคนมาลายู/มาเลย์ มีความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลมาเลเซียและรัฐบาลสิงคโปร์ จนถึงสิงคโปร์รู้สึกถูกกีดกันในตลาดกลางที่ค้าขายได้เสรีทั้งประเทศ

ส่วนหนึ่งเป็นมรดกของอังกฤษที่แบ่งแยกแล้วปกครอง (Divide and Rule) นับร้อยๆปี ทั้งการแยกแหล่งที่อยู่ การศึกษา การทำงาน อาชีพ

นอกจากความขัดแย้งทางการเมือง มีการจลาจลระหว่างผิว ในที่สุดสิงคโปร์ตัดสินใจแยกออกเป็นสาธารณรัฐอิสระเมื่อ 9 สิงหาคม 2508

จากวันนั้น The rest is then history.

สิงคโปร์เดินหน้ามาจนเป็นประเทศระดับการพัฒนาสูงมาก คนมีผลิตภาพสูง ระบบการศึกษาได้รับการยกย่อง คอรัปชั่นต่ำ

ผมได้อ่านบทความน่าสนใจชื่อ "An Economic History of Singapore: 1965-2065*" - Keynote Address by Mr Ravi Menon, Managing Director, Monetary Authority of Singapore, พูดที่ The Singapore Economic Review Conference 2015 ในวันที่ 5 August 2015 มีสาระสรุปในสามสไลด์ดังนี้

The level of income.

- In 1965, Singapore’s nominal GDP per capita was around US$500. We were at the same level as Mexico and South Africa.
- In 1990, GDP per capita had risen to about US$13,000, surpassing South Korea, Israel, and Portugal.
- In 2015, GDP per capita was about US$56,000. We had caught up with Germany and the United States.
- By 2040, when our GDP per capita had reached US$96,000, we were already among the top-ranked countries in the world and our benchmark became cities. We were among the top 25 cities then.
- Today, in 2065, GDP per capita is US$120,000, fifth highest among cities in the world.

The distribution of income.

- Income distribution has become more equal, thanks to heavy investments in building human capital and skills as well as a tax and transfers system that has become more progressive over the years.
  - In 2015, the Gini coefficient after taking account of taxes and transfers was 0.41.
  - Today, it is 0.36.
- Wealth inequality has remained more stubborn though.
  - Today, the top 1% and 10% of wealth holders in Singapore own around 20% and 60% of total wealth respectively.
  - This is little changed from 30 years ago, when we first started to collect this data.

Level of income is: how we produced it, and what resources did we use?

- Output per hour worked has increased considerably.
  - In 2015, Singaporeans worked 2,300 hours.
  - This year Singaporeans are expected to work only 1,400 hours.
  - But we are now generating nearly three times as much income as 50 years ago.
- The carbon intensity of our economy has fallen sharply.
  - In 2015, we emitted 0.2 kilograms of carbon to produce a dollar of output.
  - Today, we emit just 0.05 kilograms.

เมนอนสรุปตอนท้ายของบทความอย่างน่าคิดมาก ว่า

*" ผมได้บรรยายพัฒนาการของเศรษฐกิจของเราในหนึ่งร้อยปีที่ผ่านมา มีหลักจากการพัมนาอุตสาหกรรม แนวโน้มเทคโนโลยี และพลังต่างในโลก เรื่องราว(ความสำเร็จ)ของสิงคโปร์เป็นเรื่องการปรับโครงสร้างอย่างต่อเนื่อง เป็นไปได้จาก**การผสมผสานที่เหมาะของมือที่มองไม่เห็นของกลไกตลาด (the invisible hand of the market) และมือที่มองเห็นของรัฐบาล (the visible hand of good government)** แต่ปัจจัยสำคัญที่ไม่ใช่เศรษฐกิจที่ทำให้เกิดได้คือวัฒนธรรมของคนสิงคโปร์*

*สิงคโปร์ของเรามี**วัฒนธรรมของนวัตกรรม** ปัจจุบันเรามีกำลังงานที่ผลิตภาพสูงมาก ทำงานที่ใช้ทักษะสูงลึกซึ้ง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ใช้ประโนชน์จากเทคโนโลยีใหม่ สร้างอาชีพที่มีความหมายวิญญานแห่งการปรับตัวต่อเนื่องและการเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้สิงคโปร์โดดเด่น*

*สิงคโปร์ของเรามี**วัฒนธรรมของความยืดหยุ่น** (resilience) ประเทศผ่านความวุ่นวายและวิกฤติหลายครั้งในหนึ่งร้อยปีที่ผ่านมา ทั้งเศรษฐกิจถดถอย การก่อการร้าย โรคร้ายระบาด นอกเหนือ จากการขยับผิดที่และความกังวลจากโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การแก่ของประชากร และการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ความแข็งแกร่งของสิงคโปร์ไม่ได้เกิดจากการแยกตัวออกจากวิกฤติ แต่ดีดตัวกลับจากวิกฤติได้เข้มแข็งขึ้น มาดมั่นมากขึ้น*

*ในที่สุดแล้ว **สิงคโปร์ของเรามีวัฒนธรรมของความเป็นปึกแผ่นสามัคคี** เรามาได้ไกลถึงขั้นนี้เพราะเราทำงานด้วยกัน อยู่ด้วยกัน โดยคนที่ได้ดีกว่ามีบทบาทช่วยเหลือคนที่อาจไม่โชคดีเท่า ไม่ใช่เพียงยินยอมที่จะจ่ายภาษีสูงขึ้นเพื่อช่วยประชาชนสูงวัย แต่**วิญญานจิตใจกุศลและจิตอาสา(philanthropy and volunteerism)**ได้รากหยั่งลึกในสังคมสิงคโปร์เรา โดยเฉพาะช่วงห้าสิบปีที่ผ่านมา ความสำเร็จทางเศรษฐกิจของงสิงคโปร์เราเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าเราปราศจากความปึกแผ่นเหนียวแน่นอย่างสูงทางสังคมที่ยึดโยงชาติเราไว้ด้วยกัน”*

เมนอนจบด้วยคำพูดของ Sir Winston Churchill “It is always wise to look ahead but difficult to look further than you can see” .

38 Oxley Road บ้านประธานาธิบดีลีกวนยู

เมื่อกลางปี 2560 ที่ไปพบครูสะรับจิต มีข่าวในหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์สิงคโปร์และทั่วโลกเรื่องบ้านของประธานาธิบดีลีกวนยูที่ถึงแก่กรรมไปเมื่อ 23 มิถุนายน 2558 รู้กันโดยพาดหัวข่าวว่า 38 Oxley Road บ้านดังกล่าวมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์สิงคโปร์ เพราะลีกวนยูใช้เป็นบ้านอยู่ตั้งแต่ทศวรรษ 2490 จนถึงแก่กรรม ใช้ในการทำงานการเมืองช่วงต้นๆ

ประเด็นที่เป็นข่าว เป็นความขัดแย้งระหว่างลูกๆของประธานาธิบดีลีกวนยูว่า พ่อ(คือประธานาธิบดีลีกวนยู)ได้สั่งไว้ในพินัยกรรม ให้รื้อบ้านหรือไม่ เพราะมี 7 พินัยกรรมและระบุต่างกัน คนสิงคโปร์งง(และอาจจะตกใจ)ที่ความขัดแย้งในครอบครัวของประธานาธิบดีสองท่านออกมาเป็นข่าวสาธารณะ ตระกูลนี้มีประธานาธิบดีสองท่านคือ ประธานาธิบดีลีกวนยูผู้บิดา และประธานาธิบดีลีเซียนหลุง ประธานาธิบดีท่านปัจจุบัน

ข่าวด้านหนึ่งบอกว่า ประธานาธิบดีลีกวนยู ไม่ต้องการสร้างวัฒนธรรมการยกย่องเชลียร์บุคคล(personal cult) การมีบ้าน(หรือถาวรวัตถุ)เหลืออยู่ อาจกลายเป็นเครื่องมือหากินของคน ด้านนี้เป็นข้อมูลจากลูกสาวและลูกชายคนเล็กของประธานาธิบดีลีกวนยู

ข่าวอีกด้านหนึ่งมาจากประธานาธิบดีลีเซียนลุง ลูกชายคนโต บอกว่าบิดาไม่ให้รื้อบ้าน

มีประเด็นการโต้แย้งหลายเรื่อง เช่น ใครได้มรดก ลูกชายคนโต หรือลูกสามคนได้มรดกเท่ากัน ถ้าลูกชายคนโตได้บ้าน ลูกสาวอยู่ในบ้านต่อไปได้หรือไม่ ไม่รื้อเพราะต้องการจะขาย(ซึ่งจะได้หลายร้อยล้านดอลลาร์เพราะเป็นที่มีราคา) เอามาแบ่งกันหรือเอามาทำการกุศล ควรทำอนุสรณ์สถานหรือไม่ พี่ชายใช้อำนาจประธานาธิบดีกดกันน้องชายหรือไม่ พี่ชายจะสร้างทายาทต่อหรือไม่ เรื่องในครอบครัวเลยถูกเอาไปพูดกันให้เสียหาย น้องชายและน้องสาวโพสต์เฟสบุคโจมตีพี่ชาย รัฐสภามีการประชุมเรื่องนี้สองวันกลางปี 2560 เพราะเรื่องลุกลามไปกว่าเป็นเรื่องครอบครัว ประธานาธิบดีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต้องมาชี้แจง

คนสิงคโปร์ได้บทเรียนว่า ต้องไม่ให้เรื่องภายในที่เกี่ยวกับสถาบันทางสังคม กลายเป็นเรื่องสาธารณะไป

ประธานาธิบดี Halimah Yacob

นักการเมืองชาติพันธุ์อินเดียที่มีสิทธิ์เข้ารับเลือกเป็นประธานาธิบดีสิงคโปร์ และข่าวในหนังสือพิมพ์หลัก The Strait Times เรื่องมาดามฮาลิมา ยาคอบ ขณะนั้นเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร(Speaker) จะลาออกไปเป็นประธานาธิบดี

เวลาผมไปประเทศต่าง ๆเพื่อพบครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี ผมจะดูว่ามีข่าวอะไรในหนังสือพิมพ์หลักของประเทศ มีข่าวอะไรในโทรทัศน์ ช่วงกลางปี 2560 มีข่าวที่น่าสนใจ คือ มาดามฮาลิมา ยาคอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎรหญิงท่านแรก ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีหญิงท่านแรกของสิงคโปร์ และเป็นผู้ที่มีเชื้อสายอินเดียคนแรก

มาดามฮาลิมา ยาคอบ มีบิดาเป็นคนเชื้อสายอินเดีย มารดาเชื้อสายมาเลย์ เป็นมุสลิม เกิดในครอบครัวยากจน พี่น้องห้าคน พ่อตายตั้งแต่เล็ก ต้องช่วยแม่ขายข้าวและกับข้าว (Nasi Padang) ข้างถนน เรียนจบกฎหมายจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ สอบได้เนติบัณฑิต เริ่มชีวิตงานกับสหภาพแรงงานแห่งชาติ ต่อมาลงงานการเมือง ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในปี 2544

ปี 2559 ประธานาธิบดีลีเซียนหลุงประกาศว่า ถึงเวลา(ปรับปรุง)หลักการเลือกประธานาธิบดี(Elected Presidency) ได้ตั้งคณะกรรมการรัฐธรรรมนูญ(Constitution Commission) เพื่อพิจารณา คณะกรรมการมีข้อเสนอหนึ่งซึ่งมีสาระว่า **"ให้เลือกประธานาธิบดีจากชาติพันธุ์ที่ไม่เคยได้รับเลือกอย่างน้อยห้าเทอมหรือสามสิบปี (The election should be reserved for a racial group if it is not represented for five terms, or 30 years. If there are no eligible candidates from that group, the election would be opened to**

candidates of all races, and the "reserved election" would be deferred to the next Presidential election)”

ต่อมามีการแก้รัฐธรรมนูญสิงคโปร์ปลายปี 2559 ตามข้อเสนอของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ จากการที่คนเชื้อสายอินเดียไม่ได้เป็นประธานาธิบดีมาตั้งแต่ค.ศ. 1970 / พ.ศ. 2513 ทำให้ประธานาธิบดีคนที่ห้าของสิงคโปร์ต้องมาจากคนเชื้อสายอินเดีย มาดามฮาลิมา ยาคอบ ได้รับการเสนอชื่อจาก Malay community sub-committee ของ Community Committee ซึ่งพิจารณาว่าบุคคลที่รับเลือกตั้ง มีคุณสมบัติถูกต้องและเป็นตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ ได้รับ“The Malay Community Certificate” และไม่มีคู่แข่งขัน มาดามฮาลิมา ยาคอบ จึงได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี

บ้านเขาบ้านเรา

นั่งรอเครื่องบินกลับบ้าน เทียบสนามบินชางงีกับสนามบินนานาชาติบ้านเรา สิ่งที่ต่างกันชัดเจนคือสิ่งอำนวยความสะดวก ชางงีสมเป็นสนามบินนาชาติ ที่นั่งทำงานหลากหลายหลายแห่ง กว้างขวาง นั่งสบาย ฟรีไวไฟ ที่สำคัญคือใน Food Court ราคาอาหารในสนามบินชางงีไม่ต่างกับในเมือง ไม่ต่างกันสามสี่เท่าอย่างบ้านเรา (ทั้งที่กติกาให้ต่างกันได้ 20-30%) ถ้าเทียบกับค่าครองชีพสิงคโปร์และไทยแล้ว ราคาอาหารที่สนามบินชางงีถูกกว่าของไทยมาก

ผมเชื่อว่าค่าเช่าพื้นที่สนามบินนานาชาติไทยต้องแพงมาก ราคาอาหารและเครื่องดื่มจึงถูกบวกขึ้นไปมาก แม้กระทั่งในร้านสะดวกซื้อยักษ์ใหญ่ของก็แพงกว่าภายนอก คนไทยบ่นเรื่องอาหารเครื่องดื่มราคาแพงมากมานาน แต่ก็ไม่เกิดอะไรขึ้น ต้องมีข่าวชาวต่างประเทศออกมาบ่น (ปลายปี 2560) ผู้รับผิดชอบจึงออกมาดู น่าเสียใจว่าคนไทยด้วยกันพูด หน่วยงานไทยไม่ฟังไม่เอาใจใส่เท่าที่ควร พอคนต่างชาติพูด ก็สะดุ้งกัน

พื้นที่นั่งกินอาหารที่สนามบินชางงีโอ่โถง สะอาด กว้างขวาง (ใช้คนเก็บกวาดเป็นคนสูงอายุอีกเช่นกัน) แม้อาหารราคาถูก ไม่ต้องซุกซ่อนอยู่ชั้นล่างให้ผู้เดินทางต้องไปค้นหา ไปซ่อนตัวกินอาหารราคาถูก เหมือนสนามบินนานาชาติไทย

หน่วยงานที่ดูแลสนามบินนานาชาติไทยอาจคิดว่าคนไทยที่เดินทางโดยเครื่องบิน เป็นคนฐานะดี ทั้ง ๆที่ในปัจจุบันคนไทยที่ไม่ต้องมีเงินมากมายก็เดินทางโดยเครื่องบินแล้วในยุค Low Cost Airlines ราคาค่าโดยสารเครื่องบินไม่ได้แพงกว่ารถทัวร์มาก ถ้าจองให้ถูกเวลา

เราอยากจะสร้างประเทศไทย 4.0 แต่มโนทัศน์ของเรายัง 1.0 หลายเรื่อง

ครู ลิม ซง โงว จากประเทศบรูไน ดารุสซาลาม

ครูลิม ซง โงว ปัจจุบันอายุ 52 ปี เริ่มทำหน้าที่เป็นครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ที่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 4 แห่งตั้งแต่ปี 2533-2548 หลังจากนั้น ปี 2549 ถึงปัจจุบัน มาสอนวิชาเคมีที่ Duli Pengiran Muda Al-Muhtadee Billah College รวมการทำงาน 27 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านวิทยาศาสตร์ เคมีและคณิตศาสตร์ ศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

ในช่วงปี 2533-2548 ครูลิม ได้รับมอบหมายให้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปแก่นักเรียนมัธยมต้น สอนวิชาวิทยาศาสตร์แก่เด็กระดับ N-level ร่วมกับสอนวิชาเคมีระดับ O-level แก่เด็กระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยผลการเรียนเด็กที่อยู่ในระดับดีเป็นที่น่าพอใจ ครูลิม จึงได้โอนไปสอนวิชาเคมี ระดับ A-level ที่ Duli Pengiran Muda Al-Muhtadee Billah College ตั้งแต่ปี 2549

เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ครูลิม มีความมั่นใจในการสอนและใช้ยุทธวิธีที่หลากหลายเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เธอใช้แนวทางที่หลากหลายเพื่อแก้ไขเด็กนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดีนัก รวมทั้งจัดให้มีการสอนพิเศษให้ด้วย มีชั้นเรียนนอกเหนือจากเวลาเรียนของโรงเรียน รวมทั้งเรียนตอนเย็น และจัดประชุมกับผู้ปกครองเพื่อหารือเกี่ยวกับผลการเรียนของเด็ก ด้วยวิธีการเหล่านี้ทำให้นักเรียนของเธอทำผลคะแนนสอบในระดับดีมาก A-level

นอกจากนี้ ครูลิมได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และวิธีสอนโดยทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงแก่ครูอื่น ๆ ในวิทยาลัย ให้คำปรึกษาแนะนำแก่โครงการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาชีพ ไม่เพียงแต่ในระดับวิทยาลัย แต่มีในระดับอำภอ และระดับประเทศ ที่เธอได้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มาดามลิมยังมีบทบาทและความรับผิดชอบ

เป็นกรรมการในคณะกรรมการปรึกษาหารือของโรงเรียน กรรมการในชมรมเคมีของโรงเรียน การทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงมีทั้งให้การสนับสนุน คำแนะนำในการเรียนการสอน ประเมินผลครู วิเคราะห์ความต้องการและพัฒนาโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่อื่นๆ รวมทั้ง ครูสอนติวในชั้นเรียน หัวหน้าภาควิชาเคมี หัวหน้าการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ มีบทบาทในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่ครูบรรจุใหม่ ให้คำแนะนำในการเตรียมสอบ การประเมินผลภาคปฏิบัติ การจัดการสอนในห้องทดลองด้านวิทยาศาสตร์ การจัดประชุมเพื่อให้ครูสอนวิชาเคมีได้เรียนรู้ยุทธวิธีต่าง ๆ ในการสอนร่วมกัน

แม้ว่าจะทำหน้าที่สอนมามากกว่า 20 ปี ครูลิมได้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นและความเสียสละในการสอน บทบาทที่เป็นแบบอย่างและโดดเด่นของเธอในวิชาชีพครู ทำให้เธอได้รับรางวัล Excellent Service Medal ในปี 2554 และ รางวัลเกียรติยศ Excellent Teacher Award ในปี 2555 จาก สุลต่านแห่งบรูไน ดารุสซาลาม

วันที่ 1 สิงหาคม 2560

ตอนที่ 1

เดินทางมาบรูไนดารุสสาราม เป็นประเทศที่สอง ในการมาพบครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีรุ่นที่สอง ประเทศแรกที่ไปคือสิงคโปร์เมื่อปลายเดือนมิถุนายน ครั้งนี้มีกรรมการมูลนิธิฯ คือคุณหญิงกษมา จาติกวณิช และผู้แทนสื่อมวลชน คุณชวรงวค์ ลิมป์ปัทมปาณี และคุณโกศล แสงเนียม เดินทางไปด้วย

บินตรงกรุงเทพ- บันดาร์เสรีเบกาวัน ใช้เวลาสองชั่วโมงครึ่ง บนเครื่องเห็นชาวจีนมากพอสมควร ไม่ใช่นักท่องเที่ยว มีท่านเลขานุการเอกสถานเอกอัครราชทูตไทยและเจ้าหน้าที่จากกระทรวงศึกษาธิการ มารับ

ไปเช้คอินที่โรงแรม Rizqun แล้วไปทานอาหารค่ำกับท่านเอกอัครราชทูตไทย- พีรวิช สุวรรณประเทศ ซึ่งได้พบท่านปี 2559 เมื่อมาพบครูรางวัลพระราชทานรุ่นแรก ได้ข้อมูลหลายอย่าง

1) องค์สุลต่านได้รับความเคารพอย่างสูง

บนเครื่องบินจากกรุงเทพ ได้อ่านหนังสือพิมพ์บรูไนที่ข่าวปกหน้า และหน้าในอีกสองหน้าเป็นรูปและข่าวที่องค์สุลต่านให้ประชาชนบรูไนที่ได้รับคัดเลือกและการสนับสนุนให้ไปร่วมพิธีฮัจน์เข้าเฝ้า

ท่านเอกอัครราชทูตบอกว่าในการเข้าเฝ้าองค์สุลต่านโดยทั่วไป ก็เป็นแบบนี้ แยกชายหญิง

2) ชาวจีนที่เห็น จำนวนมากมาจากแผ่นดินใหญ่และไต้หวัน มีประมาณสี่หมื่นคนในประชากรทั้งประเทศสี่แสนคน ค้าขายเป็นหลัก ไม่มีสิทธิถือครองที่ดิน

ส่วนคนไทยจะมีมาทำงานก่อสร้างเป็นพันคน มีมาทำงานธุรกิจเป็นร้อยคน

มีชาวฟิลิปปินส์เข้ามาทำงานภาคบริการมากขึ้น ร้านอาหารค่ำที่ไปทาน ก็มีชาวฟิลิปปินส์เป็นผู้เสริฟ ชาวฟิลปปินส์ได้เปรียบในการทำงานบริการทั่วไป เพราะใช้ภาษาอังกฤษ

3) มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติบรูไนปีที่หนึ่ง ไปไทยเป็นปีเรียกว่า Discovery Year น่าสนใจที่ให้เด็กออกไปเห็นโลก

มีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์มาเรียนตามโครงการแลกเปลี่ยนสร้างความเข้าใจโลกมุสลิมที่ต่างไปจากสภาพแวดล้อมสามจังหวัดภาคใต้

ระหว่างอาหารเย็น ได้เห็นรูปทุเรียนบรูไนซึ่งมีขนาดเล็ก หนามแหลม เนื้อสีแดง หรือสีแสด น่าสนใจ เลยหลังจากอาหารเย็นแล้ว ท่านทูตพาไป "ตลาดหัวเหม็น" เป็นตลาดเย็นที่มีการขายอาหารสำเร็จรูปและทุเรียน ซึ่งเป็นที่มาของการทำให้หัวเหม็น

มีอาหารสด อาหารอิสลามทั้งทอด ปิ้ง ขนมราดนมข้นที่น่าตกใจในความหวาน ตลาดขายผักและผลไม้ โดยเฉพาะมีทุเรียนขายมาก

คนมากินอาหารกันเป็นครอบครัว บรรยากาศแบบfamily outing ยังไม่ทันเดินเข้าตลาดก็ได้กลิ่นทุเรียน

Borneo Bulletin

Royal reception for pilgrims

ข่าวในหนังสือพิมพ์ องค์สุลต่าน พระราชินี มกุฎราชกุมาร เสด็จรับประชาชนที่จะเดินทางไปพิธีฮัจจ์ แยกการเฝ้าชายหญิง องค์สุลต่านและมกุฎราชกุมารรับประชาชนชาย ส่วนพระราชินีและพระราชธิดารับประชาชนหญิง

ตลาดหัวเหม็น กรุงบันดาร์เสรี เบกาวัน บรรยากาศตลาดหัวเหม็นขายอาหารสด อาหารปรุง ผักผลไม้ ขนมหวาน

ทุเรียนบรูไน ลูกเล็ก เนื้อสีแดง แสด เหลือง หนามแหลม

ตอนที่ 2

มีถามมาในไลน์ว่าทุเรียนเนื้อสีแดงสีแสดเป็นอย่างไรบ้าง

คำตอบคือ ราคาแพงครับ กิโลละสามร้อยบาท(แพงกว่าหมอนทองนำเข้า) กลิ่นแรง เมล็ดเล็ก เนื้อมีtextureเหมือนเนยเหลว(butter)แช่เย็น

คนไทยทุกคนบอกว่าหมอนทองดีกว่า

วันพุธที่ 2 สิงหาคม 2560

ภาพถ่ายกับปลัดและรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการบรูไน

ไปที่กระทรวงศึกษาธิการบรูไน พบปลัดกระทรวงท่านเดิมคือ Dr. Romaizah เป็นสตรีเพิ่งได้บรรดาศักดิ์เป็น "Datin" (เรียก Dato สำหรับผู้ชาย ส่วนภรรยาของ Dato เรียก Datin ถ้าสตรีได้บรรดาศักดิ์เอง เรียก Datin Paduka)

ได้พบผู้บริหารระดับสูงท่านอื่นคือรองปลัดกระทรวง(ท่านที่พบเป็นผู้หญิงเช่นกัน) อธิบดีกรมการศึกษาพื้นฐาน, ผู้อำนวยการการด้านต่างๆคือ การพัฒนาหลักสูตร, การสอบไล่, สถาบันเทคนิค, หน่วยยุทธศาสตร์การศึกษาในศตวรรษที่ 21(SPN 21)

บรูไนยังใช้กรอบการศึกษาแบบอังกฤษ นักเรียนเรียน 13 ปีก่อนเข้ามหาวิทยาลัย

ใช้แนวทาง Cambridge Examination แต่เพิ่มวิชาด้านArabic และ ภาษาแม่

หมุดการสอบที่สำคัญคือ

: ปีที่ 6 จบประถม เอาผลส่งต่อให้intervene ได้ต่อชั้นมัธยม

: ปีที่ 8 เป็นการคัดเด็กสู่สายการศึกษาต่างๆ (multiple pathways)

เท่าที่ผมเห็นมา สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน พยายามสร้างmultiple pathway ดันให้เด็กไม่มุ่งสายวิชาการอย่างเดียว ออกไปเทคนิค โพลีเทคนิค แต่ยังต้องสู้กับกระแสสังคม ความฝังใจ ความคิดพ่อแม่ที่ผลักลูกไปทางวิชาการ

Multiple Pathwayเป็นหนึ่งในสามเสาของการปฏิรูปการศึกษา อีกสองเสาคือหลักสูตร และการศึกษาเทคนิค

เรื่องการศึกษาที่ไทยและบรูไนอาจทำร่วมกัน

: bilingual education

บรูไนสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ประถมหนึ่ง มาระยะเวลาหนึ่งแล้ว ถ้าไปบรูไนตอนนี้ เทียบกับเมื่อตั้งประเทศและเข้าร่วมอาเซียนเกือบสามสิบปีก่อน พบว่าบรูไนสร้างคนได้เร็ว (ทั้งประเทศมีพลเมืองสี่แสนคน) ส่งคนไปเรียนอังกฤษ ออสเตรเลีย ข้าราชการใช้ภาษาอังกฤษได้ดี

: การจัดการศึกษาทางโลก(secular) คู่กับการศึกษาศาสนา(religious) ที่ทำได้อย่างสมดุลย์

: การเปิดโลกทัศน์ของนักเรียนมุสลิมในสามจังหวัดภาคใต้ ในอิสลามแบบบรูไนหรือมาเลเซีย ที่ไม่ปฏิเสธเทคโนโลยี ไม่ปฏิเสธภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 3

โรงเรียน Duli Pengiran Muda Al-Muhtadee Billah College

เป็นโรงเรียนของครูลิม ซง โงว (Mrs. Lim Soh Ngo) ครูรางวัลพระราชทานคนที่สองจากบรูไน

โรงเรียนนี้มีนักเรียน 1,100 คน เป็นหนึ่งในห้าโรงเรียน (college) ที่สอน Sixth form (ชั้น 12, 13) ให้สอบ A level เข้ามหาวิทยาลัย

มกุฎราชกุมารบรูไนองค์ปัจจุบันเรียนที่นี่ เมื่อเกือบสามสิบปีมาแล้ว โรงเรียนนี้สมัยหนึ่งเป็นที่เรียนของลูกหลานข้าราชการผู้ใหญ่ก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัย ในโรงเรียนเลยมีพระฉายาลักษณ์มกุฎราชกุมารหลายแห่ง รวมทั้งรูปสมัยเป็นนักเรียนและเสด็จมาเยี่ยมโรงเรียน

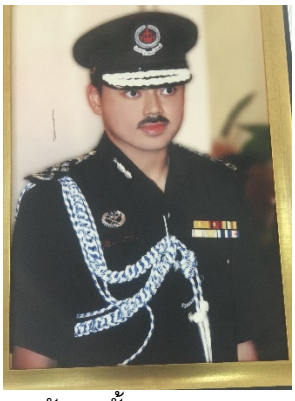

รูปมกุฎราชกุมารสมัยเป็นนักเรียนที่โรงเรียน และหลังจากนั้น

วิสัยทัศน์โรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนยึดมั่นความถูกต้องด้วยการศึกษาคุณภาพ มุ่งมั่นที่ดูแลให้เป็นเลิศและมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยการอุทิศตน ความคิเริ่ม และเมตตา

โรงเรียนมีอายุประมาณห้าสิบปีจัดตั้ง(สมัยบรูไนยังอยู่ใต้การดูแลของอังกฤษ) มีนักเรียน 1,100 คน, ครู 139 คน, สายสนับสนุน 46 คน

ดูรูปถ่ายเก่าที่ติดในโรงเรียนเห็นว่า

: ครูรุ่นยี่สิบปีแรกเป็นครูชาย เป็นจีนและเป็นฝรั่งเกือบทั้งหมด เพิ่งจะมีครูมาเลย์และครูหญิงประมาณยี่สิบปีหลังที่เป็นเอกราช

: การคลุมผมของนักเรียนหญิงก็เกิดภายในยี่สิบปี ก่อนหน้านั้นนักเรียนไม่คลุมผม

รูปซ้าย ถ่ายกับครูใหญ่ ครูลิม และคณะครู รูปขวา นักเรียนจากชุมนุมถ่ายภาพเก็บภาพแขกที่มาเยือน ไม่ต้องใช้ครูหรือเจ้าหน้าที่

โรงเรียนมีระเบียบการแต่งกายเด่นชัด นักเรียนมีเครื่องแบบ นักเรียนหญิงคลุมผม นักเรียนชายใส่กางเกงดำ เชิ้ตขาว ผูกเนคไทม่วง มีโปสเตอร์เตือนใจข้อพึงปฏิบัติ (Do's) และข้อห้าม (Don't) วางอยู่หลายที่ในโรงเรียน

ครูลิมที่ได้รางวัล สอนเคมีในระดับ Sixth Form สอนหนังสือมา27 ปี สอนทุกระดับ ตั้งแต่ประถม มัธยม O-level และ A-level บอกว่าต้องปรับตัวตลอดเวลา

นอกจากสอน ยังเป็นหัวหน้ากลุ่มวิชาเคมี หัวหน้าแผนก หัวหน้าหน่วยพัฒนาครู

นอกจากการสอนเคมี ครูลิมใช้การสอนกลุ่ม (cooperative learning group) เพื่อเปลี่ยน passive learner ให้เป็น active learner, เพื่อนสอนเพื่อน, ช่วยสร้างทักษะการคิด เปลี่ยนกลุ่มตลอดเวลาให้นักเรียนได้ทำงานกับเพื่อนคนอื่น

ครูลิมจบปริญญาตรีจาก University of Brunei Darussalam - UBD (มหาวิทยาลัยแห่งชาติ) วิชาเอกเคมี วิชาโทคณิตศาสตร์ ต่อมาจบปริญญาโททางการศึกษาจาก UBD

ปี 2011 ได้ Excellent Service Award

ปี 2012 ได้ Excellent Teachers Award จากสุลต่าน

ปี 2017 ได้รางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี

รูปซ้ายครูลิม รูปขวา บรรยากาศห้องเรียนเคมี เด็กนักเรียนหญิงชายแยกกลุ่มทำการทดลอง ตอบคำถามได้ดี ชัดเจน ไม่อาย

รูปซ้าย นักเรียนหญิงชายแยกนั่งกันในห้องสมุด รูปกลางและขวา หนังสือพิมพ์ วารสารในห้องสมุดที่ไม่เห็นในห้องสมุดโรงเรียนไทย

เดินดูห้องเรียนเคมีของครูลิม พบว่าเด็ก(เกรด 12, 13) ยังต้องเขียนหนังสือยาวๆ ในการทำรายงานการทดลองวิทยาศาสตร์

โรงเรียนไทยเราจะให้เด็กกรอกตัวเลขลงตารางการทดลอง เขียนสั้นมากหรือไม่เขียนเลย เด็กไทยจึงเรียบเรียงความคิดและเขียนยาวๆไม่เป็น

เด็กไม่ใช้คอมพิวเตอร์ ถามเด็กทราบว่า พริ้นท์ได้เฉพาะงานที่ครูให้ทำ

ครูลิมบอกว่าไม่เคยอยากเป็นครู จนอยู่ชั้นมัธยม มีโอกาสเรียนกับครูที่เข้าใจเด็ก ทำให้ครูซึ่งเรียนได้ปานกลางรู้สึกตัวเองมีค่า จากนั้นจึงตัดสินใจเป็นครู ให้ความสนใจตัวเด็กเสมอกัน ไม่ใช่เฉพาะเด็กเก่งหรือเด็กโปรด

ได้ดูห้องสมุด มีพื้นที่ทำงานเปิดทั้งแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และห้องปิด แยกห้องสำหรับนักเรียนหญิงชาย

ในห้องสมุดมีหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสืออ่านทั่วไปมากพอสมควร เทียบกับโรงเรียนไทยระดับเดียวกันจะพบแต่หนังสือแบบฝึกหัด หนังสือเฉลยข้อสอบ หนังสือกวดวิชา เด็กไทยจึงน่าสงสาร ที่ค่อนข้างคับแคบทางความรู้ทั่วไป ไม่รู้อะไรนอกจากแปดสาระการเรียนรู้ พ่อแม่ที่พอส่งเสริมลูกได้ ก็จะตอกย้ำเฉพาะวิชาการ

ถ้าถามนักเรียนไทยนอกหลักสูตร เด็กจะตอบไม่ได้ ไม่รู้ ไม่มีความเห็น ถามเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง บ้านเมืองก็ตอบไม่ได้

ตอนที่ 4

บ้านพักท่านเอกอัครราชทูต

ท่านเอกอัครราชทูตจัดงานการมอบอุปกรณ์เรียนรู้สำหรับเด็กที่ต้องการการศึกษาพิเศษจากบริษัท Blix Pop ให้ครูรัตนาวาตี ครูรางวัลเจ้าฟ้ามหาจักรีปี 2558 รวมทั้งเปิดตัวครูลิม ครูรางวัลปี 2560 กับสื่อมวลชน

ของเล่นBlixPop เป็นเหมือนรูปต่อ(แบบ Lego) แต่ชิ้นใหญ่ขนาดประมาณหนึ่งฟุต น้ำหนักเบา ทำจากยาง มี texture ให้เด็กสัมผัสเรียนรู้ ชิ้นงานมีรูปทรงแบบต่างๆ ให้เด็กต่อเป็นที่เล่น ที่ปีนป่าย ที่เดิน เป็นของเล่นใช้พัฒนาสมอง การเรียนรู้รูปทรง สัมผัส สำหรับเด็กตาบอด เด็กออทิสติก เด็กพิการ ผลเป็นงานของนวัตกรไทยผู้หญิงอายุเพียงสามสิบกว่าๆ เท่านั้น งานได้รางวัลนวัตกรรมแห่งชาติด้านการเรียนรู้ปีที่แล้ว งานนี้ทำต่อมาจากวิทยานิพนธ์ปริญญาโทด้านออกแบบอุตสาหกรรม

ท่านเอกอัครราชทูต กับครูรัตนาวาตี ข้าราชการจากกระทรวงศึกษาธิการบรูไน

พิธีมอบของเล่น BlixPop การแนะนำครูรัตนาวาตีและครูลิมต่อสื่อมวลชนบรูไน

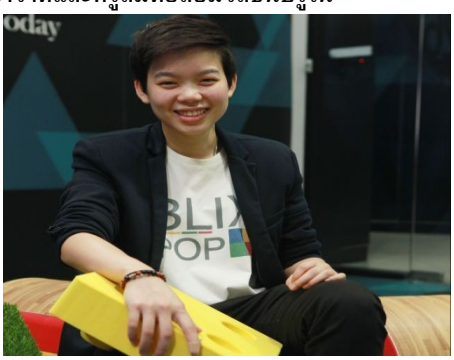

ผู้แทนประชาคมไทยในบรูไน คุณณัชชา โรจน์วิโรจน์ ผู้ออกแบบBlix Pop

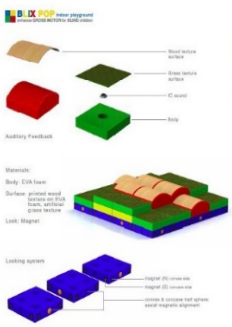

ในพิธีมอบอุปกรณ์และเปิดตัวครูราวัลเจ้าฟ้ามหาจักรี ท่านเอกอัครราชทูตได้เชิญอดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(ที่คัดเลือกครูรางวัลฯคนแรก) ,รองปลัดกระทรวงผู้อำนวยการศึกษาพิเศษ, ครูใหญ่และเพื่อนร่วมโรงเรียนครูรัตนาวาตี, ครูใหญ่โรงเรียนครูลิม

มีผู้แทนประชาคมไทยสองท่านมาร่วมงาน ท่านหนึ่งนำผักผลไม้เข้าบรูไน-คุณสุมิตรา บูรณารมย์ อีกท่านหนึ่งนำเข้าอะหลั่ยรถยนต์-คุณธนกฤต แซ่เตียว โดยการนำและส่งเสริมของท่านเอกอัครราชทูตไทย ประชาคมเล็กๆนี้สนับสนุนการเดินทางของครูรัตนาวาตีมาดูงานการศึกษาพิเศษที่กรุงเทพและเชียงใหม่เมื่อธันวาคม 2559 ครูรัตนาเห็นการใช้ผลิตภัณฑ์นี้ และชอบใจ

ในบรูไนไม่มีบริษัทธุรกิจขนาดใหญ่ของไทย แต่ประชาคมไทยเล็กๆก็มีน้ำใจรวมเงินทำกิจกรรมให้ครูรัตนา ผมบอกหลายคนว่า บรูไนมีฐานะดีกว่าไทยเรา คงไม่ต้องการวัตถุหรือเงินจากไทย แต่การแสดงน้ำใจของประชาคมไทย ที่มีค่ามากสำหรับบรูไน

ประชาคมไทยในบรูไนสนับสนุนให้ครูรัตนาไปไทย บริษัทBlixPop บริจาคอุปกรณ์ให้ฟรี มีบริษัทไทยส่งของไปบรูไนให้ฟรี คนไทยทุกคนได้ช่วยกันให้ไทยมีจุดยืนได้อย่างสง่างาม

<u>"BLIX POP" ความสนุกในโลกมืด</u> จากกรุงเทพธุรกิจ 24 กุมภาพันธ์ 2561

"BLIX POP"ของเล่นเสริมพัฒนาการน้อง ๆ ผู้พิการทางสายตา จากของเล่นเพื่อคนในโลกมืด สู่ความสนุกที่เล่นด้วยกันได้ของเด็ก ๆ ทุกคน

ตัวต่อเสริมจินตนาการ ประกอบเป็นทางเดิน เนินเขา สนามหญ้า ลาดเอียง สูง ต่ำ ไปตามความคิดสร้างสรรค์ของน้อง ๆ นี่คือ "BLIX POP" (บลิกซ์ พ็อพ) ของเล่นเสริมพัฒนาการน้อง ๆ ผู้พิการทางสายตา และเด็กทั่วไป วัยตั้งแต่ 5-10 ขวบ ตามสโลแกน "Playground for All" พื้นที่แห่งความสนุกสำหรับ "เด็กทุกคน"

คนเบื้องหลัง ที่สร้างสรรค์ความสนุกในโลกมืด คือ นักออกแบบรุ่นใหม่ วัย 29 ปี "กี้-ณัชชา โรจน์วิโรจน์" ประธานกรรมการผู้จัดการและผู้ก่อตั้ง บริษัท บลิกซ์ พ็อพ จำกัด ผลงานสร้างสรรค์ เกิดขึ้นระหว่างทำธีสิสจบปริญญาโท ในสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (Industrial Design) ที่ Academy of Art University, San Francisco สหรัฐอเมริกา

เธอเลือกทำโปรเจคออกแบบของเล่นให้น้อง ๆ ผู้พิการทางสายตา โดยได้แรงบันดาลใจมาจากตอนไปเป็นอาสาสมัคร สอนน้อง ๆ ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ระหว่างกลับมาประเทศไทย

โจทย์ที่ได้จากการไปสอบถามอาจารย์ในโรงเรียนสอนคนตาบอด และศาสตราจารย์ในต่างประเทศ รวมถึงการสำรวจวิจัยเบื้องต้น พบว่า ไม่ว่าจะเด็กพิการหรือเด็กปกติทั่วไป ต่างต้องการของเล่นที่เสริมสร้าง "กล้ามเนื้อมัดใหญ่" เพื่อที่จะได้ทรงตัวได้ดี ไม่เป็นเด็กปวกเปียก ขณะที่ของเล่นทั่วไปที่มีอยู่ตามโรงเรียนนั้น ล้วนถูกออกแบบมาให้เด็กตาดีเล่น ซึ่งน้อง ๆ ที่ตาบอดสนิท ทั้งเล่นได้ยาก และไม่ปลอดภัยสำหรับพวกเขา

เธอเลยมาออกแบบเป็นตัวต่อสนามเด็กเล่นในร่ม ซึ่งมีอยู่ 4 รูปแบบ และใน 1 ชุด มี 40 ชิ้น โดยสามารถนำทุกชิ้นมาต่อประกอบกันได้หมด และเด็ก ๆ รับรู้ความแตกต่างของแต่ละชิ้นได้ด้วยการสัมผัส จึงไม่เป็นอุปสรรคสำหรับน้อง ๆ ในโลกมืด เลยเป็น การออกแบบที่ตอบโจทย์ "เด็กทุกคนเล่นได้" อย่างแท้จริง

2 ปี ที่ใช้ไปกับการทำวิจัย บินไป ๆ กลับ ๆ ระหว่างเมืองไทยกับเมืองนอก กี้บอกว่า เหมือนได้เข้าไปอยู่ในอีกโลกหนึ่ง ไม่ใช่โลกของคนตาดี แต่เป็นโลกใบเดียวกับน้อง ๆ ตาบอด เธอเลยเข้าใจ และ

อิ่มใจทุกครั้งที่ได้เห็นน้อง ๆ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากของเล่นชิ้นนี้ เลยไม่อยากให้จบแค่ผลงานธีสิส แต่อยากให้เป็นของเล่นจริง ๆ ที่เสิร์ฟความสนุกสู่เด็ก ๆ ทั่วโลก

"เห็นโอกาสเลยว่า เด็ก ๆ มีความต้องการของเล่นชิ้นนี้ และตลาดกว้างมาก ไม่ใช่แค่ในไทย แต่คือเด็กทั่วโลก แม้จะพรีเซนต์ว่า นี่เป็นของเล่นสำหรับเด็กตาบอด แต่เด็กทุกคนสามารถเล่นได้"

หลังเรียนจบเมื่อต้นปี 2558 เธอเลยเปิดตัว "BLIX POP" ขึ้น โดยที่มาของชื่อ เป็นการเล่นคำกับคำว่า "BRICK" ที่แปลว่า อิฐ ส่วน POP คือการดึงขึ้นมาแล้วไปใส่ตรงโน้น ตรงนี้ สะท้อนถึงจุดเริ่มต้นที่ใช้อิฐก่อสร้างมาเล่นกับความเป็นดีไซน์ จนกลายเป็นของเล่นคูล ๆ อย่าง BLIX POP ในวันนี้

จากนั้นก็ทดสอบความเป็นไปได้ของผลิตภัณฑ์ ด้วยการนำไปให้น้อง ๆ ในโรงเรียนสอนคนตาบอดได้ลองเล่น แต่ด้วยทุนที่ไม่ได้มากมายนัก จึงเริ่มจากทำโครงการเปิดระดมทุนจากบุคคลทั่วไป ผ่าน Facebook ชื่อ BLIX POP "ไม่เห็น ก็เล่นได้" ในเดือนธันวาคม เพื่อระดมทุน 5 แสนบาทแรก ไปทำสินค้าจำนวน 30 ชุด แล้วมอบให้กับโรงเรียนสอนคนตาบอดทั่วประเทศ รวม 17 แห่ง

"เราอยากทดสอบโพรดักส์ และอยากได้ฟีดแบคจากผู้ใช้จริง ก่อนที่จะเอาออกไปขาย หรือไปทำในเชิงพาณิชย์ เพราะอยากมั่นใจว่า ทุกอย่างดีแล้วจริง ๆ ผู้รับ รับไปต้องมั่นใจว่า มีคุณภาพแน่" เธอบอก

และไม่แค่ในไทย ที่ผ่านมายังมีโอกาสไปออกงานต่างประเทศด้วย โดยร่วมงาน International Convention for Rehabilitation Engineering & Assistive Technology (iCREATe 2015) ที่สิงคโปร์ ด้วยการสนับสนุนของ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ หรือ เนคเทค (NECTEC) ซึ่งความสนใจจากผู้ร่วมงานได้รับ

อย่างรายได้ จะร่วมกับโครงการซีเอสอาร์ดียิ่งหลังทดสอบตลาดจนแน่ใจ จึงเริ่มมาวางแผนธุรกิจ เธอบอกว่า โมเดลในการหาของบริษัทต่าง ๆ โดยให้บริษัทเข้ามาสนับสนุนสินค้า เพื่อนำไปบริจาคให้กับเด็ก ๆ ที่ขาดโอกาส เพื่อตอบโจทย์เด็กตาบอดเล่น "ฟรี" คนมีกำลังก็จ่าย จากนั้นก็ทำตลาดไปยังโรงเรียนสอนศิลปะ สถาบันเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก กระทั่งโรงเรียนสอนดนตรี ที่อยากทำเป็นเพลย์โซนเล็ก ๆ ให้เด็กเล่น รวมไปถึง เนอสเซอรี่ สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีอยู่ทั่วไปด้วย

"ได้เจอกับอาจารย์ท่านหนึ่ง ท่านบอกว่า สินค้าของเราเป็นแนวกายภาพเด็ก ซึ่งปัจจุบันมีพวกศูนย์กายภาพเด็กอยู่เยอะมาก ยิ่งเด็กที่มีความพิการด้วยแล้ว ส่วนใหญ่ของที่มีในศูนย์ก็จะเป็นพวก Tool เป็น เครื่องมือ ไม่ใช่ Toy ของเล่น แต่ของเราเป็น Toy ที่ตอบโจทย์การแก้ปัญหาได้ด้วย ฉะนั้นตลาดยังมีอยู่เยอะมาก" เธอบอกโอกาส

โจทย์ในวันนี้ก็แค่ต้อง "หาตลาด" และเจาะไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ใช่ให้ได้ พร้อมพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพขึ้นเรื่อย ๆ เริ่มจากทำตลาดออนไลน์ ผ่านทั้ง อินสตาแกรม, ทวิตเตอร์, ไลน์ และ Facebook และอนาคตเธอว่า ต้องทำให้คนทั่วไปเข้าถึงสินค้าได้มากขึ้น อย่าง ไปจัดตามศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียนสอนคนตาบอด รวมถึงทำตลาดส่งออกด้วย

ปัจจุบัน BLIX POP ใช้โรงงานผลิตในประเทศไทย เน้นวัสดุที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก ไม่มีสารพิษ มีมาตรฐาน มอก.รับรอง โดยใน 1 ชุด มีจำนวน 7 กล่อง รวม 40 ชิ้น ขายที่ราคาชุดละ 29,000 บาท

ณัชชา เรียนจบมาทางด้านการออกแบบ และวันนี้เธอก็เป็นนักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ที่ยังคงทำงานที่รักอย่างมุ่งมั่น เธอว่า การที่ดีไซเนอร์จะดีไซน์ผลงานอะไรออกมา ควรมาจาก "แรงบันดาลใจ" ที่อยากทำ เพราะจะเป็นพลังให้เราสร้างสรรค์ผลงานดี ๆ ออกมาได้

"เหมือนกี้เอง ถ้าให้ไปทำอย่างอื่น หรือบอกให้ไปดีไซน์เฟอร์นิเจอร์สักตัวหนึ่ง ก็ทำได้นะ แต่ยังเฉย ๆ อยู่ แต่พอบอกว่าทำให้เด็ก เพื่อช่วยให้เขามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จะรู้สึกอินมาก ฉะนั้นเราต้องหาสิ่งที่เราอินก่อน เพราะมันสำคัญสุดในการออกแบบ" เธอบอก

*ณัชชา ไปใช้ชีวิตอยู่ต่างประเทศตั้งแต่เด็ก โดยในวัย 17 ปี เธอไปเรียนต่อมัธยมที่ประเทศแคนนาดา ก่อนย้ายมาเรียนปริญญาตรี ด้าน **Interior Design** และโท **Industrial Design** ที่ **Academy of Art University** สหรัฐอเมริกา และเพิ่งจะได้กลับมาอยู่ประเทศไทยแบบถาวรก็หลังเรียนจบเมื่อปีก่อน เธอว่า ตอนแรกก็อยากไปหางานทำตามประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ก็ไปเป็นดีไซเนอร์ตามสตูดิโอใหญ่ ๆ เหมือนฝันของนักออกแบบทั่วไป ทว่าพอเริ่มโปรเจค **BLIX POP** มา เธอกลับพบความฝันก้อนใหม่ และดูท่าจะไม่อยากทิ้งฝันนี้ไปง่าย ๆ ด้วย*

*"อยากเห็นว่า เด็ก ๆ ได้เล่น **BLIX POP** และมี **BLIX POP** อยู่ทุกที่"เธอบอกความตั้งมั่น*

*สองมือเล็ก ๆ หยิบจับ ความมุ่งมั่น และศรัทธาในสิ่งที่ทำ นำมาต่อประกอบเป็นบันไดเพื่อไปสู่ความสำเร็จ โดยเริ่มจากตัวต่อชิ้นเล็ก ๆ ที่ชื่อ **BLIX POP** ซึ่งเธอสร้างสรรค์ขึ้นในวันนี้*

……

มีสื่อหนังสือพิมพ์ทั้งห้าฉบับของประเทศมาร่วมงาน

เสร็จพิธีมอบอุปกรณ์แล้ว ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ 5 ฉบับทั้งประเทศของบรูไน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการขอให้พูดกับผู้สื่อข่าวว่าอย่าเพิ่งลงข่าวครูลิมที่ได้รางวัลพระราชทานปี 2560 เพราะกระทรวงกำลังทำเรื่องกราบบังคมทูลองค์สุลต่านบรูไน รางวัลนี้เป็นรางวัลจากพระราชวงศ์ชั้นสูงของไทย สุลต่านต้องทราบผ่านกระทรวงขึ้นมา ไม่ใช่ทรงอ่านพบในหนังสือพิมพ์

เลยต้องบอกให้ผู้สื่อข่าวบรูไนลงข่าวเฉพาะการมอบอุปกรณ์ให้ครูรัตนาวาตี ครูรางวัลพระราชทานปี 2558 ไปก่อน

จากการมีขั้นตอนในการรายงานสุลต่านให้ทราบเรื่องรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี จะเห็นได้ว่าองค์สุลต่านเป็นที่เคารพและยำเกรง เพราะเป็นทั้งประมุขประเทศและนายกรัฐมนตรี

ทราบว่าขณะนี้ สุลต่านใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น พระราชทานปริญญาด้วยพระองค์เอง (ยืนตลอดเวลา) เสด็จออกงาน

สองวันที่ไปบรูไน ข่าวหน้าหนึ่ง(สองและสาม)ของหนังสือพิมพ์หลัก ก็ยังเป็นข่าวองค์สุลต่าน

บินกลับถึงกรุงเทพวันนั้น เมื่อเกือบห้าทุ่ม

Borneo Bulletin

INSIDE

His Majesty urges youths to be active

ข่าวองค์สุลต่านบรูไน เป็นข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์หลัก

Page 18 Spectrum Borneo Bulletin, Thursday 3 August 2017

MoE receives PMCAF delegation

Exchange of souvenir between Permanent Secretary at the Ministry of Education Datin Paduka Dr Hajah Romaizah binti Haji Mohd Salleh and PMCAF Chairman Dr Krisanapong Kirtikara

Tutong school gets special equipment from Thai delegation

Thai officials handing over the equipment to Sekolah Rendah Keriam

拜會教長探討課題

捐特殊學生教材

ข่าวหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษและจีนในบรูไน ดูเหมือนผมเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์ภาษาจีนเป็นครั้งแรก

ครูดี โส พอน จากประเทศกัมพูชา

ครูดี โส พอน ปัจจุบันอายุ 40 ปี เกิดที่อำเภอกัมปง เฌอนาง จบการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพครูมัธยมและประถม ปริญญาตรีเอกภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยพนมเปญ ฝึกอบรมเป็นครูสอนประถมศึกษาที่ศูนย์ฝึกอบรมครูของกัมปง เฌอนาง และฝึกอบรมครูพื้นฐานจากศูนย์ฝึกอบรมครูฮุนเซนที่จังหวัดกันดาลในกัมพูชา นอกจากนี้ได้ฝึกอบรมทำสื่อการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เริ่มวิชาชีพครูที่โรงเรียนประถม Punlay Primary School เมื่อปี 2539 ต่อมา ปี 2542 ย้ายไปเป็นครูที่ Kumroukrong Primary School สอนระดับ 6 เป็นครูมา 20 ปี

ตรูดี โส พอน ใฝ่ฝันเป็นครูมาแต่เด็ก จึงตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนสอบได้เป็นครู ต้องการให้เด็กได้รับความรู้และเป็นคนดีในสังคม เพื่อให้พวกเขาได้มีโอกาสและมีชีวิตที่ดีในอนาคต ให้ความรักแก่เด็กอย่างเท่าเทียมกัน เด็กในชั้นสามารถสอบผ่านมากกว่า 95 %ต่อปี บางคนได้ไปเรียนต่างประเทศ เช่น จีน ไทยและเวียตนาม บางคนได้งานที่ดีในขณะเรียนในมหาวิทยาลัย ได้รับเหรียญจากการสอบระดับชาติและการแข่งขันระดับโลก

ครูดี โส พอน เชื่อมั่นว่าเด็กจะประสบความสำเร็จได้มี 3 ประเด็นคือ ครอบครัว ที่ช่วยสนับสนุนและเป็นแรงจูงใจ โรงเรียน ที่ทำให้เด็กสามารถเปลี่ยนนิสัยที่ไม่ดีได้เพราะคำชี้แนะของครูและได้เพิ่มพูนความรู้คู่กับศีลธรรม สังคม ที่จะอยู่ใกล้ชิดเด็กและดึงดูดจิตใจให้ดำเนินรอยตามในฐานะครูผู้สอน นางดี โส พอน จะเตรียมการสอน ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการสอนอย่างดี จัดชั้นเรียนให้สะอาดมีระเบียบ สร้างบรรยากาศการเรียน ศึกษาพื้นฐานเด็ก ชื่อเด็กแต่ละคน จัดที่นั่ง จัดหาตำราเรียน คู่มือครูและเอกสารอื่น ๆ จัดทำแผนการสอน เตรียมสื่ออุปกรณ์และเลือกวิธีการสอน สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นต้น ระหว่างการสอน ก็จะให้ความสนใจต่อชั้นเรียน พูดจา

ชัดเจน เข้มงวดและตั้งคำถามต่างๆ จัดให้เด็กเรียนอ่อนและเก่งนั่งใกล้กันเพื่อจะได้ช่วยเหลือกัน จัดกลุ่มให้มีการปรึกษาหารือกันเพื่อเด็กจะได้พูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อกระตุ้นให้มีความกล้า ผสมผสานวิธีการต่างๆ ในการสอนเด็ก ทบทวนความรู้ด้วยบททดสอบต่าง ๆ เล่นเกมส์ให้สนุก และฝึกเด็กที่เรียนอ่อนให้กล้าแสดงออกมากขึ้น หลังการสอน ให้การบ้านทั้งที่เรียนมาแล้วและต้องไปค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติม บ่อยครั้งจะสอนด้วยการเล่าเรื่อง ให้คำแนะนำ บอกวิธีการเพื่อฝึกฝนให้เด็กเก่ง บางครั้งก็ให้หัวข้อเพื่อการฝึกตนเอง

ผลสำเร็จจากการทำงานของครูดี โส พอน ทำให้ได้รับรางวัลต่าง ๆ ได้รับคำชื่นชมว่าเป็นครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนเด็ก ได้รับเหรียญเงิน เหรียญทองแดง และได้รับรางวัลสมเด็จเดโช Somdach Decho Award Number 1 เมื่อปี 2560 ครูดี โส พอน เชื่อว่า ครูควรเพิ่มพูนความรู้ ปรับตัวให้เป็นและต้องเก่งในการสอนเด็ก จะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น ยิ่งกว่านั้นครูต้องให้รูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ แก่เด็กเพื่อให้เขาสามารถอยู่ในโลกเทคโนโลยีได้อย่างสันติสุข

วันพฤหัสบดีที่ 4 สิงหาคม

เดินทางไปเขมร เพื่อพบครูดี โสพอน ครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีชาวเขมรคนที่สอง ไปพนมเปญเป็นแห่งแรก มีคุณสมหมาย ปาจิจฉัตต์ จากหนังสือพิมพ์มติชนสุดสัปดาห์ และคุณชิบ จิตนิยม นักจัดรายการทีวี “เอเชีย คอนเน็กต์” สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เดินทางไปด้วย

พนมเปญและเศรษฐกิจเขมรคึกคัก skyline เมืองเปลี่ยนเพราะมีอาคารสูงมาก มีร้านขายรถหรูใหม่ รถมือสอง สร้างถนนยกลอยมีรถยนต์มากขึ้น มีมอเตอร์ไซด์มาก มีมอเตอร์ไซด์ลากรถนั่งรถบรทุก ดูเผินๆเหมือนตุ๊กๆของไทย แต่มีสี่ล้อ มีรถเมล์ใหม่(เฉพาะในพนมเปญ)ที่ได้ความช่วยเหลือจากจีน คนเขมรยังขายของ ดำรงชีวิต จอดรถยนต์บนทางเท้า ตื่นตัวออกกำลังกาย เต้นแอโรบิก เหมือนคนไทย

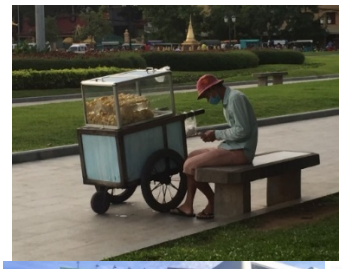
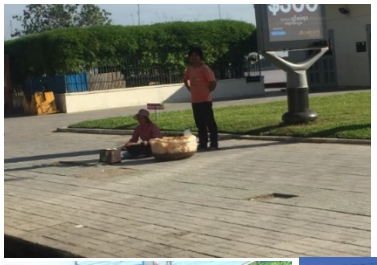

สิ่งใหม่ที่ผมพบในการเดินทางครั้งนี้คือ มีหนังสือพิมพ์ China Daily ภาษาอังกฤษจำนวนมาก วางไว้ในโรงแรม คงเป็นมาตราการเชิงรุกของจีนที่จะให้ข่าวสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ผม

ไม่พบหนังสือพิมพ์นี้ในโรงแรมประเทศไทย พลิกดูว่ามีข่าวอะไรบ้าง มีข่าวภรรยาประธานาธิบดีจีนพบเด็กที่ติดเชื้อHIV แสดงการเปิดตัวของผู้นำจีนและครอบครัวสู่สาธารณะและโลกภายนอกที่เกิดขึ้นภายในไม่กี่ปีที่ผ่านมา ใน China Daily มี 4-5 ข่าวแสดงศักยภาพของจีนด้านไอที โดยเฉพาะที่ใช้ในธุรกิจ การจับจ่ายใช้สอย ไอทีกับประชาชน ขณะนี้เราต้องยอมรับว่าจีนไปไกลมากในการใช้ไอทีในธุรกิจและชีวิตประจำวัน

หนังสือพิมพ์ China Daily ภาษาอังกฤษวางไว้ในโรงแรม รูปขวา ภรรยาประธานาธิบดีสี จิ้นผิง พบเด็กที่ติดเชื้อเอชโอวี รูปแถวล่าง รูปซ้ายนักเรียนมหาวิทยาลัยมารับหนังสือที่สั่งซื้อทางออนไลน์ รูปกลาง พนักงาน Alibaba ให้ลูกค้าชิมอาหารที่สามารถสั่งทางออนไลน์ รูปขวา ลูกค้าจ่ายเงินค่าสินค้าด้วยตนเองโดยการแสกน QR Code ที่ร้านค้า

กระทรวงศึกษาธิการ เยาวชน กัมพูชา

ไปกระทรวงศึกษาธิการ พบรัฐมนตรีช่วยว่าการสองท่าน - นาท บุญเรือน (Nath Bunrouen) และ ยุ งอย (Youk Ngoy) รวมทั้งอธิบดีDirectorate General of Inspectorate-Chey Sarin, และผู้อำนวยการประถมศึกษา- Chan Sophea, ผู้อำนวยการฝ่ายอาเซียน- Suong Savat, หัวหน้าสำนักงานประถมศึกษา-กัน พุทธี (Kann Puthy), ครั้งนี้ได้พบท่านนาท บุญเรือน เป็นครั้งที่สอง

รัฐมนตรีนาท ซึ่งดูแลเรื่องผลิตและพัฒนาครูมาหลายสิบปี ไม่ว่ารัฐบาลไหนๆ อธิบายพัฒนาการการศึกษาปัจจุบัน ว่า

1) กระทรวงเริ่มให้รางวัลครูและครูใหญ่ระดับชาติมาตั้งแต่ปี 2557 ปัจจุบันให้กลุ่มละ 5 คน แต่ละปีมี Education Congress ที่มีครูเข้าร่วมหนึ่งพันคน แบ่งเป็น 7 กลุ่มตั้งแต่เด็กเล็ก, ประถมศึกษา,มัธยม ศึกษา, อุดมศึกษา, การศึกษานอกระบบ, อาชีวศึกษา และกีฬา นายกรัฐมนตรีจะมอบรางวัลครูและครูใหญ่ดีเด่นในโอกาสนั้น

2) การปฏิรูปการศึกษาอยู่บนห้าเสาหลักคือ ครู (เอาคนเก่งมา พัฒนา รักษา), การนิเทศตรวจสอบ, การสอบและการวัดผลระดับชาติ, หลักสูตรการเรียนการสอน,ระบบนิเวศโรงเรียน และประการสุดท้าย อุดมศึกษา

กัมพูชาอยู่ศตวรรษที่ 21 แต่โรงเรียนและครูจำนวนหนึ่งค้างอยู่ศตวรรษที่แล้ว

3) การสร้างmentor สำคัญ ต้อง mentor ทั้งก่อนสอน, การสอนในห้อง ใช้ฐานโรงเรียน

ให้ความสำคัญกับผู้บริหารยุคใหม่, มีการฝึก, มีการสอบ, มี fast track

โรงเรียนคนยุคใหม่ ต้องการครูและผู้บริหารยุคใหม่

4) การศึกษาต้องช่วยให้ประเทศขยับจาก low income เป็น middle income country

5) กัมพูชาจะยังไม่เข้าสอบ PISA ในอีกสองปีข้างหน้า แต่มีโครงการ PISA for Development ซึ่งรัฐบาลเกาหลี (Korean Education Development Institute- KEDI) ช่วยเหลือ

ก่อนจากกัน ท่านรัฐมนตรนาท อวยพรว่า อายุ วรรณโณ สุขะ พละ เราเหมือนกันจริงๆ

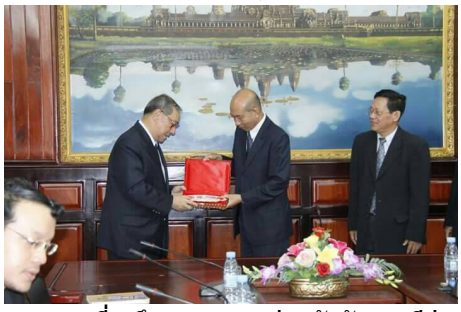
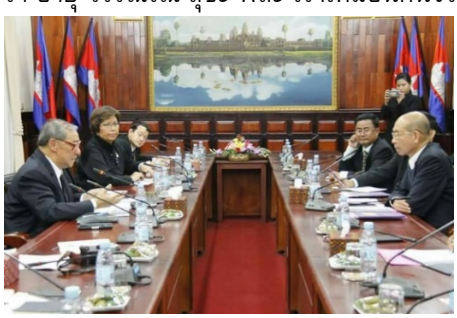

มอบของที่ระลึกและประชุมร่วมกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ-นาท บุญเรือน

ตอนที่ 6

สถานเอกอัครราชทูตไทยในพนมเปญ

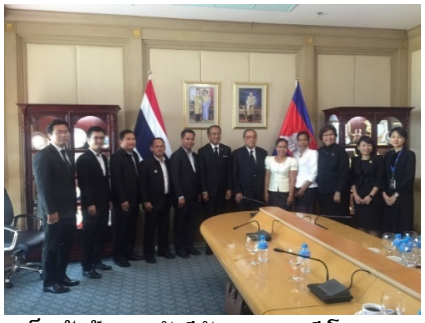

ท่านเอกอัครราชทูต-ณัฏฐวุฒิ ถ่ายภาพกับครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีกัมพูชา ครูดี โสพอน (คนซ้าย) ได้รับรางวัลพระราชทานปี 2560 ครูโตช บันดวล ปี 2558 (คนขวา) และกับกลุ่มนักธุรกิจไทยในกัมพูชา

ทีมได้ไปสถานเอกอัครราชทูตเพื่อ พบท่านเอกอัครราชทูต- ณัฏฐวุฒิ โพธิสาโร เพื่อ update เรื่องมูลนิธิ เพื่อแนะนำครูรางวัลพระราชทานปี 2558 ครูโตช บันดวล(Tauch Bundol) และปี 2560 ครูดี โสพอน (Dy Sophorn) ให้พบท่านทูตณัฏฐวุฒิ ตัวท่านเอกอัครราชทูตเองเล่าว่าได้มาทำงานในกัมพูชาสามช่วงสามตำแหน่ง ตั้งแต่เสร็จสงครามปี 2534

นอกจากนั้น สถานทูตนัดให้พบผู้แทนภาคธุรกิจไทยในกัมพูชา (กลุ่มCP สามท่าน) และผู้สื่อข่าวกัมพูชา

ท่านเอกอัครราชทูตให้ข้อมูลและข้อคิดหลายอย่าง

1) กัมพูชามีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมาก เกิน 7% ต่อปีติดต่อกันกว่าสิบปี ภาคก่อสร้างโตกว่า 33% มีการสร้างถนนเลียบพรมแดนไทย-ลาว- เวียตนาม, ขยายสนามบินที่เมืองพนมเปญ เสียมเรียบ สีหนุวิลล์, สร้างท่าเรือน้ำลึกที่สีหนุวิลล์

Foreign Direct Investment มาจากจีน เกาหลี ญี่ปุ่น สิงคโปร์ (ลงทุนด้านอาคารสูง) และไทย

ในสิบปีที่ผ่านมา ผมเห็นพนมเปญ เสียมเรียบ และประเทศกัมพูชา เปลี่ยนเร็วมาก ทั้งอาคารสูง ถนนยกระดับ และการก่อสร้างมากมาย ดูจากเครนก่อสร้างสูงในพนมเปญ รถยนต์และมอเตอไซด์เต็มถนน บ้านใหม่มากมายทั้งในเมืองและชนบท สิ่งที่หายไปคือขอทานและการขายของบนถนน

2) กัมพูชาซื้อสินค้าจากไทย ตามเอกสารราว $ 5.6 billion แต่ถ้ารวมที่อยู่นอกเอกสารควรมากกว่านั้นมาก 40-50% ของสินค้านำเข้ากัมพูชาจากไทย เข้ามาทางถนน

3) ธุรกิจใหญ่ของไทยมี

3.1 ซีเมนต์ กลุ่มสยามซีเมนต์มีโรงงานปูนสองแห่ง ผลิตและขายผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปวัสดุก่อสร้างครบวงจรตั้งแต่พื้นจนถึงหลังคา นอกจากนั้นมีปูนอินทรีย์

3.2 Thai Bev (เครื่องดื่ม น้ำมันปาลม โรงแรม)

3.3 กลุ่มซีพี ตั้งแต่ต้นน้ำจนปลายน้ำ อาหารสำเร็จรูป

3.4 ธนาคารกรุงไทย ไทยพาณิชย์ กสิกร กรุงเทพ

3.4 บริษัทประกันภัย

3.5 กลุ่มนพประเสริฐ ปราสาททองโอสถ(สายการบิน โรงพยาบาล)

และกลุ่มอื่นอีกมาก

4) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ พระราชทานความช่วยเหลือต่อเนื่อง ไม่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลจะเป็นอย่างไร ความช่วยเหลือพระราชทานจะเป็นสิ่งที่เรียกว่า “It is here for the good days and the bad days”.

เมื่อ16-17 ปีมาแล้ว ได้สมเด้จพระเทพรัตนฯ ทรงตั้งโรงเรียนที่กำปงเชอเตียล ในพื้นที่ที่ไม่มีอะไร ต่อมาขยายเป็นวิทยาลัยเทคนิค และสถาบันเทคโนโลยีที่ให้ปริญญาปัจจุบัน นักเรียนจำนวนหนึ่งไปเรียนต่อในไทย

ขณะนี้ ทรงสร้างวิทยาลัยเทคโนโลยีที่กำปงสะปือ สอนด้านการจัดการ การท่องเที่ยว เกษตรรายย่อย เกษตรระบบplantation ที่ mechanized (ยาง อ้อย ไม้เศรษฐกิจ)

นอกจากนั้น ทรงพระราชทานพระราชานุเคราะห์อีก 3 โรงเรียน

ทรงมีพระราชดำริว่าประเทศ คน และครูถูกทำลายหมดในสงครามสามสิบปี การสร้างครูและสร้างคนจะถาวรกว่าสร้างวัตถุ

5) ในช่วง 150 ปีตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 4 (ค.ศ.1867- พ.ศ.2410) กัมพูชาเป็นประเทศอาณานิคม มีสงครามหลายครั้ง การล้างเผ่าพันธุ์ มีสันติภาพเพียงสิบปี

2410 ตกเป็นอาณานิคมฝรั่งเศส (ก่อนเหตุการณ์ ร.ศ.112)

2493 หลังสงครามโลกครั้งที่สองได้อิสรภาพสั้นๆสิบปี

2510s ถูกลากเข้าสงครามอินโดจีน ที่อเมริกาต้องการเข้าแทนฝรั่งเศสในเวียตนาม ลาว กัมพูชา หลังฝรั่งเศสแพ้สงครามที่เดียนเบียนฟูหรือเมืองแถนในเวียตนาม ที่ผมเล่าให้ฟังในไลน์ครูไทยพบครูเทศปี 2559

2513 นายพลลอนนอล โดยการสนับสนุนของอเมริกา ล้มระบบกษัตริย์นโรดมสีหนุ (พระบิดากษัตริย์องค์ปัจจุบัน - นโรดมสีหมุนี) กษัตริย์นโรดมสีหนุลี้ภัยไปปักกิ่ง

2518 พนมเปญแตกจากกองทัพเขมรแดง เขมรสามปีหลังจากนั้น คนเขมรหกล้านคน จำนวนสองล้านกว่าคนถูกเขมรแดงฆ่า เจ็บป่วย อดตาย, สองล้านกว่าคนอพยพออกรอกประเทศ, เหลืออยู่ล้านกว่าคน

2522 เขมรแดงถูกกองทัพที่เวียตนามหนุนหลัง เข้ามาจากด้านตะวันออก ขับไล่รัฐบาลเขมรแดงออกจากพนมเปญ

ฝ่ายเขมรที่เวียตนามหนุนหลัง มีผู้นำคือ เฮงสัมริน ขณะนี้เป็นสมเด็จเฮงสัมริน ประธานสภา ส่วนนายกรัฐมนตรีปัจจุบันคือสมเด็จฮุนเซ็น ขณะนี้ยังเป็นทหารยศไม่สูง

การที่เวียตนามยกทัพเข้ามาในเขมร หนุนฝ่ายเขมรเฮงสัมริน ทำให้มีการต่อต้านเวียตนามและเขมรเฮงสัมรินโดยอเมริกานำ เกิดสงครามตัวแทน (proxy war) ระหว่าง

: โซเวียตรัสเซีย มีเวียตนาม และเขมรเฮงสัมรินเป็นตัวแทน

: อเมริกา จีน ยุโรป อาเซียน ที่มีเขมรแดง เขมรฟุนซินเปค เขมรซอนซาน เรียกรวมกันว่าเขมรสามฝ่าย เป็นตัวแทน

ฝ่ายหนุนหลัง ส่งอาวุธและเงินให้เขมรทุกฝ่ายฆ่ากันเอง รบกันอยู่สิบปี

ผมได้เคยเขียนเรื่องนี้ไว้ในครูไทยพบครูเทศปี 2559 ไว้แล้ว

2534 ลงนามสันติภาพ กษัตริย์สีหนุกลับมา แต่ไม่เป็นกษัตริย์ พระญาติถูกเขมรแดงฆ่าไปเกือบหมด

2537 สหประชาชาติเข้ามา จัดการเลือกตั้ง

ฝ่ายสมเด็จฮุนเซ็นชนะการเลือกตั้ง เป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ในอำนาจตลอดมาจนปัจจุบัน ฝ่ายเขมรสามฝ่ายอ่อนกำลังทางการเมืองลงตลอด

สมเด็จฮุนเซ็นใช้กลไกให้ทุกคนได้ประโยชน์(win-win) วางอาวุธ ให้ที่ดิน ให้ที่ดิน

ฝ่ายเขมรแดงยังมีกองกำลังตามชายแดนไทย

สมเด็จฮุนเซ็นถูกกดดันจากต่างประเทศให้ตั้งศาลลงโทษเขมรแดง แต่ฝ่ายเขมรเองอาจต้องการสร้างความประณีประนอมในชาติมากกว่ารื้อฟื้นเรื่องเก่า การไต่สวนจึงล้าช้า ผู้นำเขมรแดงหลายคนแก่และเสียชีวิตหมด รวมทั้งเบอร์หนึ่งคือพอลพต

มีการเลือกตั้งมาแล้ว 5 ครั้ง ครั้งต่อไปปี 2561

(6) ด้านการศึกษา

ช่วงเขมรแดงปกครองโรงเรียนถูกทำลาย ครูถูกฆ่า (เพราะเป็นคนมีความรู้ในสังคม) กำลังฟื้นตัว ยังต้องการครู อุปกรณ์การเรียน เงินเดือนครูน้อย ครูได้เพราะใจรัก

เด็กแสวงหาการศึกษาสูงเพราะรู้ว่าถ้าไม่มีการศึกษาจะไม่มีอนาคต พยายามเรียนรู้ภาษาต่างชาติมาก (จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ไทย)

ในเขมร เปิดกว้างระบบการศึกษานานาชาติทั้งอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส จีน โรงเรียนนานาชาติของจีนใหญ่ที่สุด

จะเห็นป้ายโฆษณาโรงเรียนสอนภาษาต่างชาติมาก รวมทั้งสอนคอมพิวเตอร์ ต่างกับไทยที่มีป้ายโฆษณาเรียนกวดวิชา ปี2559 เมื่อผมไปเมืองเกาะกงติดกับจังหวัดตราด ไปดูโรงเรียนมัธยม เลิกเรียนแล้วนักเรียนต่างรีบออกจากโรงเรียนไป ถามว่าไปไหน บอกไปเรียนภาษาต่างประเทศทั้งภาษาอังกฤษ จีน ไทย ความตื่นตัวหายไปจากเด็กไทยเทียบกับเด็กประเทศเพื่อนบ้าน

(7) เหตุการณ์เผาสถานทูตไทยปี 2546 มาจากความไม่พอใจ ที่นักธุรกิจไทย(รวมทั้งนักธุรกิจจากประเทศอื่น) ทำธุรกิจแบบ "ปล้น" เอาเปรียบคนเขมร ไม่เปิดโอกาสให้ร่วมค้าขาย จึงไม่มีคนเขมรออกมาช่วยปกป้อง

การเผาสถานทูตไทยทำให้นักธุรกิจไทยได้บทเรียน ให้ความสนใจกับการได้ประโยชน์ของคนเขมรเพิ่มขึ้น สร้างระบบธรรมาภิบาลในการค้าขาย

จับมือค้าขายด้วยกัน สร้างความสนิทสนมและการให้ข้อมูลล่วงหน้าการตรวจตราตามชายแดน ไม่ให้เข้าใจว่าล้ำพรมแดน

(8) ตามหลักฐาน มีคนเขมรทำงานในไทย 0.7 ล้านคน แต่ตามจริงมากกว่านั้น ทำงานที่กรุงเทพ พัทยา เชียงใหม่ มีคนไทยทำงานในเขมร 0.3 ล้านคน

<u>คำถามคำตอบจากไลน์</u>

แล้วรัฐบาลกัมพูชามีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อการฟื้นฟูประเทศโดยเฉพาะหรือไม่

ผมเชื่อว่าจะต้องฟื้นฟูทั้งประเทศเพราะคนมีความรู้รวมทั้งครูถูกฆ่าตาย หรืออพยพออกนอกประเทศหมด คนทั้งประเทศหกล้านคนเหลือล้านคนเศษ

น่าสนใจว่าเขมรเริ่มนับหนึ่งใหม่ได้อย่างไร ผมจะลองถามครูโตจหรือครูดี ครูทั้งสองคนอายุสี่สิบเศษ เป็นเด็กเล็กสมัยเขมรแดงอยู่ในอำนาจ (2519-2522) ได้เรียนหนังสือหลังสงครามยุติ ในสภาพที่บ้านเมืองไม่มีอะไร ระบบพินาศหมด คงยังจำความได้บ้าง ที่น่าสนใจคือรอดมาได้อย่างไร

ไม่แน่ใจว่าชาวเขมรอยากพูดถึงความหลังที่โหดร้ายแค่ไหน อาจอยากลืมไปเลย

เท่าที่ฟังจากรัฐมนตรีสองท่านที่ได้พบปี 2559 และ 2560 รัฐมนตรีพูดถึงปัญหาคุณภาพครูทั้งสองปี คงเป็นเพราะครูรุ่นที่ทำงานปัจจุบัน อายุ 30-40 กว่าๆ เรียนหนังสือ

: กับคนที่อาจไม่ได้ฝึกเป็นครูเพียงพอ

: ในช่วงฟื้นฟูประเทศ (ทศวรรษ 2530 เป็นต้นมา) ในสภาพที่ขาดครูมาก

ในการสนทนากับผู้นำธุรกิจไทย ได้พูดกันหลายเรื่อง

ก. มีแรงงานเขมรในไทยเป็นอันดับสองรองจากพม่า ลงทะเบียนแรงงาน 6-8 แสนคน ที่ไม่ได้ลงจำนวนคงพอพอกัน แรงงานเขมรมีวินัย ภาพรวมแรงงานไม่มีปัญหานอกจากกลุ่มแรงงานประมงค์

ไม่มีการอพยพแรงงงานเขมรกลับบ้านตามข่าว เพราะไทยเข้มงวดเรื่องการจะทะเบียนแรงงาน

ประเทศไทยควรมีเจ้าหน้าที่แรงงานประจำสถานทูตในเขมร

ข. ซีพีกัมพูชาปรับทิศการทำ CSR เน้นทิศทาง(theme) เรื่อง อาหารมั่นคง สังคมพึ่งตนเอง ดินน้ำป่าคงอยู่ มีศูนย์การเรียนรู้ของซีพีในเขมร การทำงานของซีพีจะสร้างประโยชน์ให้ประเทศ ประชน และบริษัทและพนักงาน

ค. จากมุมมองของซีพีกัมพูชา การศึกษาควรมีสามส่วน คือ วิชาการ วิชาชีพ และวิชามนุษย์ (ซื่อสัตย์ มีศีลธรรม)

ง.บริษัทได้ให้ทุนนักเรียนเขมรเรียนในประเทศ ได้พูดกันถึงความเป็นไปได้ของการให้ทุนแก่นักเรียนโรงเรียนครูรางวัลพระราชทาน

.....

คุณสมหมาย ปาริจฉัตต์ เขียนในบทความไทยมองไทย ในหนังสือมติชนสุดสัปดาห์ฉบับวันที่ 3 - 9 พฤศจิกายน 2560 พูดถึงครูโตซ บันดวล และครูดี โสพอน ไว้ว่า

"ดิฉันดีใจมากค่ะที่ได้มีโอกาสมาทำความรู้จักและแนะนำตัวกับท่านทูต รางวัลพระราชทานที่ได้รับ ทำให้เกิดความตื่นตัวของครู อาจารย์ที่นี่ ช่วยพัฒนาเด็กทำให้ผลการเรียนดีขึ้น แต่สิ่งที่ยังขาดอยากให้บริษัทต่าง ๆ ที่มาทำธุรกิจในกัมพูชาสนับสนุนการศึกษา"

"รางวัลสมเด็จเจ้าฟ้าฯ ทำให้ครูในกลุ่มประเทศอาเซียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ครูในโรงเรียนมีการแข่งขันทำให้กระตือรือร้นที่จะพัฒนาการสอน อยากได้ทุน ได้รางวัลจากต่างประเทศบ้าง เป็นทุนที่ดีมาก ทำให้ตัวเอง ครอบครัว โรงเรียนมีชื่อเสียงตามไปด้วย ทำให้ชื่อเสียงสมเด็จพระเทพฯ เป็นที่รู้จักในหมู่คนกัมพูชามากขึ้น และเป็นเกียรติอย่างมากที่มูลนิธิเดินทางไปดูโรงเรียน"

"สิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาคนคือการศึกษา พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อไปทำหน้าที่ทำให้ระบบการศึกษาพัฒนาขึ้น" เธอย้ำหนักแน่น

"ช่วยเหลืออุปกรณ์การเรียน ช่วยฝึกอบรมครูในการใช้อุปกรณ์ใหม่ ๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ นักเรียนได้ปฏิบัติ จะได้พัฒนาให้ใกล้เคียงกับเพื่อนบ้าน ขอให้สานต่อโครงการให้รางวัลครูเพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ"

ครูโตซ บันโดล ครูรางวัลคนแรกเล่าอีกว่า ก่อนจะได้รับรางวัล ไม่ได้คิดว่าตัวเองจะได้ทำเพื่อรางวัล เป็นครูมา 20 กว่าปี ต้องการสอนนักเรียนให้มีความรู้ มีความเข้าใจ เอาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

"สอนเกิดจากใจรัก เกิดจากหัวใจสอน สิ่งสำคัญที่สุดของฉันคือ ก่อนอบรมสั่งสอนให้คนอื่นดีได้ เราเป็นครูที่ดี มีคุณภาพเสียก่อน ไปสอนให้เขาเป็นไปตามที่เราคิด ต้องหาวิธีปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น เวลาที่ฉันรู้ในสิ่งที่คนอื่นไม่รู้ ก็จะแบ่งปันกับคนที่เกี่ยวข้องให้ได้รู้"

"หลังได้รับรางวัล ชีวิตเปลี่ยนแปลงไปเยอะ เราเป็นที่สนใจของคนที่อยู่รอบ ๆ คนในวงการศึกษาจับจ้องมาที่เรา ทำอะไรบ้าง เราไม่สามารถทำเหมือนก่อนได้ ต้องทำอีก 2-3 เท่าเพื่อให้เหมาะกับคนที่ได้รางวัล"

"ทำให้มีโลกทรรศน์ที่กว้างใหญ่มากขึ้น เพื่อนครูมาจากต่างบ้านต่างเมือง มีวิธีการแตกต่างกัน ได้เรียนรู้ ได้ติดต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้"

ขณะที่ ครูดี โสพร จากจังหวัดกำปงชะนัง ครูรางวัลคนที่สอง บอกว่า ก่อนได้รางวัลมีประสบการณ์ 21 ปี การศึกษาอบรมนักเรียนไม่ใช่เรื่องง่าย ตัวครูเองต้องเป็นครูที่ดีก่อน มีนิสัยพฤติกรรมที่ดี การติดต่อประสานงาน การรักษาความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียนกับครูอื่น ๆ ทำให้นักเรียนดีขึ้น เกรดสูงขึ้น ต้องมีแนวทางแผนการชัดเจนที่ดีเป็นของเรา โดยเฉพาะการคิดสร้างสรรค์ เครื่องมืออุปกรณ์การสอน คิดค้นแล้วนักเรียนใช้ได้ ราคาไม่สูงนัก ต้องรู้จักปรับตัวอย่างไรบ้างเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้จากเรา"

“องค์กรต่าง ๆ มาดูวิธีการสอนของเรา แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันและกัน โรงเรียนเอกชนให้ไปเป็นวิทยากร แนะนำแนวทางให้ครูในโรงเรียน เราพยายามทำเต็มที่ ทำหน้าที่ของเราให้ดี ถ้าไม่ทำอะไรให้ดีขึ้นก็จะไม่เหมาะสมกับการเป็นคนที่ได้รับคัดเลือก”

การสนทนายังดำเนินไปด้วยความคึกคัก สื่อมวลชนหลายสำนักเข้ามาร่วมซักถาม ตั้งกล้องเก็บภาพดีที่สุดถ่ายทอดให้ผู้ชม ผู้อ่านในกัมพูชารับรู้กิจกรรมความเคลื่อนไหวที่สำคัญนี้

.....

รูปซ้าย ครูโตช บันดวล และครูดี โสพอน ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวไทยและเขมร รูปขวา คุณสมหมาย ปาริจฉัตต์ บันทึกำสัมภาษณ์ของครูทั้งสองท่าน

ครูโตชและครูดี พบนักธุรกิจไทย และให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวเขมร

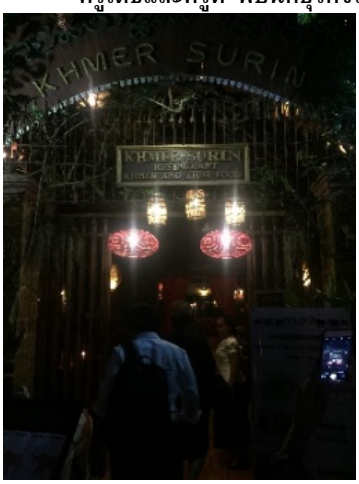

ภัตตาคาร Khmere Surin

ตอนค่ำ ครูโตช บันดวล พาไปกินอาหารร้านเขมร-ไทยชื่อ Kmere Surin ถามไปถามมาบอกว่ามีญาติแถวสุรินทร์ของไทย ตกแต่งร้านในบรรยากาศจารีต มีพานใบสีเย็บจากใบตองติดดอกพุด ใช้ดอกบัวหลวงสีชมพูสรขาวประดับ เล่นดนตรีพื้นบ้านรวมทั้งขิม

วันศุกร์ที่ 5 สิงหาคม 2560

ไปเมืองกำปงเฌอนัง/กำปงชนัง (บ้าน, หม้อ) ที่ตั้งของโรงเรียนที่ครูดี โสพอนทำงาน

เมืองกำปงเฌอนังอยู่ห่างจากพนมเปญไปทางเหนือ 90 กม เรียบทะเลสาปเขมร (Tonle Sap) ถนนดีบดอัดราดยาง สองข้างทางมีการก่อสร้างอาคารพานิชย์จำนวนมาก มีโรงงานอุตสาหกรรม เท่าที่อ่านป้ายทันเป็นโรงงานทอผ้า ท่านเอกอัครราชทูตไทยบอกว่า Adidas และ Nike มีโรงงานใหญ่ในเขมร รถขนคนงานคึกคักมากทั้งรถไถนาลากรถพ่วง รถบันทุกเล็ก

ผ่านชุมชนจาม(Cham) หลายแห่ง ทราบได้เพราะผ่านสุเหร่า เห็นสตรีคลุมผม

จามเป็นชาติพันธุ์ที่เคยยิ่งใหญ่ก่อนเขมรพระนคร(พุทธศตวรรษ 15) ประวัติศาสตร์พูดถึงอาณาจักรจามปาก่อนพุทธศตวรรษ 10

จามมีอาณาจักร(เรียก"จามปา") หลายแห่ง ตั้งแต่ เวียตนามกลาง (แถวเมืองเว้) จนเวียตนามใต้ คนนับถือพราหมณ์และพุทธมหายาน ก่อนเปลี่ยนเป็นมุสลิม

จามถูกชาวเวียตผลักดันจากทางเหนือ มาปะทะกับขอมทางใต้ เข้ามาไทยตั้งแต่อยุธยาตอนกลาง มาเป็น

กองอาสาจาม ในที่สุดไม่มีแผ่นดินตนเอง อาณาจักรสุดท้ายถูกรวมโดยราชวงศ์เหงียนเข้าใน เวียตนามเมื่อรัชกาลที่สาม

ผมได้เคยเล่าเรื่องจาม เมื่อไปเวียตนามช่วงสงกรานต์ 2559

ระหว่างทาง มีเมืองสำคัญคืออุดงมีชัย เคยเป็นเมืองหลวง(สุดท้ายก่อนย้ายไปพนมเปญ) ช่วง 2161-2406 เป็นช่วงที่สยาม(อยุธยา-รัตนโกสินทร์) และเวียตนามพยายามใช้มีอิทธิพลเหนือเขมร ใช้เขมร(รวมทั้งลาว) เป็นประเทศกันชน (buffer state)

ถ้าคนไทยอ่านประวัติศาสตร์ของประเทศเพื่อนบ้าน ก็จะเห็นว่าสยามก็เป็นผู้รุกรานพอสมควร แต่ประวัติศาสตร์ไทยจะเขียนให้ไพเราะเพาะหูว่าเป็นการแผ่บารมี ขยายขอบขัณฑสีมา

ได้ดูตลาดสดเมืองอุดงมีชัย อาหารการกินสมบูรณ์ เนื้อสัตว์มีน้อยกว่าไทย ปลาที่เห็นเป็นปลาจับ(ทั้งปลาดุก ปลาช่อน ปลาหมอ ปลาแดง ปลาเนื้ออ่อน ปลาสองประเภทหลังเราไม่เห็นในตลาดสดไทย ไม่น่าใช่ปลาเลี้ยงในฟาร์มปลา เพราะหลากหลายขนาด

ต่างจากตลาดสดต่างจังหวัดไทยคือยังวางเป็นกอง ขายบนพื้น

คนขายของก็สบายๆ (laissez fait) กว่าครึ่ง นั่งขายนอนขายจากแปลญวน

ขนมที่ทอดชิ้นใหญ่ยาวครึ่งฟุตคือ กล้วยแขกเขมร

เห็นผลไม้สดที่ไม่รู้จัก ถามครูโตช แกบอกว่าเป็นหมากกะสัง ชาวบ้านผ่าครึ่ง แล้วควักไส้และเมล็ดไปใช้ อ่านดูพบว่าใช้ปรุงอาหารให้รสเปรี้ยวแทนมะนาว

สุเหร่าชุมชนจามข้างทาง รถบรรทุกคนไปกลับโรงงานทั้งมอเตอร์ไซด์ลากรถพ่วง รถบรรทุกเล็ก

รถบรรทุกคนงาน มอเตอร์ไซด์ลากรถพ่วงไปกลับจากตลาด มอเตอร์ไซด์พ่วงขนของ

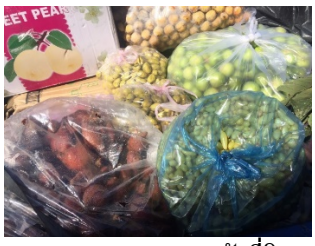

ผักที่กินเหมือนกัน ทั้งมันเทศ มะขามสด สายบัว

กองผักขาย แม่ค้าควักลูกมะสังให้ดู เนื้อมะสังที่ใช้ใส่อาหารให้เปรี้ยว (แทนมะขาม มะนาว?)

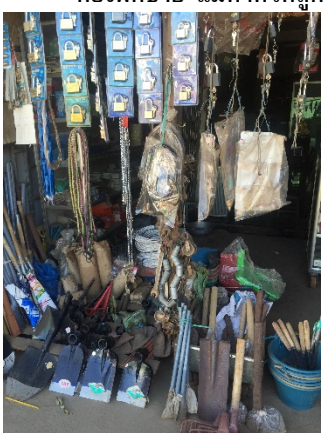

ร้านฮารดแวร์การเกษตร ขายมะพร้าวอ่อน กล้วยทอดชิ้นใหญ่เกือบหนึ่งฟุต

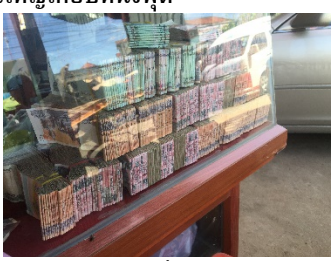

ขายน้ำมันเป็นขวด ขายบุหรี่เปิดเผย ยังไม่มีกฎหมายห้ามแบบไทย แลกเงินเป็นฟ่อน

เขียงหมู ปลาสดคงเป็นปลาจับมากกว่าเลี้ยง หน่อไม้สดหน่อไม้ดอง

หอยโข่ง **ไข่เป็ด** **กล้วยน้ำว้า**

ปลาแดกสามอย่างในสามกาละมัง เนื้อปลาแดกเขมรชิ้นโตเทียบกับปลาแดกภาคกลางของไทย

จากตลาดเมืองอุดงมีชัย ไปต่อที่กำปงชนัง เป็นเมืองริมทะเลสาปเขมรหรือตอนเลสาป-Tonle Sap มีชุมชนและตลาดริมน้ำ มีทั้งเรือหางยาวขนคน เรือยนต์โดยสาร เรือยนต์ขนสินค้า เรือนักท่องเที่ยว การขนของทุกอย่างแบกด้วยคน บนถนนลากด้วยมอเตอร์ไซด์พ่วงรถลาก

เมืองไทยไม่มีสภาพนี้ให้เห็นแล้ว เพราะเราไม่ใช้ทางน้ำ เราขนของทางถนนแทน

มอเตอร์ไซด์ลากรถพ่วงที่น่าอัศจรรย์ รถพ่วงบรรทุกถังสารเคมีเปล่า 40 ใบ ลากรถพ่วงขนไม้แปรรูปยาวเกือบสิบเมตร

นั่ง ๆนอน ๆ ขายของจากเปลญวน ในร้านค้าทางลงท่าเรือ

ตอนเลสาปและท่าเรือกำปงชนัง สายพานลำเลียงทราย

การขนส่งทางเรือในตอนเลสาปจากกำปงชนัง ทางลงท่าเรือหลายสิบท่า

อาหารที่แตกต่างของเขมรที่กำปงชนัง ตั้งแต่ปลากรอบ ขนมปังบาเกตต์ของฝรั่งเศส หน่อไม้ดอง

ร้านฮารดแวร์ริมตอนเลสาปที่กำปงชนัง ประดับร้านด้วยถังพ่นสารเคมี สารเคมีชนิดต่าง ๆ น่ากลัวมาก

กัมปงชนังหมายถึงเมืองที่ทำหม้อ หมู่บ้านที่แวะทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นของประดับ มากกว่าหม้อดินหรือเตาใช้ถ่าน

ตอนที่ 8

โรงเรียน Kum Rou Krong (กุมรู้กร้อง) เมืองกำปงชนัง

นักเรียนตั้งแถวต้อนรับ ครูดี โสพอน มอบผ้าข้าวม้าให้แขกตามธรรมเนียมเขมร เด็กฟ้อนรำศิลปะเขมร

รูปซ้าย รองผู้ว่าราชการจังหวัดกำปงชนังกล่างต้อนรับ รูปกลาง ผู้อำนวยการการศึกษาจังหวัด ร่ายยาวสถิติการศึกษาให้ฟัง รูปขวา ครูดี โสพอน บรรยายชีวิตและงาน

รูปซ้าย ครูร้องเพลงชาติก่อนเริ่มพิธี รูปขวา ครูโรงเรียนนั่งฟังการพูดการบรรยาย ทุกคนแต่งไว้ทุกข์

รูปซ้าย ถ่ายรูปกับรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการศึกษาเขต คณะครู

โรงเรียนกัมรูกรองเป็นโรงเรียนของครูดี โสพอน เป็นโรงเรียนประถมขนาด1,200 คน ที่โรงเรียนมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดกำปงชนัง-ฮี นาท(Hy Nath) ผู้อำนวยการเขตการศึกษา มารับ มีพิธีมอบผ้าขาวม้าคลองคอตามธรรมเนียมเขมร เด็กและครูตั้งแถวต้อนรับ ครูเขมรโรงเรียนกัมรูกรองมีน้ำใจและมีวัฒนธรรมดีงาม รู้ว่าคนไทยยังอยู่ระหว่างการไหว้ทุกข์ให้พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เลยแต่งไว้ทุกข์ให้ด้วย ผู้หญิงนุ่งซิ่นดำเสื้อขาว ผู้ชายกางเกงดำเสื้อขาว

ปรกติเวลารับแขก ผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่นสีตามวัน ครูทั้งหญิงและชายจะมีเครื่องแบบสีน้ำตาล

มีเด็กฟ้อนรำต้อนรับ ทำนองเพลงและท่ารำ ฟังและดูคล้ายไทย คงต่างลอกกันไปมา เพราะราชสำนักแว่นแคว้นในพื้นที่ประเทศไทยก่อนอยุธยาและราชสำนักอยุธยา คงได้มาจากราชสำนักขอมเมืองพระนคร แล้วเขมรยุคอุดงมีชัยก็ได้จากสยามรัตนโกสินทร์ไปอีกที

ผู้อำนวยการเขตการศึกษารายงานให้สถิติประชาชน สถานที่ท่องเที่ยว สถิติการศึกษา ผมฟังดูแล้วเกือบคิดว่าตัวเองจะกลายเป็นผู้มาตรวจราชการด้านมหาดไทย การท่องเที่ยว หรือการศึกษาของเขมร

สังเกตว่าสถิติทุกประเภทที่เกี่ยวกับคน จะต้องพูดถึงจำนวนรวม แล้วพูดถึงผู้หญิง (ประชากรสตรีกี่คน ครูสตรีกี่คน เด็กผู้หญิงกี่คน) ไม่พูดถึงผู้ชายเลย ให้คิดเองในใจจากจำนวนรวมและจำนวนผู้หญิง ตั้งข้อสังเกตเช่นนี้กับเจ้าหน้าที่เขมรว่ารัฐบาลอาจเน้นบทบาทของสตรี เขาบอกว่าใช่

ครูดี โสพอนบรรยายชีวิตการทำงานให้ฟัง เป็นคนกำปงชนัง จบปริญญาตรีการศึกษาด้านภาษาอังกฤษจามหาวิทยาลัยHuman Resources พนมเปญ

สอนหนังสือมา 20 ปี ปัจจุบันสอนชั้น ป. 6

ครูดีบอกว่านักเรียนสอบผ่านกว่า 95% ทุกปี ได้รางวัล ได้ไปเรียนต่อในระดับสูงขึ้น ไปเรียนที่จีน ไทย เวียตนาม

ครูดีอธิบายว่า ความสำเร็จของลูกศิษย์มาจากสามส่วน

1) ครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะสนับสนุน สร้างแรงกระตุ้น เด็กจะเป็นคนสำคัญที่จะกำหนดอนาคตได้เอง

2)โรงเรียน เป็นสถานที่ที่ดีที่ให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรม ครูต้องให้คำสอนที่ดี ให้ความรู้คู่กับศีลธรรม

3) สังคม/ชุมชน เป็นปริบทที่สร้างเด็กให้เติบโต หล่อหลอมวิญญาน

ในส่วนของครู ครูดีเล่าประสพการณ์ว่า

ก) ก่อนเรียน

ครูต้องทำห้องเรียนให้น่าเรียน ดึงดูดใจเด็กได้

รู้จักเด็กโดยละเอียด เพื่อสอนได้ถูกต้อง, รวมทั้งให้การบ้าน,ให้ข้อมูลผู้ปกครอง

จัดให้เด็กได้เรียนคละกัน

เตรียมการสอนให้ดี

จัดการห้องเรียนให้ได้ เพื่อทำการสอนได้

ข) ระหว่างการสอน

ให้ความสำคัญกับอารมณ์ของนักเรียน

พูดให้ชัดเจน, มีวินัยในชั้น,

ถามคำถามที่ฉลาดให้คิด, ใช้สื่อประกอบเพื่อความเข้าใจ, ให้เด็กที่ไม่สนใจได้ตอบหรือทำงานให้คนอื่นดู

ให้เด็กเก่งและเด็กไม่เก่งทำงานด้วยกัน, ช่วยกัน

ให้เด็กทำงานเป็นกลุ่ม, เสนองานเป็นกลุ่ม, มีการวิพากษ์งาน(โดยเด็กป.6 !)

ถามตัวเองตลอดเวลาถึงวิธีที่ใช้เพื่อให้เด็กเข้าใจดีที่สุด

ทบทวนความเข้าใจ โดยการถามคำถามตลอดเวลา

อาจารย์สุธีระ ประเสริฐสรรพ์ ที่ทำโครงการเพาะพันธุ์ปัญญามาเกือบสิบปีในโรงเรียนหลายร้อยแห่งย้ำว่า "ถามคือสอน" "การบอก" ไม่ใช่การสอน

ค) หลังการสอน

ให้การบ้าน ทั้งสิ่งที่สอนและไม่ได้สอน ในประเด็นหลัง ต้องการให้เด็กอ่านหนังสือ, เข้าห้องสมุด, สืบค้นอินเทอร์เนต

สอนเสร็จแล้ว จะเล่าเรื่องดี, เรื่องความสำเร็จ

ติดต่อกับผู้ปกครอง ให้ช่วยกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้ที่บ้าน

ทำงานใกล้ชิดกับครูใหญ่และครูที่สอนเด็กกลุ่มเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล

.....

คุณสมหมาย ปาริจฉัตต์ เล่าถึงครูดี โสพอน ในหนังสือมติชนสุดสัปดาห์ฉบับวันที่ 17-23 พฤศจิกายน 2560 ไว้ว่า

.....ครูเป็นคนกัมปงชนังโดยกำเนิด อายุ 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยพนมเปญ ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพครูมัธยมและประถม ผ่านการฝึกอบรมเป็นครูสอนประถมศึกษาที่ศูนย์ฝึกอบรมครูของจังหวัดกัมปงชนัง และฝึกอบรมครูพื้นฐานจากศูนย์ฝึกอบรมครูฮุนเซน จังหวัดกันดาล สอนหนังสือมา 21 ปี ปัจจุบันสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีทั้งหมด 55 ห้องเรียน ห้องเรียนของครูมีนักเรียน 45 คน เป็นเด็กผู้หญิง 25 คน

"มุ่งสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะชีวิต คุณธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติ ให้การศึกษา สร้างสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกับโรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียน" เธอพูดถึงวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ยึดมั่นในการทำหน้าที่ครู

"ครูต้องเข้าใจจิตใจของนักเรียน เข้าถึง รู้จักนักเรียน ความยากจนทำให้พฤติกรรมการเรียนต่ำ ล่าช้า ขี้เกียจ ครูต้องมองเห็นปัญหาของเขาตั้งแต่ต้น ๆ"

แนวทางที่จะช่วยพวกเขา โดยเฉพาะนักเรียนเรียนอ่อน มาจาก 3 ฝ่าย ฝ่ายแรก โรงเรียน ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู และเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ต่อมาคือครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง และฝ่ายที่สาม สังคม ชุมชน ต้องช่วยโดยการสื่อสารที่ดี และความร่วมมือ

โดยเฉพาะครูต้องเตรียมการ บทเรียน อุปกรณ์การเรียน ต้องทำง่าย ใช้สะดวก เหมาะสมกับวิชาที่เรียน ใช้ค่าใช้จ่ายไม่มากในการจัดทำ จัดหาทั้งในห้อง นอกห้อง การจัดการห้องเรียน สร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน ตามลำดับ

ครูดี เธอทำอย่างไรในการจัดการห้องเรียน

"พูดให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น มั่นใจ เล่าเรื่องราวที่จะเรียนและทำกิจกรรมด้วยกัน ให้ลุกขึ้นและนั่งลง ทำกิจกรรม กระตุ้น เชิญชวน เล่นเกม ก่อนเข้าสู่บทเรียน" เธอเล่าเป็นขั้นตอน เพื่อนครูนั่งฟังอย่างตั้งใจ

ครูต้องขวนขวายแสวงหา เรียนรู้ สร้างสิ่งใหม่ ๆ เพิ่มพูนความรู้เสมอ ๆ มีการสื่อสารที่ดี ทำตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดี วิธีช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อน โดยเฉพาะการอ่านและการเขียน แบ่งออกเป็นสามช่วง ก่อนเรียน ระหว่างการเรียน และหลังการเรียน

ก่อนเรียน ครูต้องเตรียมการสอนให้ดี รู้จักนักเรียนโดยละเอียด รู้ปูมหลังสถานภาพของครอบครัวเป็นอย่างไร วิชาที่เรียนอ่อน ทดสอบให้การบ้าน ประสานกับทางครอบครัวให้ความร่วมมือช่วยเหลือตั้งแต่ต้นเทอม อย่างน้อยให้พูด สะกดคำ เขียนให้ถูกต้อง วันละ 5 คำ จัดการห้องเรียนให้ได้ ให้

นั่งคละเคล้ากัน นักเรียนอ่อนนั่งกับนักเรียนเรียนดีจะได้ช่วยเหลือกัน สังเกต เช็กอุปกรณ์การเรียนของเด็กมีหรือไม่

ระหว่างเรียน ทุกวันก่อนเข้าสู่บทเรียน ให้เด็กที่เรียนอ่อนอ่านและเขียนบนกระดาน ทำความเข้าใจสระ พยัญชนะ ใช้คำพูดที่ดี ๆ ให้เครื่องมือสื่อประกอบเพื่อความเข้าใจ เด็กเก่งและไม่เก่งทำงานด้วยกันเป็นกลุ่ม เสนองาน มีการวิพากษ์งานเด็ก ให้หัวข้อ ให้ระดมสมอง ครูค่อยช่วยและอธิบายเพิ่มขึ้น ทบทวนความเข้าใจโดยการถามคำถามให้นักเรียนคิด

หลังเรียน กระตุ้นให้อ่านเรื่องตลก ขำขัน เรื่องสั้น หรือหนังสือวิชาการ สอนให้มีนิสัยรักการอ่านหนังสือ ให้การบ้านเกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน ที่เขียน เข้าห้องสมุด สืบค้นอินเตอร์เน็ต เล่าเรื่องดี ๆ เรื่องความสำเร็จ ตรวจเช็กการบ้านเด็กทุกวัน และให้รางวัลเมื่อพวกเขาพัฒนาตัวเองได้ ติดต่อกับพ่อแม่ผู้ปกครองช่วยกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ที่บ้าน ทำงานใกล้ชิดกับครูใหญ่และครูที่สอนเด็กกลุ่มเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล

ครูเล่าวิธีปฏิบัติการช่วยเหลือนักเรียนเรียนอ่อนจบ โชว์หลักฐานเชิงประจักษ์ ประกาศนียบัตรและภาพพิธีรับมอบรางวัลหลากหลาย ล่าสุด รางวัลครูดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา เมื่อ 25 มกราคม 2017 และรางวัลสมเด็จเดโชฮุนเซน อันดับหนึ่ง เมื่อ 23 มีนาคม 2017

ปิดท้ายด้วยรายชื่อลูกศิษย์ 13 คน ที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันระดับประเทศและนานาชาติ ประสบความสำเร็จทางการศึกษาและการงานอย่างน่าภาคภูมิใจ

ครูยืนยันความมุ่งมั่นต่อไปว่า "ต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติม หาวิธีการและเครื่องมือใหม่ ๆ สำหรับพัฒนาการเรียนการสอนภายใต้ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของโลก ขณะเดียวกันให้ความสำคัญการจัดความสัมพันธ์ที่ดีกับทุก ๆ คน ทุกฝ่ายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ดำรงรักษาความเป็นครูที่มีจิตวิญญาณต่อไป" เสียงปรบมือดังทั่วห้อง

.....

เสร็จการบรรยายของครูดีแล้ว ได้เดินดูห้องเรียน ได้ให้เด็กห้องครูดีประจำชั้น อธิบายความเด่นของครูดี เด็กแย่งกันอธิบาย พูดจาชัดเจน

ได้ให้เด็กป. 4/5 อ่านหนังสือ ทำเลขคณิต(บวก, คูณ, หาร เลขสามและสี่หลัก) เด็กกระตือรือล้นที่จะออกมาทำหน้าห้องด้วยความมั่นใจ

ผมประทับใจกับเด็กเขมรรุ่นอายุ 9-10 ขวบ ไม่กลัวคนแปลกหน้า, กล้าตอบ, กล้าแสดงออก (ไม่กลัวผิด), และ engaging ลักษณะ(character/ attribute)ที่เด่นเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผมได้เห็นในโรงเรียนระดับเดียวกันปีที่แล้วในโรงเรียนธรรมดา ๆในเวียตนามและอินโดนีเซีย ผมมีข้อสังเกตและเป็นห่วงว่า เด็กไทยในวันนี้เท่าที่พบมา ไม่มีลักษณะเช่นนี้มากนัก

รูปซ้าย **อาคาเรียนโรงเรียนกัมรู้กร้อง** รูปขวา ทุกห้องเรียนมีโปสเตอร์ธงชาติ กษัตริย์นโรดมและพระราชินี

นักเรียนเขมรในห้องเรียน

นักเรียนไหว้แขกที่มาเยี่ยม

เด็กกระตือรือล้นที่จะตอบคำถาม

นักเรียนมีโทรศัพท์มือถือใช้

ความรื่นเริงเป็นธรรมชาติของเด็กทุกชาติ

ความน่ารักของนักเรียน

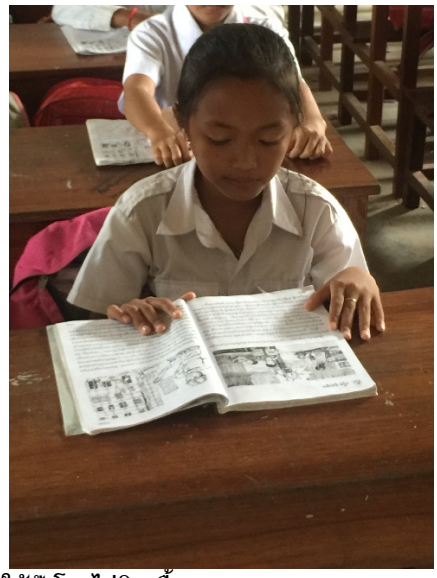

รูปซ้าย เด็กอ่านหนังสือให้ฟังโดยไม่อิดเอื้อน

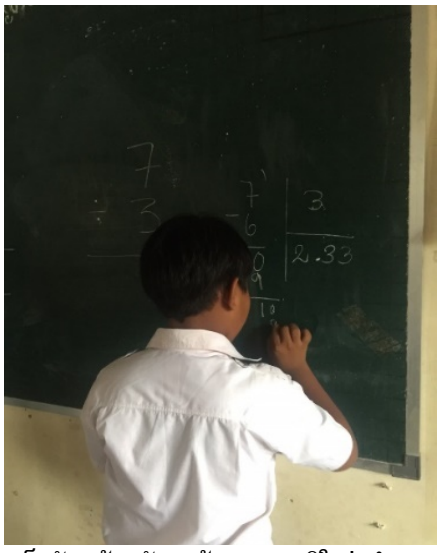

รูปซ้าย นักเรียนทำเลขคณิตให้ดู บวกเลขสามหลัก ทำเสร็จหันหน้ากลับมาด้วยถวามภูมิใจว่าทำถูก รูปขวา นักเรียนแสดงวิธีหารยาว ที่ผมไม่เห็นมานานแล้ว

รูปซ้าย ครูโตช บันดวล ครูดี โสพอน ให้สัมภาษณ์คุณชิบ จิตนิยม จากรายการทีวี “เอเชีย คอนเน็กต์
รูปขวา หม้อดินเผา(ภาษาเขมร-ชนัง) ที่นักเรียนมอบให้แขกที่มาเยี่ยม

ของที่ขายเด็กในโรงเรียนเขมร ไม่ต่างกับไทย

<u>ความเห็นจากอาจารย์ไทยอาวุโสสองท่าน</u>

เด็กบ้านเรา มุ่งมั่นและเฝ้ารับแต่สูตรสำเร็จ การแสดงออกด้วยเหตุและผลไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับของผู้สอน ความกล้าแสดงออกจึงหาไม่ค่อยพบ

สุดท้ายต้นตอของปัญหาไม่ถูกแก้ แต่ต้องมาแก้เป็นหย่อมๆ ตามกำลังที่ทำได้ ที่ไหนโชคดีมีคนมีจิตใจดีเข้าไป ก็ถือว่าโชคดี

ที่โรงเรียน Kum Rou Krong เมื่อเราลากลับ ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดกำพงชนัง ก็ลาเราด้วยคำอวยพร **อายุ วรรโณ สุขะ พละ**

การเดินทางไปพบเพื่อนบ้านอาเซียน ผมเห็นว่าเรามีจุดร่วมกันมากทางวัฒนธรรมประเพณีมาหลายร้อยปี แต่เกือบสองร้อยปีมาแล้ว ชาติโพ้นทะเลมาสร้างอาณานิคม แบ่งแยกแล้วปกครอง คนชาติพันธุ์เดียวกันเคยอยู่ด้วยกัน ต้องอยู่คนละฝั่งพรมแดน แยกเพราะสัญชาติเป็นศัตรูกันไม่ไว้เนื้อเชื่อใจกัน คงถึงเวลากลับไปหาญาติเดิมมากขึ้น